

MÁTÉSZALKA VÁROS INTEGRÁLT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

Projekt azonosító: ÉAOP - 6.2.1/K-13-2014-0002

SZÉCHENYI

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Regionális
Fejlesztési Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

MÁTÉSZALKA VÁROS INTEGRÁLT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

2015. augusztus

Készült: Belügyminisztérium megbízásából
Projekt azonosító: ÉAOP - 6.2.1/K-13-2014-0002

Készítette: ITS Konzorcium

TRENECON COWI Tanácsadó és Tervező Kft.
(konzorciumvezető)

MEGAKOM Stratégiai Tanácsadó Iroda Kft
(konzorcium tagja)

 TRENECON COWI

 MEGAKOM
TANÁCSADÓ IRODA

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Regionális
Fejlesztési Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

KÖZREMŰKÖDŐ SZAKÉRTŐK:

Projektvezető	Róka László
Megyei koordinátor	Kézy Béla
Felelős tervező	Barabás Eszter
Településtervező	Bak Gabriella TT 15-0381
Településtervezési zöldfelületi és tájrendezési szakági szakértő	Krajnyák Nóra TK 01-5241
Településtervezési közlekedési szakági szakértő	Pogonyi Ádám 01-14454
Energiaközmű szakértő	Dima András 01-2130
Környezetvédelmi szakértő	Dima András
Műemlékvédelmi szakértő	Nagy Tibor É 15-0085
Társadalompolitikai szakértő	Markó András
Gazdaságfejlesztési szakértő	Kocsis Nóra
Antiszegregációs szakértő	Adorján Emese
Partnerségi szakértő	Barabás Eszter

TOVÁBBI KÖZREMŰKÖDŐK:

Mátészalka Város Önkormányzata

Tartalomjegyzék

1	BEVEZETÉS	7
2	HELYZETELEMZÉS ÖSSZEFOGLALÁSA	9
2.1	A VÁROSI SZINTŰ HELYZETELEMZÉS ÖSSZEFOGLALÁSA	9
2.2	A VÁROSRÉSZI SZINTŰ HELYZETELEMZÉS ÖSSZEFOGLALÁSA	11
3	KÖZÉPTÁVÚ CÉLOK ÉS AZOK ÖSSZEFÜGGÉSEI	17
3.1	JÖVŐKÉP ÉS ÁTFOGÓ FEJLESZTÉSI CÉL	17
3.2	A STRATÉGIAI FEJLESZTÉSI CÉLOK MEGHATÁROZÁSA	18
3.2.1	Városi szintű középtávú tematikus célok	18
3.2.2	Városrészi szintű területi célok	20
3.3	A TEMATIKUS ÉS A TERÜLETI CÉLOK KÖZÖTTI ÖSSZEFÜGGÉSEK BEMUTATÁSA	25
4	A MEGVALÓSÍTÁST SZOLGÁLÓ BEAVATKOZÁSOK	27
4.1	AKCIÓTERÜLETEK KIJELÖLÉSE, A LEHATÁROLÁS INDOKLÁSA ÉS AZ EGYES AKCIÓTERÜLETEKEN MEGVALÓSÍTANDÓ FEJLESZTÉSEK ÖSSZEFOGLALÓ BEMUTATÁSA	27
4.1.1	Belváros funkcióbővítő akcióterület	29
4.1.2	Gazdaság és kereskedelem-fejlesztési akcióterület	30
4.1.3	Keleti szociális város-rehabilitációs akcióterület	31
4.1.4	ÉNY-i szociális város-rehabilitációs akcióterület	32
4.1.5	Cinevég szociális város-rehabilitációs akcióterület	33
4.1.6	Mátészalka turisztikai akcióterület	34
4.2	AZ AKCIÓTERÜLETEKEN KÍVÜL VÉGREHAJTANDÓ, A TELEPÜLÉS EGÉSZÉ SZEMPONTJÁBÓL JELENTŐS FEJLESZTÉSEK	35
4.2.1	Kulcsprojektek	35
4.2.2	Hálózatos projektek	35
4.3	A FEJLESZTÉSEK ÜTEMEZÉSE	38
4.4	AZ AKCIÓTERÜLETI FEJLESZTÉSEK ÖSSZEHANGOLT, VÁZLATOS PÉNZÜGYI TERVE	41
5	ANTI-SZEGREGÁCIÓS PROGRAM	47
5.1	A TELEPÜLÉS SZEGREGÁTUMAINAK ÉS SZEGREGÁCIÓ ÁLTAL VESZÉLYEZTETETT TERÜLETEINEK BEMUTATÁSA	47
5.1.1	Szegregátum 1	48
5.1.2	Szegregátum 2	50
5.1.3	Szegregátum 3	51
5.1.4	Szegregátum 4	52
5.1.5	Szegregátum 5	53
5.2	AZ ELMÚLT ÉVEKBEN MEGVALÓSÍTOTT, A SZEGREGÁTUMOKAT ÉRINTŐ BEAVATKOZÁSOK	54
5.3	ANTI-SZEGREGÁCIÓS INTÉZKEDÉSI TERV	56
5.3.1	A szegregáció mérséklését vagy megszüntetését célzó intézkedések	58
5.3.2	A tervezett fejlesztések szegregációs hatásainak kivédésére hozott intézkedések	59
5.3.3	A szegregációt okozó folyamatok megváltoztatására, hatásuk mérséklésére teendő intézkedések	60
6	A STRATÉGIA KÜLSŐ ÉS BELSŐ ÖSSZEFÜGGÉSEI	61
6.1	KÜLSŐ ÖSSZEFÜGGÉSEK	61
6.1.1	Illeszkedés nemzetközi szintű fejlesztési programokkal	61
6.1.2	Illeszkedés az országos és megyei területfejlesztési tervdokumentumokhoz	63
6.1.3	Egyéb helyi fejlesztési és rendezési dokumentumokkal való kapcsolat	66
6.2	BELSŐ ÖSSZEFÜGGÉSEK	67
6.2.1	A célok és a helyzetértékelésben bemutatott problémák kapcsolata	67
6.2.2	A célok logikai összefüggései	69
6.2.3	A stratégia megvalósíthatósága	71
6.2.4	A célok megvalósítása érdekében tervezett tevékenységek egymásra gyakorolt hatása ...	72

	5
7 A STRATÉGIA MEGVALÓSÍTHATÓSÁGÁNAK FŐBB KOCKÁZATAI	73
8 A MEGVALÓSÍTÁS ESZKÖZEI ÉS NYOMON KÖVETÉSE	75
8.1 A CÉLOK ELÉRÉSÉT SZOLGÁLÓ FEJLESZTÉSI ÉS NEM BERUHÁZÁSI JELLEGŰ ÖNKORMÁNYZATI TEVÉKENYSÉGEK	75
8.1.1 <i>Mátészalka vagyonkezelési gyakorlata</i>	75
8.1.2 <i>A stratégia megvalósítása szempontjából meghatározó egyéb helyi szabályozások és tevékenységek.....</i>	75
8.1.3 <i>Városmarketing stratégia</i>	76
8.2 AZ ITS MEGVALÓSÍTÁSÁNAK SZERVEZETI KERETEI.....	76
8.2.1 <i>A városfejlesztés jelenlegi szervezeti rendszere</i>	76
8.2.2 <i>Az ITS megvalósításának intézményi háttere</i>	77
8.3 A TELEPÜLÉSKÖZI KOORDINÁCIÓ MECHANIZMUSAI, EGYÜTTMŰKÖDÉSI JAVASLATOK	78
8.4 A PARTNERSÉG BIZTOSÍTÁSA AZ ITS KÉSZÍTÉSE ÉS MEGVALÓSÍTÁSA SORÁN	79
8.5 MONITORING RENDSZER KIALAKÍTÁSA	81
8.5.1 <i>Az ITS intézkedéseihez kapcsolódó output és eredményindikátorok meghatározása.....</i>	81
8.5.2 <i>A monitoring rendszer működtetési mechanizmusának meghatározása</i>	89

Táblázatjegyzék

1. táblázat: A városrészek funkciói Mátészalkán.....	15
2. táblázat: A Városrészek és tematikus célok összefüggése.....	25
3. táblázat: Szabolcs-Szatmár-Bereg megye TOP forráskerete terhére tervezett, a megyei integrált területi program végleges változatának elkészítéséhez alapul szolgáló forrásallokáció	41
4. táblázat A tervezett fejlesztések vázlatos pénzügyi terve	43
5. táblázat: Mátészalka 2010-ben elfogadott IVS-ében megfogalmazott anti-szegregációs tevékenységek	54
6. táblázat: Mátészalkán megvalósult antiszegregációs és szociális felzárkóztató fejlesztések ..	56
7. táblázat Az anti-szegregációs terv tervezett intézkedései.....	58
8. táblázat A városi szintű középtávú tematikus célok és problémák kapcsolatai	68
9. táblázat: A települési célok logikai összefüggései.....	70
10. táblázat: A stratégia megvalósíthatóságának főbb kockázatai.....	73
11. táblázat Munkamegosztás az Mátészalka és vonzáskörzetébe tartozó települések között ...	78
12. táblázat: Tematikus célok eredményindikátorai	82
13. táblázat: Területi (városrészi célok) eredményindikátorai	83
14. táblázat: A tervezett fejlesztések output indikátorai.....	84

Ábrajegyzék

1. ábra: A lakónépesség számának megoszlása Mátészalka egyes városrészeiben, fő	12
2. ábra: A lakónépesség korcsoportos megoszlása Mátészalka városrészeiben, %	12
3. ábra: Mátészalka városrészeinek gazdasági-szociális mutatói, %	12
4. ábra: Mátészalka városfejlesztési célrendszere 2014-2020 között	26
5. ábra: Mátészalka 2010-ben elfogadott IVS-ben meghatározott anti-szegregációs célrendszer	54
6. ábra: Mátészalka város Önkormányzati Hivatalának korábbi szervezeti ábrája.....	77
7. ábra: A monitoring folyamatának összefoglalása	90

Térképjegyzék

1. térkép: Mátészalka városrészei.....	11
2. térkép: Mátészalka városrészei.....	21
3. térkép: Mátészalka akcióterületei.....	28
4. térkép: Belváros funkcióbővítő akcióterület lehatárolása	29
5. térkép: Gazdaság és kereskedelemfejlesztési akcióterület lehatárolása	30
6. térkép: Keleti szociális város-rehabilitációs akcióterület lehatárolása	31
7. térkép: ÉNY-i szociális város-rehabilitációs akcióterület lehatárolása.....	32
8. térkép: Cinevég szociális város-rehabilitációs akcióterület lehatárolása	33
9. térkép: Mátészalka turisztikai akcióterület lehatárolása	34
10. térkép: Mátészalka szegregátumai és szegregációval veszélyeztetett területei a 2011-	47
es népszámlálási adatok alapján (35%-os határérték mellett)	47
11. térkép Mátészalka szegregátumai 2001-es népszámlás szerint	48
12. térkép: Mátészalka – Szegregátum 1. (35%)	48
13. térkép: Mátészalka – Szegregátum 2. (35%)	50
14. térkép: Mátészalka – Szegregátum 3. (35%)	51
15. térkép: Mátészalka – Szegregátum 4. (35%)	52
16. térkép: Mátészalka – Szegregátum 5. (35%)	53

1 Bevezetés

A járásközpont városoknak Magyarországon integrált településfejlesztési stratégiát (ITS) kell készíteniük, amelyben megfogalmazzák a városfejlesztési elképzeléseiket, s amely az egyik alapidokumentuma lesz a 2014-2020 közötti tervezési időszakban a településfejlesztésre fordítandó Európai Unió források felhasználhatóságának is.

Az integrált településfejlesztési stratégia egy 7 évre szóló, középtávú dokumentum, amelynek célja, hogy megalapozott stratégiai alátámasztást nyújtson Mátészalka 2014-2020 között tervezett fejlesztési elképzelései számára. Az ITS a területi alapú és szemléletű tervezést figyelembe véve városrészeket jelöl ki és elemez, amelyekre vonatkozóan olyan városrészi célok kerülnek meghatározásra, amelyek középtávú megvalósítása a kívánt irányba mozdítja el az adott városrész fejlődését. A korábbi tervezési időszakra vonatkozó Integrált Városfejlesztési Stratégiához képest jelentős változást jelen ITS tervezése kapcsán, hogy a tervezett beavatkozások nem csupán a város önkormányzatának fejlesztési elképzeléseit foglalják keretbe, hanem a városban 2014-2020 között, más szereplők által megvalósítani tervezett, valamennyi fontosabb, jelenleg ismert fejlesztést felöleli és rendszerezi. Természetesen nincs realitása annak, hogy a következő időszak minden egyes fejlesztési elképzelését bemutassa az ITS, de a város fejlődésének szempontjából legfontosabb irányokat, projekteket és programokat strukturált formában összegzi.

A tervezés kereteit alapvetően a 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet szabja meg, amely rendelet szabályozza az ITS-en túl a településfejlesztési stratégiák készítésének főbb szempontjait is. A tervezési folyamat európai uniós támogatással, az ÉAOP-6.2.1/K-13-2014-0002 azonosító jelű pályázat keretében valósul meg. A hivatkozott kormányrendelet mellett ennek megfelelően a tervezés során ezért figyelembe vételre kerültek a pályázati felhívásban, a felhíváshoz mellékelte tervezési segédletben, a Városfejlesztési Kézikönyvben és azok mellékleteiben foglaltak is. Emellett természetesen figyelembe vételre kerültek az EU-s és a hazai szakpolitikák, tervezési keretek és dokumentumok, illetve a releváns mátészalkai stratégiák, koncepciók és tervek is. A tervezés során az alábbi két részdokumentum készül el:

- Megalapozó Vizsgálat
- Integrált Településfejlesztési Stratégia

Az ITS alapoz az **Európai Unió, nemzeti és helyi szintű stratégiai tervezési dokumentumokra** és biztosítja az azokhoz való illeszkedést az ITS stratégiájában kitűzött célok vonatkozásában. Ezen dokumentumokhoz való illeszkedést részletesen a 6. fejezet mutatja be.

Az ITS-ben **ki kell jelölni azokat a fejlesztési kívánt akcióterületeket**, amelyekre a város középtávon koncentrálni kíván. Az akcióterületek kijelölése és az ott javasolt fejlesztési tevékenységek meghatározása indikatív jellegű, azok a fejlesztéspolitikai célkitűzések módosulása és egyéb folyamatok alakulása függvényében változhatnak. Az ITS-nek ezen túlmenően meg kell határoznia **kulcsprojekteit, hálózatos projekteit** és ki kell jelölnie az egyéb, de a település egésze szempontjából jelentős fejlesztéseit is. E területeket és fejlesztéseket a 4. fejezet mutatja be.

A településfejlesztés összetett folyamata során számos szereplő érdekeit kell figyelembe venni, ugyanakkor a fejlesztések hatékonysága megköveteli a források koncentrációját is. Az ITS-el szemben elvárás a **partnerségi alapú tervezés és megvalósítás**, amely biztosítja, hogy az érintett csoportok szempontjait is figyelembe vegyék a stratégiában kialakított célok megfogalmazásánál. A tervezés során megvalósítandó partnerségi folyamatok támogatására a város Partnerségi Tervet fogadott el. Partnerség alatt a szereplők bevonására érdemi konzultációra épülő kommunikációt értünk, amely a döntési folyamat egészében jelen volt.

A kormányrendelet értelmében az önkormányzat a stratégiát rendszeresen felülvizsgálja, monitorozza a stratégia teljesülését, szükség szerint módosítja azt.

Az ITS felépítése az alábbi:

- A stratégiai dokumentum 1. fejezetében kerül bemutatásra az ITS tervezését befolyásoló szűkebb hazai és tágabb európai uniós környezet, illetve a tervezés fontos elemeként a széleskörű partnerség, melynek számos eleme már megvalósult.
- A stratégia 2. fejezete összefoglalóan mutatja be a Megalapozó tanulmány megállapításait, városi és városrészi vetületben.
- Mátészalka jövőképét és 2014-2020-as időszakra vonatkozó tematikus, valamint városrészi céljait a 3. fejezet ismerteti, mely összhangban van a város által elfogadott IVS-sel.
- Az ITS természeténél fogva tartalmazza azon projekteket, amelyek Mátészalkán tervezettek a 2014-2020 közötti időszakban. Ezek a projektek és fejlesztések nemcsak az Önkormányzat fejlesztéseit ölelik fel, hanem egyéb szereplők által a város területén tervezett legfontosabb fejlesztéseket is. E fejlesztések a 4. fejezetben több kategóriában kerülnek bemutatásra, egyrészt akcióterületekhez rendeltlen egymás hatását erősítő elemekként, másrészt meghatározásra kerültek a célok eléréséhez kiemelten fontos kulcsprojektek, az egymással tematikailag vagy földrajzilag összefüggő hálózatos projektek, illetve az egyik előző kategóriába sem sorolható egyéb fontos projektek.
- A KSH 2011. évi népszámlálásból származott adatai alapján megállapítható, hogy Mátészalkán 5 szegregátum található. E területekre meghatározásra kerültek azon beavatkozások, amelyeket célszerű megvalósítani a kedvezőtlen folyamatok hatásának mérséklése érdekében. A tervezett antiszegregációs intézkedések a stratégia 5. fejezetében kerülnek bemutatásra.
- A stratégiaalkotás folyamatában jelentős feladat azon dokumentumok számbavétele, amelyekhez egy város fejlesztésének illeszkednie kell. Ezen európai uniós, hazai és helyi stratégiák és koncepciók jó alapot nyújtanak egy kiegyensúlyozott ITS elkészítéséhez. Ezen túl bemutatásra kerülnek még a stratégia belső összefüggései, a tervezett fejlesztések hatásai, valamint a jelenleg ismerhető és a stratégia megvalósításához köthető kockázatok is (6. és 7. fejezet)
- Jelen stratégia befejező 8. fejezeteként a megvalósítás eszközei kerülnek kifejtésre. Ennek számos eleme van, úgymint a célok elérését szolgáló fejlesztési és nem beruházási jellegű önkormányzati tevékenységek, vagy a sikeres megvalósítást szolgáló szervezeti keret kialakítása. A stratégia eredményességének mérésére szolgáló monitoring és értékelési rendszernek igazodnia kell mind a nemzeti elvárásokhoz, mind a város adottságaihoz.

2 Helyzetelemzés összefoglalása

2.1 A városi szintű helyzetelemzés összefoglalása¹

Mátészalka **népességének** száma folyamatos csökkenést mutat, ennek oka nagyrészt a fiatalok és a magasabb iskolai végzettségű munkavállalói réteg migrációja. Részben ezzel összefüggésben a népesség elöregedésére utaló folyamatok alakulnak ki a korcsoportok szerinti összetételben, a csökkenés mind a gyermekek mind a munkaképes korú lakosság számának és arányának alakulásában is megmutatkozik. Az aktív korúak aránya mind az országos, mind a megye átlagot meghaladja. Ennek tudatában a jelen és a várható demográfiai folyamatokat figyelembe véve szükséges az önkormányzatnak a humán infrastruktúra és a közszolgáltatások hosszú távú megtervezésekor szem előtt tartania. A népesség iskolai végzettsége kedvező képet mutat, képzettségi szintje magasabb az országos és megyei átlagnál. Az elmúlt évtized legnagyobb arányú növekedése az egyetemi, főiskolai oklevéllel rendelkezők számában mutatkozott meg. Mindezek mellett a város magas foglalkoztatási potenciálja ellenére a gazdasági szereplők nem minden esetben találnak megfelelő végzettségű munkaerőt, magas a más településeken munkát vállalók száma. A teljes népességen belüli foglalkoztatottak aránya magasabb a megyei és országos átlagnál azonban ezzel párhuzamosan a munkanélküliek száma és aránya is növekedett. A jövedelmi viszonyokban rétegződés jellemző, amely megterheli mind a szociális és segélyezési rendszert, ugyanis a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok felzárkóztatása és integrálása csak komplex beavatkozásokkal érhető el. Ilyen típusú integrált megközelítésre leginkább, a szegregátumok területén van szükség.

A **humán közfeladatok és közszolgáltatások** ellátását az önkormányzat tudatos és átgondolt módon tervezi és valósítja meg, így a város minden lakosa számára biztosított a magas minőségű szolgáltatások elérhetősége – az egyenlő hozzáférés elvének érvényesítésével. Az intézmények alapinfrastruktúrája kiépült, azonban az épületek egy része felújításra szorul. A köznevelési intézményrendszere az elmúlt években jelentős átalakuláson esett át. Az öt telephellyel működő óvoda a városban megfelelő kapacitással rendelkezve, az önkormányzat fenntartása és működtetése alá tartozik. Az általános iskolák közül 3 állami fenntartás alatt áll ahol az önkormányzat csak működtető, 2 alapfokú intézmény pedig egyházi fenntartású. A városban működő alapfokú művészeti iskola valamennyi általános iskolában rendelkezik telephellyel. A helyi alap- és középfokú oktatási rendszerben jelen lévő helybéli és bejáró diákok hosszabb távon biztosíthatják a munkaerő utánpótlását Mátészalkán. Az egészségügyi, valamint a szociális alap-és szakellátás rendszere jól szervezett, minőségi és mennyiségi mutatói megfelelőek mind az infrastruktúra, mind a szolgáltatások szempontjából. A közösségi művelődés, kulturális és szabadidős szolgáltatások intézményi, szervezeti feltételrendszerét tekintve Mátészalka helyzete kedvező. A város kulturális intézményeinek és közösségi tereinek programkínálata nem csak a helyi, térségi lakosoknak nyújt széleskörű szabadidős kínálatot, hanem a városba érkező vendégeknek is. Mindezek hosszú távon pozitívan befolyásolják a lakosság életminőségét, elégedettségét, ami közvetett módon az elvándorlás mérséklődéséhez is hozzájárul.

Mátészalka Szabolcs-Szatmár-Bereg megye egyik decentruma, szerepe a megye **gazdaságában** kiemelkedő jelentőségű. A részben kiépített infrastruktúrával rendelkező Mátészalkai Ipari Park és a benne működő Inkubátor Ház valamint Képzési Központ, különböző szolgáltatást nyújt az itt letelepülő vállalatok számára. Azért hogy a város megőrizhesse gazdasági dinamizmusát, szükséges az önkormányzati tulajdonában lévő ipari park bővítése és infrastrukturális fejlesztése, mivel a beépítetlen ipari parki területek túlnyomó többsége közművesítetlen. A legalacsonyabb arányban a mezőgazdaságban működő vállalkozások vannak jelen, ezt követi az ipari ágazatokban tevékenykedők aránya, mely a megyei és az

¹ ITS megalapozó vizsgálat, 2. fejezet alapján

országos átlagot is meghaladja. Legnagyobb számban pedig a szolgáltatásokban működő vállalkozások vannak jelen Mátészalkán. A város mezőgazdaságára jelentős élelmiszeripari feldolgozó cégek épülnek, az ipari szektorban foglalkoztatottak száma a legmagasabb. A terciér szektor jelentősége nő. folyamatosan bővül az üzleti szolgáltatások kínálata, a lakossági alapszolgáltatások spektruma pedig lefed minden elvárható területet, ami a lakosok életminőségét és komfortérzetét nagymértékben javítja. A városba látogató vendégek számában is pozitív tendencia jelent meg az elmúlt évekhez képest. Mátészalka gazdasági versenyképességét befolyásoló tényezők terén kedvező adottságokkal rendelkezik.

Az **önkormányzati költségvetés** tervezése és végrehajtása során fő alapelvek a pénzügyi stabilitás és fenntarthatóság, a feladatok magas színvonalú ellátásának biztosítása, valamint a fejlesztési elképzelések megvalósíthatósága és fenntarthatósága. A stabil és kiegyensúlyozott költségvetés fontos eleme a szakmailag átgondolt és pénzügyileg megtervezett adópolitika. Az önkormányzat saját bevételeinek egyik fontos pillére az iparüzési adó, ami az átgondolt vagyongazdálkodással együtt lehetővé teszi a közszolgáltatások magas színvonalú biztosítását, valamint a települési és intézményi infrastruktúra fejlesztését.

A város értéke, erőforrása az a **természeti és topográfiai adottságok** folytán kialakult érdekes ellentét, amely a síkvidéki falusias település és ugyanakkor a dombvidéki kifejezetten kisvárosias településközpont jelent. Mátészalka zöldfelületi ellátottságának mennyiségi mutatói kedvezőek, azonban a területi eloszlás és a minőség szempontjából a zöldfelületi rendszer nem megfelelő. Közterek és parkok elsősorban a városközpontban fordulnak elő. A közparkok növényállománya vegyes, általában felújításra.

Mátészalka **városi arculatának** kialakulását jellegzetesen négy beépítés (családi-, kertes-, társas-, panelházak) jellemzi, melynek zöme az ötvenes években épült. Az egyes városrészek jellemző beépítése különbözik, míg a városközpontban a többemeletes panel és vasbeton szerkezetű társasházak, polgárházak jellemzőek, a többi városrészen inkább családi, kertvárosi lakókörnyezetek alakultak ki. A történelmi időkből származó épületek a táji adottságokkal kombinálódva jelentős turisztikai vonzó hatást fejtenek ki. A település lakásállománya az elmúlt másfél évtized alatt nagymértékben megújult, ezáltal csökkent az alacsony komfortfokozatú lakások száma. Az épített környezet minősége és esztétikai értéke alapvetően befolyásolja a lakosság életkörülményeit, a vállalkozások működési lehetőségeit és a vendégforgalmi mutatók alakulását is.

Mátészalka jó **közlekedési** kapcsolatokkal rendelkezik a régió legfontosabb települései és a főváros irányába. Fontos az ukrán határ közelsége, amely komoly potenciált rejt magában. A település közúti közlekedésében erősen érvényesül a 49. sz. főút tranzitforgalma és elvágó hatása, ezen felül hiányosságok jelentkeznek a burkolt belterületi utak arányában. A helyközi és távolsági közösségi közlekedés megfelelő. A vasúti közlekedés szolgáltatási színvonala elfogadható, a fontosabb központok közül Budapest, Debrecen és Nyíregyháza is elérhető. A kerékpárút hálózat viszonylag rövid, fejlesztésre szorul.

Mátészalka **közüzemi infrastruktúrával** és szolgáltatásokkal való ellátottsága kedvező. A lakásállomány jelentős része csatlakozott a közüzemi víz-, szennyvízcsatorna- és gázhálózatra. A szennyvíz megfelelő kezelését és a jó minőségű ivóvíz biztosítását a megbízott szolgáltatóval garantálja az önkormányzat. A belterületi csapadékvíz-elvezető hálózat folyamatos rekonstrukciója ellenére a város jelentős részén fejlesztésre, átépítésre és felújításra szorul. A szilárd hulladék elszállítása és kezelése – beleértve a gyűjtőszigetes szelektív hulladékot is – megoldott a település teljes területén. Összefoglalóan kijelenthető, hogy Mátészalka magas szintű közüzemi szolgáltatásai hozzájárulnak a lakosság elégedettségéhez, a vállalkozások kiszámítható működéséhez, valamint a környezeti állapot javulásához is. Az önkormányzat törekszik arra, hogy intézményeiben és a közterületeken hatékony energiafelhasználási módszereket alkalmazzon. Mindez lehetővé teszi az önkormányzati tulajdonú létesítmények költséghatékony üzemeltetését, valamint a település környezeti állapotának javítását.

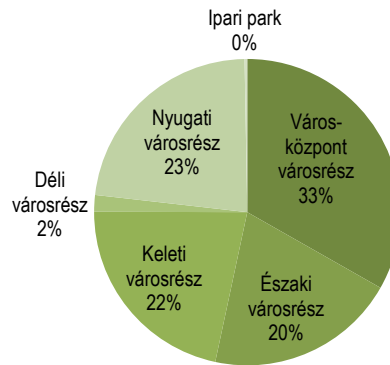
2.2 A városrészi szintű helyzetelemzés összefoglalása

Mátészalka városrészeit és statisztikai elemzését az ITS Megalapozó Tanulmány 3.3.1. fejezete mutatja be részletesen. Mátészalka területének városrészekre osztása a szerkezeti terven, a korábbi elemzéseken, valamint a városrészek jelenlegi és tervezett funkcióin alapul (városközpont, lakóterületek, ipari területek megléte, illetve azok fejlesztési szándéka). A városrészek kijelölése a korábbi IVS-ben kijelölt városrészek figyelembe vételével történt, azonban a lehatárolás pontosításra került az azóta bekövetkezett szerkezeti változások, valamint a kialakítani tervezett funkciók figyelembevételével (az Ipari Park bővítvényének területén újabb utcák nyitása szükséges). Mátészalka városrészeinek elhelyezkedését az alábbi térkép mutatja be.

1. térkép: Mátészalka városrészei

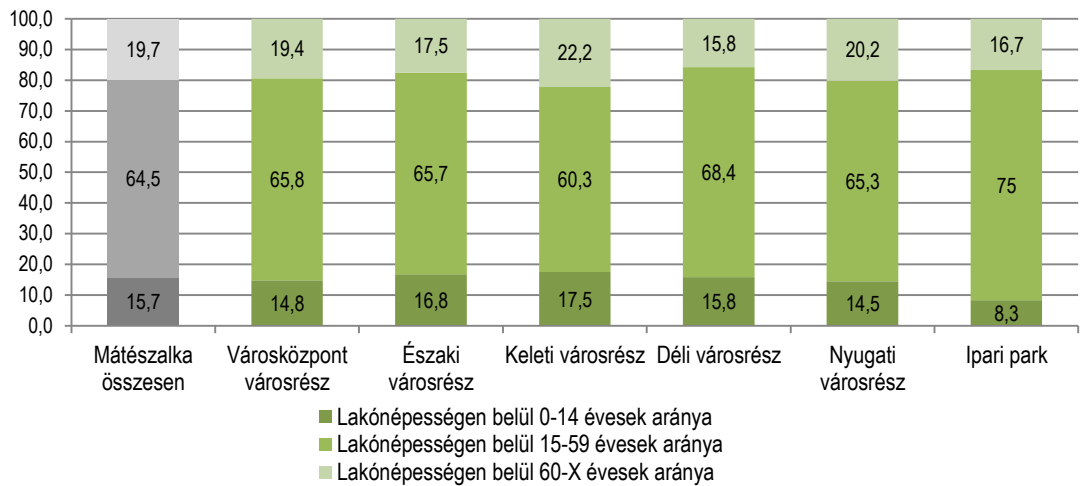

1. ábra: A lakónépesség számának megoszlása Mátészalka egyes városrészeiben, fő

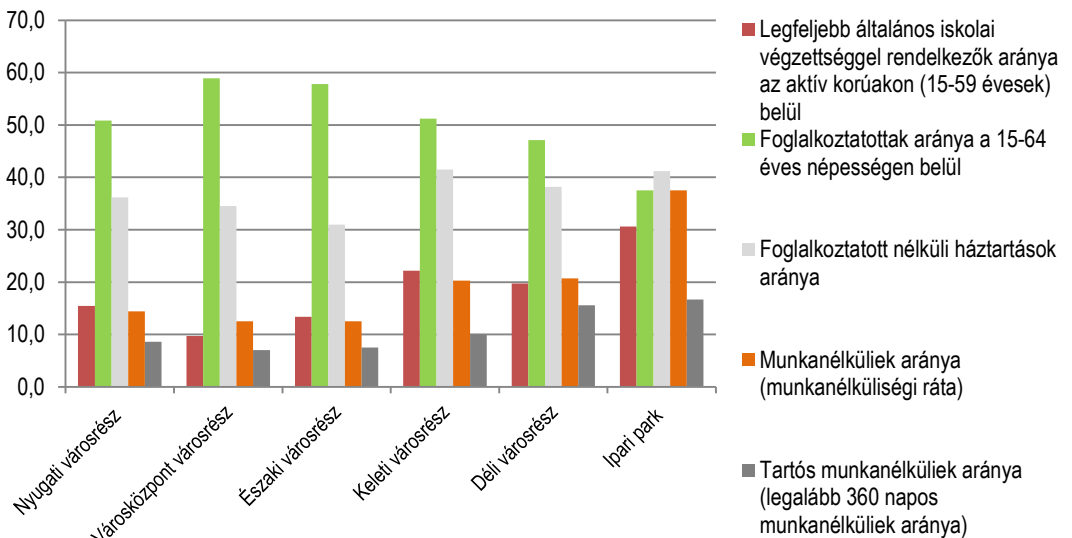
Forrás: KSH 2011. évi népszámlálási adatok alapján saját szerkesztés

2. ábra: A lakónépesség korcsoportos megoszlása Mátészalka városrészeiben, %

Forrás: KSH 2011. évi népszámlálási adatok alapján saját szerkesztés

3. ábra: Mátészalka városrészeinek gazdasági-szociális mutatói, %

Forrás: KSH 2011. évi népszámlálási adatok alapján saját szerkesztés

Mátészalka városrészei fő jellemzőinek rövid összefoglalása az alábbi:

- A **Városközpont** városrész Mátészalkán központi szerepet tölt be, mind a népesség száma, mind a funkcióellátottság alapján. Mátészalka történelmi fejlődésének és viszonylag kis-közepes méretének megfelelően egyközpontú, funkciókkal rendelkező alközpontok nem alakultak ki. Ez a városrész Mátészalka funkcionális központja, ebben a városrészben található a humánszolgáltatási funkciók többsége, több állami, igazgatási, hatósági és igazságszolgáltatási funkció, valamint közösségi funkció, emellett közlekedési, távközlési funkciók és a gazdasági funkciókat betöltő egységek jelentős része

A Városközpontban jellegéből adódóan településközponti vegyes területek, kereskedelmi, szolgáltató gazdasági területek, különleges intézményi területek, kertvárosias lakóterületek és zöldterületek találhatóak. A Városközpont Mátészalka legnépesebb városrésze, a 2011. évi népszámlálási adatok alapján itt él a város lakónépességének egyharmada. Öregedő korstruktúrát jelez, hogy a fiatalok aránya csökkent, míg az idősek aránya növekedett, emellett az aktív korúak aránya is csökkent. A Városközpontban lakók képzettségi szintje meghaladja a városi átlagot, ahogy a belvárosban lakók foglalkoztatási helyzete is kifejezetten jónak mondható a város népességéhez viszonyítva.

A Városközpontban található Mátészalka lakásállományának 37%-a, amelyek a városi átlagnál kedvezőbb komfortfokozattal rendelkeznek. Mátészalkán a városközpont rehabilitációja 2014-ben fejeződött be. A beruházás során felújították a városi művelődési központ valamint a színház épületét. A projekt keretében többek között megújult még a járási hivatalnak otthont adó épület, valamint az előtte lévő Kölcsey park is.

- Az **Északi városrészben** elsősorban a kertvárosias lakóterületek dominálnak, emellett kismértékben kisvárosias lakóterületek, központi vegyes területek és zöldterületek is jelen vannak, valamint egy nagyobb ipari gazdasági terület található még itt. Az alapvetően lakófunkciókat betöltő városrészben a városközpont után nagy számban találhatóak a lakosság igényeit kiszolgáló gazdasági funkciókat ellátó üzletek, vendéglátó egységek, emellett közlekedési, távközlési funkciók is rendelkezésre állnak, mely oktatási funkcióval egészül ki. Az állami, igazgatási funkciókat betöltő intézmények közül itt található a Járási Munkaügyi Központ. Az itt élők életminőségét szolgáló közösségi funkciók terén funkcionális hiányosságok tapasztalhatók.

A lakossági adatokat tekintve a város népességének egyötöde él ebben a városrészben, amit alapvetően fiatalos korstruktúra jellemez. A lakónépességen belül itt a legmagasabb a 25 éven felüliek körében a felsőfokú végzettséggel rendelkezők aránya. Ezzel összefüggésben az Északi városrészben élők foglalkoztatási helyzete kifejezetten jónak mondható a városi átlaghoz viszonyítva.

A városrészben található lakások komfortfokozata a városi átlaghoz viszonyítva kedvezőtlen képet mutat: alacsony komfortfokozattal rendelkező lakások aránya relatív magas. Ezt az értéket magyarázza, hogy az Északi városrészen két szegregátum is található.

- A **Keleti városrészt** elsősorban a kertvárosias lakóterületek alkotják, de intézményi területek és a város szélén falusias lakóterületek is találhatóak itt. A legfontosabb, turisztikai szempontból is kiemelkedő épített adottsága a városnak az itt található strandfürdő. A városrész funkcióellátottságát vizsgálva, a gazdasági adatokat tekintve az előző két városrészt követi, kiemelendő funkciója, hogy itt található a könyvtár, a bölcsőde.

A városban itt a legmagasabb a zöldfelületek aránya, ami elsősorban kedvező adottságnak tekinthető, ugyanakkor a zöldfelületek minősége, állaga az évek során jelentősen

megromlott. A városrész a közlekedési infrastruktúra hiányos, elsősorban a gyalogos- és a kerékpáros közlekedés minőségi és mennyiségi fejlesztésére van szükség.

A városrész Mátészalka harmadik legsűrűbben lakott városrésze. A lakosság korösszetételét tekintve a legmagasabb számban élnek itt a 60 év feletti emiatt a 15-59 évesek aránya alacsonyabb a város többi részéhez képest. A fiatalok 0-14 éves korosztály aránya szintén ebben a városrészben a legmagasabb. A lakónépesség korösszetételével összefüggésben magas eltartottsági mutató és több tekintetben is a városi átlaghoz képest kedvezőtlen irányú eltérés figyelhető meg, a képzettség és a foglalkoztatottság vonatkozásában. A városrészben élők életkörülményeit alapjaiban meghatározó lakásállomány állapota, komfortfokozata ugyan kedvezőlenebb a városi átlagnál, de a kedvezőtlen irányú eltérés mértéke kisebb, mint a többi városrészben. A kedvezőtlen adatok alakulását befolyásolja a városrészen kialakult szegregátum. A városrész egyes területein különösen a belvízveszélyes részen csapadékvíz-elvezetése nincs megoldva.

- A **Déli városrész** kertvárosias és falusias lakóterületeket, kertes és általános mezőgazdasági területeket, valamint egy jelentősebb egybefüggő ipari gazdasági területet és védelmi erdőterületet foglal magában. A városrész gazdasági funkcióit a kereskedelmi üzletek, áruházak, élelmiszer üzletek jellemzik, a város második piaca itt található meg. A tűzoltóságon kívül jelentősebb hatósági funkcióval nem rendelkezik.

A városrészben élők száma töredéke a városban élőknek. A munkanélküliségi ráta a belterületi városrészek közül itt a legmagasabb. A kedvezőtlen munkaerő-piaci mutatók nagyrészt a lakosság alacsony iskolai végzettségével vannak összefüggésben. A déli városrészen alakult ki a város legkedvezőtlenebb mutatókkal rendelkező szegregátuma.

A városrészben a lakáshelyzet minőségi szempontból kritikus: a városi átlaghoz képest több mint háromszoros az alacsony komfortfokozatú lakások aránya. A városrészek közül a burkolatlan utak hossza a legnagyobb, közel 2.074 m, ezzel szemben városi viszonylatban jelentős kerékpárúttal rendelkezik (2.400 m).

- A **Nyugati városrész** Mátészalka legnagyobb kiterjedésű városrésze, amelyhez kertvárosias és kisvárosias lakóterületek, egy összefüggő nagyobb zöldterület, ipari és kereskedelmi, szolgáltató gazdasági területek, központi vegyes területek, intézményi területek és kertes mezőgazdasági területek találhatóak. Mátészalka ezen részén a legkiemelkedőbb funkció az oktatási. Középfokú oktatási intézményeknek köszönhetően vonzó hatása van. Iskolarendszere mellett említendő a humán szolgáltatások jelenléte (körzeti, háziorvosi rendelőhely, idősek otthona, idősek nappali ellátása).

A Nyugati városrész Mátészalka második legnépesebb városrésze. A lakónépesség korösszetételét tekintve a 60 éven felüliek aránya a Keleti városrész után itt a legmagasabb. Részben ennek köszönhető, hogy a gazdaságilag inaktív aránya ebben a városrészben a legmagasabb. A munkaerő-piaci helyzetet meghatározó városi átlaghoz viszonyított képzettségi mutatók kedvezőtlenek.

Az alacsonyabb komfortfokozattal rendelkező lakások aránya magasabb a városi átlagnál. A kedvezőtlen irányba mutató adatok szegregátum jelenlétére is utalnak. Ezen a területen egy viszonylag kis lélekszámú leromlott területet azonosítottak.

- Az **Ipari Park** Mátészalka gazdasági centruma, ebből adódóan ez a városrész adja az ipari termelés döntő részét valamint a foglalkoztatási potenciálja is kiemelkedő. A városrész lehatárolása szinte kizárólag az Ipari Park területét és környezetét foglalja magában, így

értelmszerűen a gazdasági funkció a domináns, más funkció gyakorlatilag nincs jelen a városrészben.

A rendezett, szép környezetben kialakított Ipari Park jelentős mértékben betelepült. Az Ipari Parki cégeket segítő szolgáltatások megtalálhatóak közvetlenül az Ipari Park területén (benzinkút, rendezvényház, kereskedelmi egységek, kisebb szolgáltatók stb.) melyeknek a Mátészalkai Inkubátorház és Képző Központ is helyet ad. Az itt működő vállalkozások szerkezete heterogén.

Az egyes városrészek összehasonlítását a meglévő funkciók szempontjából az alábbi táblázat szemlélteti.

1. táblázat: A városrészek funkciói Mátészalkán

	Város-központ	Északi városrész	Keleti városrész	Déli városrész	Nyugati városrész	Ipari park
Gazdasági funkciók						
Piac	1			1		
Bankok	10					
Kiskereskedelmi üzletek	269	117	82	15	20	
Élelmiszerüzlet	48	32	18	7	15	
Textilvel foglalkozó boltok	58	35	11	1	3	
Áruház, szupermarket	1	2	1	2		
Közüzemai szolgáltató jelenléte, iroda	2		2	1		
Ipartelep						2
Ipari park						1
Logisztikai központ						1
Innovációs központ, irodaház						2
Panzió, szálloda	4			1	2	
Vendéglátó egységek	51	31	21	10	15	
Közlekedési, távközlési funkciók						
Távolsági autóbusz-megálló	1	5		2	2	
Buszpályaudvar					1	
Vasútállomás					1	
Postahivatal, fiókposta	1				1	
Helyi autóbuszjárat	van	van	van	van	van	van
Benzinkút		2		1		2
Közüzemai vízvezeték hálózat léte	van	van	van	van	van	van
Városi TV	van	van	van	van	van	van
Zárt szennyvízcsatorna-hálózat	van	van	van	van	van	van
Közösségi funkciók						
Könyvtár			1			
Művelődési otthon	2					
Kulturális központ	1					
Színház	1					
Mozi	1					
Múzeumi intézmény				1		
Sportcsarnok	1					
Szabadtéri sportlétesítmény			2		1	
Játszóter	4	3	1		3	
Rendezvényház						1
Uszoda				1		

	Város- központ	Északi városrész	Keleti városrész	Déli városrész	Nyugati városrész	Ipari park
Állami, igazgatási, hatósági, igazságszolgáltatási funkciók						
Önkormányzat és Polgármesteri Hivatal	1					
Járási Hivatala	1					
Járási Földhivatal	1					
FVM Hivatal	1					
Állat és növény-egészségügyi állomás	1					
Járásbíróság	1					
Rendőrkapitányság	1					
Járási Ügyészség	1					
FETIVIZIG	1					
NAV városi kirendeltsége	1					
Polgárőrség	van	van	van	van	van	van
Népegészségügyi Intézet			1			
Munkaügyi Központ		1				
Tűzoltóság				1		
Humán szolgáltatási funkciók						
Orvosi rendelő	4				1	
Gyógyszertár	4		1		1	
Központi orvosi ügyelet	1					
Járó beteg szakellátás	1					
Fogászati ellátás	2					
Kórház	1					
Mentőállomás	1					
Bentlakásos és átmeneti intézmény					1	
Helyi idősek otthona					1	
Demens részleg	1				1	
Hospice ellátó részleg	nincs	nincs	nincs	nincs	nincs	nincs
Idősek nappali ellátása					1	
Bölcsőde			1			
Óvoda	1	1	1	1	1	
Általános iskola	3		1	1	1	
Középiskola	2				2	
Főiskola, egyetem	nincs	nincs	nincs	nincs	nincs	nincs
Felnőttoktatási cég - nem költségvetési oktatóhely	2					1
Kutatóintézet	nincs	nincs	nincs	nincs	nincs	nincs

3 Középtávú célok és azok összefüggései

Az Integrált Településfejlesztési Stratégia (a továbbiakban: ITS) elérendő (középtávú) céljait erőteljesen befolyásolják az Európa 2020 stratégiából levezethető fejlesztési irányok: a kohéziós politika 11 tematikus célja és az egyes támogatási alapok (ERFA, ESZA, Kohéziós Alap) ezen célokhoz illeszkedő ún. beruházási prioritásai, másrészt Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei területfejlesztési Koncepció és Program célrendszere. Mivel várhatóan az EU támogatások továbbra is kiemelt – ha nem is kizárólagos - szerepet játszanak majd Mátészalka fejlődésében az elkövetkező 7-8 évben, e beruházási prioritások és a városi célok egymáshoz illesztése fontos eleme jelen stratégiai tervezési folyamatnak.

Mátészalka Integrált Városfejlesztési Stratégiáját 2010-ben fogadta el a Képviselő-testület. Bár az IVS tervezése körültekintően zajlott, a tervezésének alapjául azonban csak a 2001-es népszámlálás adatai tudtak szolgálni. E dokumentumban a város meghatározta jövőképét és céljait.

A lentebb bemutatott részben megváltozott körülmények természetesen nem feltétlenül indokolják a település korábban megfogalmazott céljainak gyökeres átfogalmazását, amelyek ma is érvényesek és reálisak. Azt azonban fontos szem előtt tartani, hogy a jelen ITS-ben megfogalmazott célok egyik fontos eleme kell, hogy legyen annak megítélése, hogy azok reális elérhetőségét hogyan befolyásolja a megváltozott külső feltételek rendszere, melyek az alábbi területre terjednek ki:

- az önkormányzatoknak megváltoztak a működési körülményei, elsődlegesen a humán közszolgáltatások rendszerének alapvető átalakulása és a megváltozott önkormányzati feladatokból adódó városfejlesztési lehetőségek, illetve kihívások miatt, valamint
- a Kormány egyértelmű elkötelezettsége arra nézve, hogy alapvetően a gazdaságfejlesztést állítja a 2014-2020-as Európai Uniói fejlesztések fókuszába

3.1 Jövőkép és átfogó fejlesztési cél

Mátészalka Integrált Városfejlesztési Stratégiája elkészítése előtt megfogalmazta jövőképét. A város jelen ITS-hez illeszkedően e jövőkép megújításra került, amely hosszabb távon, 20 éves távlat nagyságrendjében elképzelt és elérhető lehetőséget fogalmaz meg, a lehetőségekből kiindulva, a város lakóinak igényeit összefogva, az alábbiak szerint.

JÖVŐKÉP

Mátészalka a térség kereskedelmi és gazdasági de-centrumává válik fenntartható, térségi szerepét erősítő közszolgáltatásaival és vonzó városi környezetével.

Mátészalka középtávú fejlesztési céljai összhangban vannak a város jövőképével, az Integrált Településfejlesztési Stratégia (ITS) és egyben a város fejlesztésének **átfogó célja** a jövőkép rövid, középtávú értékválasztáson alapuló megfogalmazása.

ÁTFOGÓ FEJLESZTÉSI CÉL

Vonzó és versenyképes térségi központi szerep kialakítása a gazdaság és idegenforgalom, az oktatás, a közszolgáltatások, a közigazgatás és az egészségügy területén az itt élők életminőségének javítása érdekében

3.2 A stratégiai fejlesztési célok meghatározása

Jelen fejezet célja a **középtávú városi célok** részletes meghatározása. Mátészalka vonatkozásában kétféle cél kerül meghatározásra:

- **Városi szintű tematikus célok**, amely tematikus jelleggel megfogalmazott, de nem szükségszerűen egy-egy ágazatra korlátozódó érvényességű célok, melyek a város egészére vonatkoznak. A középtávú városi célok integrált jellegű célok, olyanok, melyek eléréséhez több tematikus/ágazati jellegű tevékenység koordinált végrehajtása szükséges. E célok kialakításánál fontos szempont volt, hogy az ITS nem kizárólag Mátészalka város önkormányzata, hanem a város egészének tervezési alapküldetése. Ebből kifolyólag tartalmazza azokat a célokat is, amelyek megvalósításáért a városi önkormányzat csak közvetve vagy részben felelős, hiszen azokat állami, magán, non-profit szereplők valósítják majd meg.
- **Városrészi szintű területi célok**, amelyek Mátészalka városrészeire javasoltak.

3.2.1 Városi szintű középtávú tematikus célok

A városi szintű, 7-8 évre szóló **középtávú célok** alapvetően ágazati bontásban kerülnek megfogalmazásra.

- T1: A város adottságaira építő megyei gazdasági centrum szerep erősítése, valamint a vállalkozóbarát gazdasági környezet fejlesztése
- T2: A központi szerep megerősítése a járásban és a Szatmári térségben a közigazgatás, az oktatás, az egészségügy, a kultúra és az idegenforgalom területén
- T3: A népesség megtartása és a társadalmi különbségek csökkentése érdekében vonzó és szolidaris európai kisváros szerep erősítése
- T4: Aktív hazai és nemzetközi kapcsolatrendszer

T1: A város adottságaira építő megyei gazdasági centrum szerep erősítése, valamint a vállalkozóbarát gazdasági környezet fejlesztése

Mátészalka jövője és fejlődése szempontjából kiemelten fontos, hogy a közigazgatási központi szerepére építő fejlett helyi gazdasággal rendelkezzen, amely nagyszámú, minőségi munkahelyen keresztül magasabb jövedelmi szintet biztosít az itt élőknek.

A foglalkoztatás előmozdításának egyik fontos eleme az aktivitási ráta növelése, másik fontos eleme a munkahelyek számának emelése. A gazdaság versenyképességének növeléséhez a

már itt működő iparágak további erősítésére van szükség, mint például a magasabb hozzáadott értéket adó termékek fejlesztésére. Kiemelten fontos a munkahelyek teremtése céljából és a rendelkezésre álló ipari fejlesztésre alkalmas területek kihasználása érdekében beruházások idevonzása, ennek feltételeinek megteremtése, mint például a vállalkozások fejlesztését segítő hatékony városi intézményrendszer kialakítása. Erősíteni kell a helyi vállalkozásokat, ennek érdekében tovább kell ösztönözni a helyi termékek és szolgáltatások fogyasztását.

A város fejlődésének egyik fontos tényezője a városi közlekedés fenntartható fejlesztése is, a környezetbarát mobilitás feltételeinek megteremtése, melynek egyik tényezője a lakosok munkába való eljutása (vidékről és városban belülről egyaránt), a foglalkoztatók megközelíthetősége. Fontos a fenntartható közösségi közlekedés beindítása a városban ezzel és a turisztikai igényekkel összhangban, a kerékpáros és egyes esetekben gyalogos közlekedés feltételeinek fejlesztése, a munkarendhez igazodó közlekedésszervezés. Fontos, hogy a közlekedési hálózat fejlesztése a fenntartható mobilitást szolgálja.

T2: A központi szerep megerősítése a járásban és a Szatmári térségben a közigazgatás, az oktatás, az egészségügy, a kultúra és az idegenforgalom területén

A városban élők életminőségének fontos alapfeltétele a megfelelő színvonalú közszolgáltatások elérhetősége, mely részben Mátészalka járásközponti szerepéhez kapcsolódik. A városban a szükséges infrastruktúra kiépült, minőségi javításokra, energetikai megújításra van még szükség. A hangsúlyt a szolgáltatások színvonalának további javítására szükséges helyezni. A korszerű egészségügyi alap- és szakellátás biztosítása mellett kiemelt szerepet kell kapnia a prevenciónak és az egészségmegőrző programoknak. Fontos feladat egy fejlett gondozási, ápolási rendszer fenntartása és lehetősége szerinti fejlesztése, elsősorban a rászorulóknak szükségleteire reagálva. A demográfiai tendenciákhoz igazodva kiemelt figyelmet szükséges fordítani az időseket ellátó intézmények fejlesztésére.

A magas színvonalú alap és középfokú oktatás-nevelés biztosítása nem csupán társadalmi, hanem gazdasági szempontból is kiemelkedő fontosságú. A versenyképes oktatási háttér biztosítása érdekében fontos a gazdaság igényeihez gyorsan és rugalmasan alkalmazkodni képes szakképzési rendszer kialakítása.

A városban élők életminőségét nagyban befolyásolja az elérhető kulturális és szabadidős szolgáltatások mennyisége és minősége. Ehhez kapcsolódóan kiemelt fontosságú a szabadidő eltöltését segítő infrastruktúra, különösen a játszótérek, rekreációs terek, sportlétesítmények kiépítése, fejlesztése, amely a lakosság egészségi állapotának javításában is fontos szerepet tölthet be.

T3: A népesség megtartása és a társadalmi különbségek csökkentése érdekében vonzó és szolidáris európai kisváros szerep erősítése

A társadalom egyes rétegeinek leszakadása leromlással fenyegetett területeket hozott létre a városban, így ezen városrészek, szegregátumok felzárkóztatása szükséges. E probléma megoldása érdekében komplex, integrált (foglalkoztatási, lakhatási, szociális) beavatkozások megvalósítására van szükség.

Egy város fejlődése nagymértékben függ annak társadalmától, a társadalom szolidaritásától, az aktív helyi közösségek jelenlététől. Mátészalkán építeni kell és tovább kell erősíteni az alulról jövő közösségi és önkéntes kezdeményezéseket.

A vonzó városi élet fontos elemét képezi a városkép: a köztérek, középületek állapota. Fontos feladat a derogálódott területek megújítása, a szegregációval veszélyeztetett településrészek

épületállományának és közterületeinek megújítása. A vonzó településkép erősítése érdekében szükséges a zöldterületek megóvása, további fejlesztése.

A fenntartható városi élet fontos elemét képezik a megfelelő lakhatási feltételek és közművek rendelkezésre állása is. Az épített környezet fejlesztésekor továbbra is kiemelt szempont kell, hogy legyen az energiahatékonyság növelése, a klímaváltozáshoz való alkalmazkodás, valamint az épített örökség védelme, valamint a kihasználatlan épületek, telkek és barnamezős területek intenzívebb hasznosítása. Erősíteni kell Mátészalkán a megújuló energiák használatát a köz és magánszférában egyaránt. A bérlakás-program a szociális szerepén túl fontos szerepet játszhat a fiatal szakképzett munkaerő és az egészségügyi dolgozók városba vonzásában is. Ezen túl fontos cél a város vízbázisának védelme is.

T4: Aktív hazai és nemzetközi kapcsolatrendszer

A város jövőjét meghatározza az adottságaira építő aktív hazai és nemzetközi kapcsolatrendszer működése is. A kapcsolatrendszernek fontos elemét képezik a testvérvárosi és partnervárosi együttműködések, illetve a hazai és határon átnyúló turisztikai együttműködések, kulturális programok, melyek hozzájárulnak a város nyitottságának, nemzetközi, interregionális kapcsolatainak szélesítéséhez. Ehhez meglévő intézményi alpinfrastruktúrájára és közösségi együttműködésére kell támaszkodni, különösen a fiatalok és idős generáció, valamint a kultúra és a sport területén.

A kapcsolatrendszer erősítésének másik vetülete a város aktív hazai és nemzetközi marketingtevékenysége, mely épít a város meglévő turisztikai és kulturális potenciáljára. Fontos az egységes városmarketing rendszer kialakítása Mátészalkán a város marketingstratégiájának megfelelően.

3.2.2 Városrészi szintű területi célok

A középtávú területi célok a Megalapozó vizsgálat részletes városrészi szintű helyzetfeltárása és helyzetelemzése alapján kerültek megfogalmazásra. Az alábbi térkép mutatja Mátészalka 6 városrészét, amelyekre a városrészi célok megfogalmazásra kerültek. A térképen az alábbi színekkel került alkalmazásra. Mátészalka kijelölésre került városrészei a következők:

1. Nyugati városrész
2. Városközpont városrész
3. Északi városrész
4. Keleti városrész
5. Déli városrész
6. Ipari park városrész

2. térkép: Mátészalka városrészei

A városrészi célok meghatározásának **alapelvei** voltak, hogy építsen a városrész SWOT elemzésében megfogalmazott erősségeire és járuljon hozzá a városrész SWOT elemzésében megfogalmazott problémák megoldásához. A városrészek részletes bemutatása Mátészalka Integrált Településfejlesztési Stratégia Megalapozó Tanulmány 3.3. fejezetében található.

Városrészi célok felsorolása:

- V1: A Városközpont térségközponti és közlekedési jellegű funkcióinak erősítése, valamint vonzó környezet kialakítása
- V2: Az Északi városrész lakófunkciójának erősítése, valamint a természetes és épített környezet fejlesztése
- V3: A Keleti városrészen a társadalmi integráció erősítése valamint a természetes és épített környezet fejlesztése
- V4: A Déli városrészen a társadalmi integráció erősítése valamint a természetes és épített környezet fejlesztése
- V5: A Nyugati városrészen a közszolgáltatások, valamint a természetes és épített környezet fejlesztése
- V6: Az Ipari Park városrészben a vállalkozásokat támogató környezet fejlesztése

V1: A Városcsözpont térségközponti és közlekedési jellegű funkcióinak erősítése, valamint vonzó környezet kialakítása

Városcsözpont SWOT ²	
Erősségek	Gyengeségek
<ul style="list-style-type: none"> ■ Kiépült infrastruktúra (járdák, úthálózat, csatornázás) ■ Funkcióellátottság koncentrált elhelyezkedése ■ Magas foglalkoztatási mutatók ■ Turisztikai szempontból jelentős történelmi nevezetességek találhatóak ■ A városrész elérhetősége kedvező (busz, és vasútállomás) ■ Kedvező szolgáltatási és kereskedelmi rendszer 	<ul style="list-style-type: none"> ■ A városcsözpont a legtöbb polgári épületeinek homlokzata felújításra szorul ■ Legtöbb közintézmény korszerűtlen energetikai rendszerrel rendelkezik ■ A városi átlagnál idősebb népesség ■ Nincs kerékpárút ■ Kevés parkoló található ■ Kevés a vendéglátóhely ■ Burkolatlan úttal rendelkezik ■ Nincs csillapított forgalmi zóna ■ Kelet-nyugati irányú tranzitforgalom városcsözponton keresztül halad

Megerősítendő funkciók az akcióterületen

Közig., közszolg.	Kereskedelmi	Ipari, logisztikai	Turisztikai	Zöld-felületi	Közlekedési	Lakó	Közösségi
+			+	+	+		+

V2: Az Északi városrész lakófunkciójának erősítése, valamint a természetes és épített környezet fejlesztése

Északi városrész SWOT ³	
Erősségek	Gyengeségek
<ul style="list-style-type: none"> ■ A városrész szerkezetét és funkcióját tekintve homogén ■ A lakosságot fiatalos korstruktúra jellemzi ■ Magas a felsőfokú végzettségűek aránya ■ A városrész munkaerő-piaci adatai kedvezőek ■ A közigazgatási, közszolgáltatási funkciók viszonylag könnyen elérhetők ■ A városrész megközelíthetősége kedvező 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Magas az alacsony komfortfokozatú lakások aránya ■ A városrész egyes területén a közműszolgáltatás hiányos, burkolatlan utak jellemzik ■ Nincs kerékpár úthálózat ■ Szegregátumot tartalmaz

Megerősítendő funkciók az akcióterületen

Közig., közszolg.	Kereskedelmi	Ipari, logisztikai	Turisztikai	Zöld-felületi	Közlekedési	Lakó	Közösségi
				+	+	+	+

² Forrás: ITS Megalapozó tanulmány

³ Forrás: ITS Megalapozó tanulmány

V3: A Keleti városrészen a társadalmi integráció erősítése valamint a természetes és épített környezet fejlesztése

Keleti városrész SWOT ⁴	
Erősségek	Gyengeségek
<ul style="list-style-type: none"> ■ Magas a zöldfelületek aránya ■ Kertvárosias jellegű lakóterületek ■ Magas az itt élő lakónépesség száma ■ Idegenforgalmi lehetőségek (strandfürdő) ■ Burkolatlan utak mértéke minimális (80m) 	<ul style="list-style-type: none"> ■ A zöldfelületek állapota rossz ■ A lakónépesség korösszetétele kedvezőtlen: magas az eltartottak száma ■ Alacsony foglalkoztatottság és képzettségi szint ■ Az alacsony komfortfokozatú lakások aránya magasabb a városi átlagnál ■ Szegregált terület alkotja ■ Az Alkotmány úttal párhuzamosan futó utcák nem kapcsolódnak közvetlenül a főúthoz ■ Belvízveszélyes terület

Megerősítendő funkciók az akcióterületen

Közig., közszolg.	Kereskedelmi	Ipari, logisztikai	Turisztikai	Zöldfelületi	Közlekedési	Lakó	Közösségi
				+	+	+	+

V4: A Déli városrészen a társadalmi integráció erősítése valamint a természetes és épített környezet fejlesztése

Déli városrész SWOT ⁵	
Erősségek	Gyengeségek
<ul style="list-style-type: none"> ■ Kedvező rendezési terület ■ Kerékpárhálózat kiépített 	<ul style="list-style-type: none"> ■ A lakásállomány minősége kritikus ■ Nagy a leromlott területek nagysága ■ Szegregátumot tartalmaz ■ Infrastrukturális hiányosságok

Megerősítendő funkciók az akcióterületen

Közig., közszolg.	Kereskedelmi	Ipari, logisztikai	Turisztikai	Zöldfelületi	Közlekedési	Lakó	Közösségi
				+	+	+	+

⁴ Forrás: ITS Megalapozó tanulmány

⁵ Forrás: ITS Megalapozó tanulmány

V5: A Nyugati városrészen a közszolgáltatások, valamint a természetes és épített környezet fejlesztése

Nyugati városrész SWOT ⁶	
Erősségek	Gyengeségek
<ul style="list-style-type: none"> ■ Fő oktatási terület ■ Kiépített kerékpárúttal rendelkezik ■ Rekreációs területek jellemzik 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Rendszeres jövedelemmel nem rendelkezők száma magas ■ Alacsony komfortfokozatú lakások ■ Burkolatlan belterületi utak találhatóak

Megerősítendő funkciók az akcióterületen

Közig., közszolg.	Kereskedelmi	Ipari, logisztikai	Turisztikai	Zöld-felületi	Közlekedési	Lakó	Közösségi
+				+	+		+

V6: Az Ipari Park városrészben a vállalkozásokat támogató környezet fejlesztése

Ipari Park Városrész SWOT ⁷	
Erősségek	Gyengeségek
<ul style="list-style-type: none"> ■ Speciális Ipar letelepedése ■ Foglalkoztatási potenciálja jelentős ■ Sikeres befektető ösztönzés 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Kiépítetlen úthálózat ■ Kerékpárút hiánya

Megerősítendő funkciók az akcióterületen

Közig., közszolg.	Kereskedelmi	Ipari, logisztikai	Turisztikai	Zöld-felületi	Közlekedési	Lakó	Közösségi
	+	+			+		

⁶ Forrás: ITS Megalapozó tanulmány

⁷ Forrás: ITS Megalapozó tanulmány

3.3 A tematikus és a területi célok közötti összefüggések bemutatása

A város középtávú tematikus céljai a városrészi célkitűzések egy vagy több városrészben történő megvalósításával érhetők el. A következő táblázat összefoglalóan mutatja be a tematikus célok és területi célok közötti összefüggéseket, kapcsolatuk erősségének mértékét. A területi célok és tematikus célok együttes megvalósítása segíti elő a felvázolt átfogó célok és a tervezett jövőkép elérését, mely a lenti ábrán kerül összefoglalóan bemutatásra.

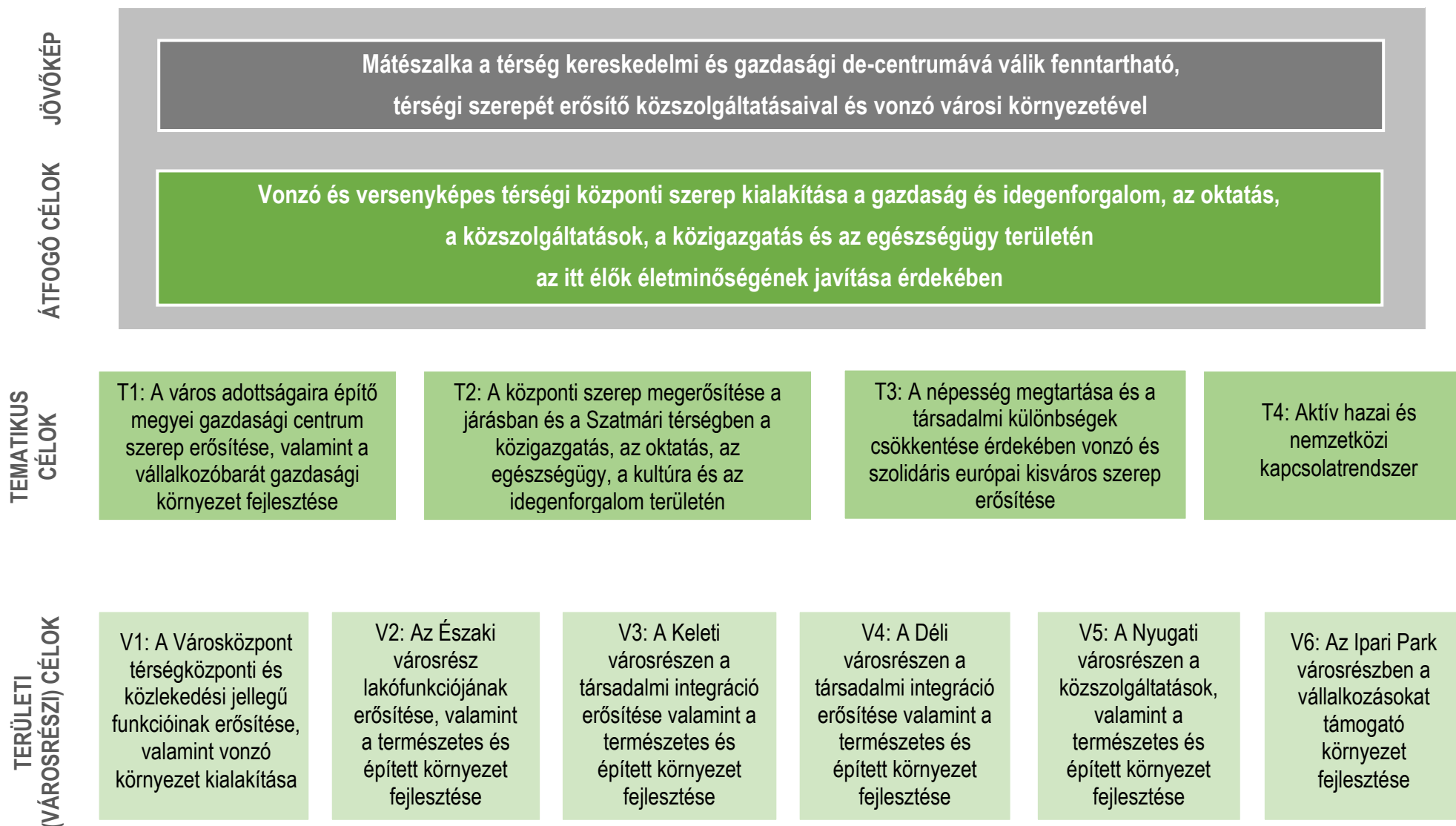
2. táblázat: A Városrészek és tematikus célok összefüggése

Városrészek / Tematikus célok	T1	T2	T3	T4
V1: A Városközpont térségközponti és közlekedési jellegű funkcióinak erősítése, valamint vonzó környezet kialakítása				
V2: Az Északi városrész lakófunkciójának erősítése, valamint a természetes és épített környezet fejlesztése				
V3: A Keleti városrészen a társadalmi integráció erősítése valamint a természetes és épített környezet fejlesztése				
V4: A Déli városrészen a társadalmi integráció erősítése valamint a természetes és épített környezet fejlesztése				
V5: A Nyugati városrészen a közszolgáltatások, valamint a természetes és épített környezet fejlesztése				
V6: Az Ipari Park városrészben a vállalkozásokat támogató környezet fejlesztése				

	Erős koherencia
	Közepes koherencia
	Gyenge koherencia

4. ábra: Mátészalka városfejlesztési célrendszere 2014-2020 között

4 A megvalósítást szolgáló beavatkozások

4.1 Akcióterületek kijelölése, a lehatárolás indoklása és az egyes akcióterületeken megvalósítandó fejlesztések összefoglaló bemutatása

A város korábbi Integrált Városfejlesztési Stratégiájában eddig szinte kizárólagosan alkalmazott akcióterületi megközelítés a továbbiakban is fontos – és az eddigi értékelések eredményei szerint is sikeres – eszköze a források koncentrált felhasználásának, és ajánlott keretét képezi a magánszféra fejlesztésekbe való bevonásának is, de jelen Integrált Településfejlesztési Stratégia keretében nem kizárólag az akcióterületeken végrehajtandó projektek kerülnek meghatározásra.

Mátészalka város akcióterületeinek kijelölését alapvetően az általános és a városrészi szintű helyzetfeltárás eredményei határozták meg, valamint részben épít a 2012-ben elfogadott Integrált Városfejlesztési Stratégiára is. A stratégia átfogó céljával összhangban a város földrajzi elhelyezkedésére, természeti, gazdasági és humán erőforrásaira támaszkodva szükséges az értékek megőrzése és fenntartható használata révén az itt élők számára a minőségi élet feltételeit hosszú ideig biztosító környezet kialakítása.

Az akcióterületi projektek térben koncentrált és egymással összehangolt projektek, ahol földrajzilag is koncentráltan végbemenő fejlesztések vannak jelen és megfelelnek az alábbi elvárásoknak:

- egymásra szinergikus hatást fejtenek ki, az egyes projektelemegek segítik más projektek megvalósulását illetve hatásának kiteljesedését
- az akcióterület számára megfogalmazott cél érdekében kerülnek megvalósításra,
- volumenük, így várható hatásuk is legyen akkora, hogy érzékelhető változást idézzenek elő az akcióterületen.

Ahogy az a Megalapozó Tanulmányban meghatározásra került (3.3.3. fejezet), a Központi Statisztikai Hivatal tájékoztatása szerint a 2011-es népszámlálás adatai alapján Mátészalkán az alábbi öt terület tekinthető szegregátumnak:

- Szegregátum 1 lehatárolása (forrás: KSH): Szegregátum lehatárolása: Dankó P. u., Ecsedi köz, Szegfű u., Viola u. mindkét oldala - Ecsedi u. vasúttól belterületi határig
Érintett városrész: Déli városrész
- Szegregátum 2 lehatárolása (forrás: KSH): Szegregátum lehatárolása: Csokonai u. - Mátyás király u. - Csokonai u. - Bencsi köz északi oldala - Csokonai u. - Csokonai köz
Érintett városrész: Keleti városrész
- Szegregátum 3 lehatárolása (forrás: KSH): Szegregátum lehatárolása: Szél köz páros oldala - Ifjúság tér - Jármű u.
Érintett városrész: Északi városrész
- Szegregátum 4 lehatárolása (forrás: KSH): Deák F. köz - Deák F. u. - Móricz Zs. u. - Irinyi u.
- Szegregátum 5 lehatárolása: Északi körút nyugati oldala Tavasz utcától Jármű utcáig
Érintett városrész: Északi városrész

Az ITS **szociális város-rehabilitációs** céllal a fentiekre alapozva három akcióterületet (AT) jelöl ki, melyek lefedik a fenti szegregátumok területét, valamint azon környező városrészeket, amelyek funkcionálisan kapcsolódnak az érintett területekhez. Ezek az alábbiak:

- Keleti szociális város-rehabilitációs akcióterület
- ÉNY-i szociális város-rehabilitációs akcióterület
- Cinevég szociális város-rehabilitációs akcióterület

A fentiekkel összhangban, de nem szociális város-rehabilitációs céllal a 2014-2020-as időszakra vonatkozóan Mátészalkán **3 funkcióbővítő** akcióterület került meghatározásra:

- Belváros funkcióbővítő akcióterület
- Gazdaság és kereskedelemfejlesztési akcióterület
- Mátészalka turisztikai akcióterület

Az alábbi térkép bemutatja ezen akcióterületek elhelyezkedését Mátészalkán.

1. Belváros funkcióbővítő AT
2. Gazdaság és kereskedelemfejlesztési AT
3. Keleti szociális város-rehabilitációs AT
4. ÉNY-i szociális város-rehabilitációs AT
5. Cinevég szociális város-rehabilitációs AT
6. Mátészalka turisztikai AT

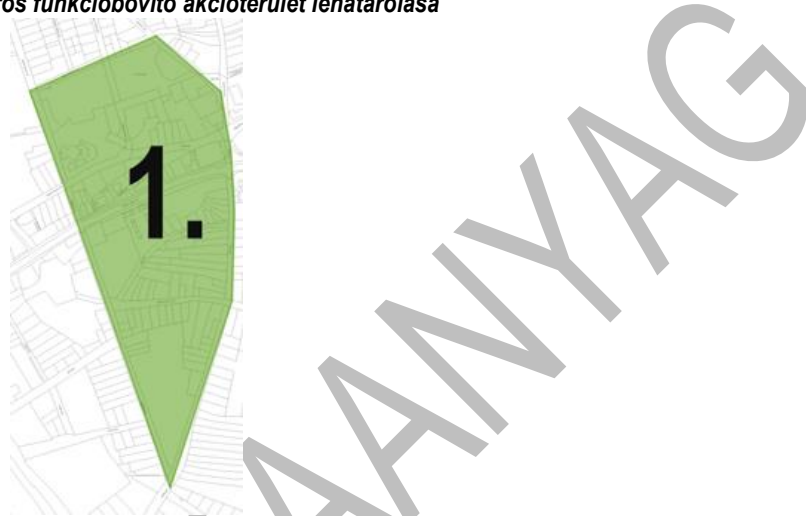
3. térkép: Mátészalka akcióterületei

4.1.1 Belváros funkcióbővítő akcióterület

- **Az akcióterület típusa:** funkcióbővítő városfejlesztés
- **A lehatárolás indoklása:** Az akcióterület övezeti besorolása vegyes területi településközpont a legnagyobb részben. Az akcióterület déli része kisvárosias lakóterület. Az akcióterület középső része közműterületként van besorolva. A 2. fejezetben szereplő funkciókat bemutató táblázat alapján kijelenthető, hogy az érintett városrész, illetve az akcióterület funkcióellátottsága magas, mindazonáltal fejlesztésre szorul. Az akcióterületen tervezett fejlesztések kiegészítik egymást, illetve fokozzák egymás hatását.
- **A városrész stratégiában meghatározott célja:** V1: A Városközpont térségközponti és közlekedési jellegű funkcióinak erősítése, valamint vonzó környezet kialakítása

4. térkép: Belváros funkcióbővítő akcióterület lehatárolása

Megerősítendő funkciók az akcióterületen

Közig., közszolg.	Kereske- delmi	Ipari, logisztikai	Turisztí- kai	Zöld- felületi	Közleke- dési	Lakó	Közösségi

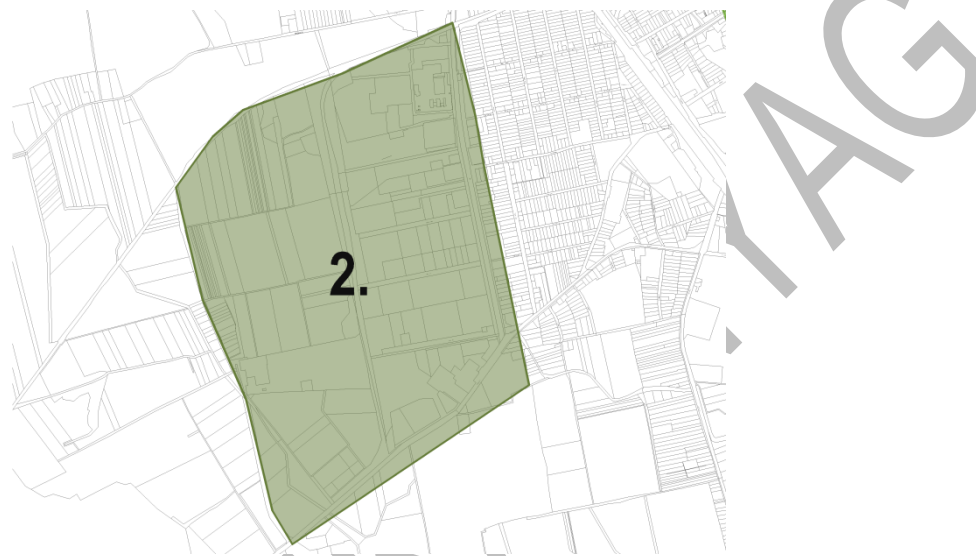
Az akcióterületen tervezett tevékenységek

Azonosító, sorszám	Tervezett tevékenység az akcióterületen	Kapcsolódó középtávú célok	Becsült költség (mFt)
BELV AT 1	Mátészalkai Helyi Piac kialakítása	T1, T2, T3	600
BELV AT 2	A jelenlegi Szatmár Alapfokú Művészeti Iskola felújítása	T2	109
BELV AT 3	A Mátészalkai Polgármesteri Hivatal épületének funkcióváltáshoz kapcsolódó korszerűsítése	T2	1300
BELV AT 4	Szalkay László tér komplex megújítása	T2	500
BELV AT 5	Hősök tere zöldfelületének megújítása, térkialakítása	T2	50
BELV AT 6	Forgalomcsillapított övezet kialakítása a Hősök terén, zsákparkoló kialakítása a Kölcsey utcán	T2	150
BELV AT 7	Civil és ifjúsági ház megvalósítása (Képes Kávéház)	T2, T3	150
BELV AT 8	Szociális Alapellátási Központ kialakítása	T2, T3	400
BELV AT 9	Fogyatékkal élők nappali ellátását szolgáló intézmény fejlesztése	T2, T3	50
BELV AT 10	Utcaképet meghatározó üzletek fejlesztése	T2	100
BELV AT 11	Zöldfelület bővítés és a szabadidő eltöltését segítő fejlesztések megvalósítása a Belvárosban a sportszarnok rekonstrukciójával	T2, T3	1500

4.1.2 Gazdaság és kereskedelem-fejlesztési akcióterület

- **Az akcióterület típusa:** funkcióbővítő gazdaságfejlesztési
- **A lehatárolás indoklása:** A HÉSZ-ben a terület ipari területként van megjelölve és a tervezett fejlesztések földrajzilag koncentráltan segítik egymást, valamint a vállalkozások és a gazdasági környezet fejlesztését. A területhez szorosan kapcsolódik a helyi gazdaságfejlesztés témaköréhez tartozó piacfejlesztés, mely szintén az akcióterület része.
- **A városrész stratégiában meghatározott célja:** V6: Az Ipari Park városrészben a vállalkozásokat támogató környezet fejlesztése; V4: A Déli városrészen a társadalmi integráció erősítése valamint a természetes és épített környezet fejlesztése

5. térkép: Gazdaság és kereskedelemfejlesztési akcióterület lehatárolása

Megerősítendő funkciók az akcióterületen

Közig., közszolg.	Kereske- delmi	Ipari, logisztikai	Turiszt- kai	Zöld- felületi	Közleke- dési	Lakó	Közösségi

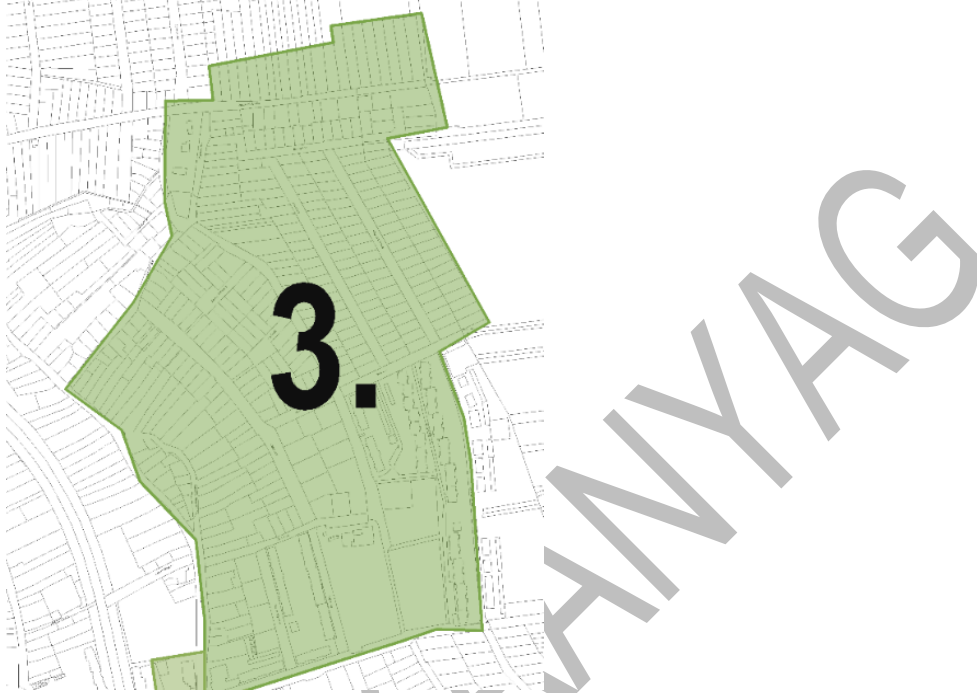
Az akcióterületen tervezett tevékenységek

Azonosító, sorszám	Tervezett tevékenység az akcióterületen	Kapcsolódó középtávú célok	Becsült költség (mFt)
GAZDFEJL AT 1	Nagyipiac megújítása Fedett csarnok, infrastruktúra, hűtőkapacitás fejlesztése	T1, T2, T3	500
GAZDFEJL AT 2	Ipari park területének rekultivációja	T2	500
GAZDFEJL AT 3	Ipari Park befektetés-ösztönzési programhoz illeszkedő fejlesztése, melynek keretében felépítmény építése tervezett.	T1	1000

4.1.3 Keleti szociális város-rehabilitációs akcióterület

- **Az akcióterület típusa:** szociális város-rehabilitációs
- **A lehatárolás indoklása:** KSH mutatók alapján szegregációval veszélyeztetett terület
- **A városrész stratégiában meghatározott célja:** V3: A Keleti városrészen a társadalmi integráció erősítése valamint a természetes és épített környezet fejlesztése

6. térkép: Keleti szociális város-rehabilitációs akcióterület lehatárolása

Megerősítendő funkciók az akcióterületen

Közig., közszolg.	Kereske- delmi	Ipari, logisztikai	Turisztí- kai	Zöld- felületi	Közleke- dési	Lakó	Közösségi

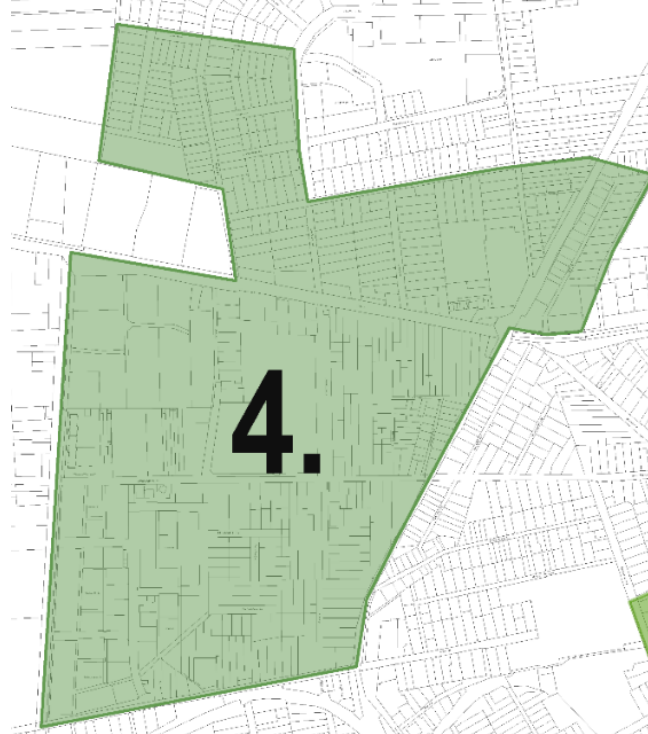
Az akcióterületen tervezett tevékenységek

Azonosító, sorszám	Tervezett tevékenység az akcióterületen	Kapcsolódó középtávú célok	Becsült költség (mFt)
KELETI AT 1	A természetes és az épített környezet fejlesztése	T2, T3	20
KELETI AT 2	Foglalkoztathatóság javítása	T2, T3	150
KELETI AT 3	Munkaerőpiacra való visszatérés ösztönzése a hátrányos helyzetűek számára	T2, T3	150

4.1.4 ÉNY-i szociális város-rehabilitációs akcióterület

- **Az akcióterület típusa:** szociális város-rehabilitációs
- **A lehatárolás indoklása:** KSH mutatók alapján szegregációval veszélyeztetett terület és a közvetlen környezete, amely részben a Városközpont városrészt is érinti
- **A városrész stratégiában meghatározott célja:** V5: A Nyugati városrészen a közszolgáltatások, valamint a természetes és épített környezet fejlesztése; V1: A Városközpont térségközponti és közlekedési jellegű funkcióinak erősítése, valamint vonzó környezet kialakítása

7. térkép: ÉNY-i szociális város-rehabilitációs akcióterület lehatárolása

Megerősítendő funkciók az akcióterületen

Közig., közszolg.	Kereske- delmi	Ipari, logisztikai	Turiszt- ikai	Zöld- felületi	Közleke- dési	Lakó	Közösségi

Az akcióterületen tervezett tevékenységek

Azonosító, sorszám	Tervezett tevékenység az akcióterületen	Kapcsolódó középtávú célok	Becsült költség (mFt)
ÉNY-I AT 1	A természetes és az épített környezet fejlesztése	T2, T3	30
ÉNY-I AT 2	Foglalkoztathatóság javítása	T2, T3	150
ÉNY-I AT 3	Munkaerőpiacra való visszatérés ösztönzése a hátrányos helyzetűek számára	T2, T3	150

4.1.5 Cinevég szociális város-rehabilitációs akcióterület

- **Az akcióterület típusa:** szociális város-rehabilitációs
- **A lehatárolás indoklása:** KSH mutatók alapján szegregációval veszélyeztetett terület
- **A városrész stratégiában meghatározott célja:** V4: A Déli városrészen a társadalmi integráció erősítése valamint a természetes és épített környezet fejlesztése

8. térkép: Cinevég szociális város-rehabilitációs akcióterület lehatárolása

Megerősítendő funkciók az akcióterületen

Közig., közszolg.	Kereske- delmi	Ipari, logisztikai	Turiszt- ikai	Zöld- felületi	Közleke- dési	Lakó	Közösségi

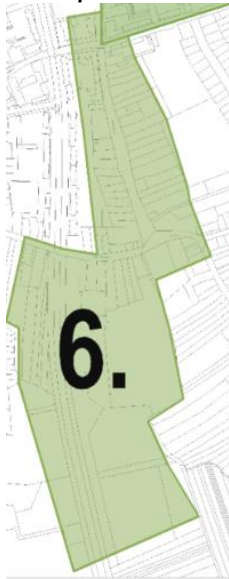
Az akcióterületen tervezett tevékenységek

Azonosító, sorszám	Tervezett tevékenység az akcióterületen	Kapcsolódó középtávú célok	Becsült költség (mFt)
CINEVÉG AT 1	Telepi szolgáltatóház a Cinevégen	T2, T3	150
CINEVÉG AT 2	Roma oktatási, felzárkóztató program	T2, T3	200
CINEVÉG AT 3	Átfogó képzési rendszer	T2, T3	100
CINEVÉG AT 4	Közösségi terek kialakítása és fejlesztése	T2, T3	30
CINEVÉG AT 5	A természetes és az épített környezet fejlesztése	T2, T3	30
CINEVÉG AT 6	Foglalkoztathatóság javítása	T2, T3	150
CINEVÉG AT 7	Munkaerőpiacra való visszatérés ösztönzése a hátrányos helyzetűek számára	T2, T3	150

4.1.6 Mátészalka turisztikai akcióterület

- **Az akcióterület típusa:** funkcióbővítő turisztikai
- **A lehatárolás indoklása:** A területen az Önkormányzat és a vállalkozások turisztikai jelleggel koncentrált fejlesztéseket valósítottak meg az elmúlt időszakban és további beruházások tervezettek, melyek egymást kiegészítő jelleggel tudnak megvalósulni Mátészalka turisztikai potenciáljának növelése érdekében.
- **A városrész stratégiában meghatározott célja:** V5: A Nyugati városrészen a közszolgáltatások, valamint a természetes és épített környezet fejlesztése

9. térkép: Mátészalka turisztikai akcióterület lehatárolása

Megerősítendő funkciók az akcióterületen

Közig., közszolg.	Kereske- delmi	Ipari, logisztikai	Turisztika- kai	Zöld- felületi	Közleke- dési	Lakó	Közösségi

Az akcióterületen tervezett tevékenységek

Azonosító, sorszám	Tervezett tevékenység az akcióterületen	Kapcsolódó középtávú célok	Becsült költség (mFt)
TURISZTIKAI AT 1	A természetes környezet fejlesztése	T2	30
TURISZTIKAI AT 2	Strandfürdő és környezetének fejlesztése	T1, T2	1500
TURISZTIKAI AT 3	Kemping kialakítása	T1, T2	500

4.2 Az akcióterületeken kívül végrehajtandó, a település egésze szempontjából jelentős fejlesztések

4.2.1 Kulcsprojektek

Azonosító, sorszám	Tervezett kulcsprojektek	Kapcsolódó középtávú célok	Becsült költség (mFt)
KULCS 1	Mátészalkai Ipari Park alpinfrastruktúrájának fejlesztése (új út építése valamint új közművezetékek kiépítése, meglévő közműkapacitások bővítése a meglévő Ipari Park területén)	T1	500
KULCS 2	Ipari Park bővítése, fejlesztése (bővítési terület alpinfrastruktúra fejlesztése (út és közmű))	T1	1500
KULCS 3	Történelmi városközpont funkcióbővítő rekonstrukciója Mátészalka Városában: „Fény- és Technikatörténeti Múzeum - az Első villamosított lakóház rekonstrukciója”	T1, T2	150
KULCS 4	Történelmi városközpont funkcióbővítő rekonstrukciója Mátészalka Városában: „Film- és Színház-történeti Múzeum - volt Mozi épület átalakítás”	T1, T2	100
KULCS 5	Történelmi városközpont funkcióbővítő rekonstrukciója Mátészalka Városában: Szatmári Múzeum épületének bővítése	T1, T2	100
KULCS 6	Történelmi városközpont funkcióbővítő rekonstrukciója Mátészalka Városában: Kossuth utca közterületeinek kialakítása	T1, T2	150
KULCS 7	Történelmi városközpont funkcióbővítő rekonstrukciója Mátészalka Városában: Curtis sétány	T1, T2	100
KULCS 8	Történelmi városközpont funkcióbővítő rekonstrukciója Mátészalka Városában: Zsinagóga és környezetének rekonstrukciója	T1, T2	150

4.2.2 Hálózatos projektek

KÖZLEKEDÉS FEJLESZTÉSÉRE IRÁNYULÓ PROJEKTEK (HKÖZL)			
Azonosító, sorszám	Tervezett hálózatos projektek	Kapcsolódó középtávú célok	Becsült költség (mFt)
HKÖZL 1	M49-es út tervezése, kivitelezése	T1	nincs adat
HKÖZL 2	Városi Kerékerdő program Tevékenységek: • Kerékpárút megépítése • Zárt, kártyával működő tároló az állomás előtt és a városközpontban • Egészséges életmódot, mozgást, kerékpározást népszerűsítő megállító táblák kihelyezése a városban	T2, T3	1000
HKÖZL 3	Külterületi kerékpárutak létesítése	T2, T3	500
HKÖZL 4	Elektromos kerékpározás rendszerének kialakítása	T2, T3	250
HKÖZL 5	Parkolóhelyek számának növelése	T2, T3	100
HKÖZL 6	Körforgalmak kialakítása	T2, T3	nincs adat
HKÖZL 7	Járdák megújítása	T2, T3	50
HKÖZL8	SMART City - Elektromos buszközlekedés kialakítása a város területén	T2, T3	nincs adat
HKÖZL 9	Hiányzó jelzőlámpás csomópontok kiépítése a 49-es főúton a jelzőlámpák összehangolása érdekében	T2, T3	nincs adat

VÁLLALKOZÁS- ÉS TURIZMUSFEJLESZTÉSI PROJEKTEK (HVALL)			
Azonosító, sorszám	Tervezett hálózatos projektek	Kapcsolódó középtávú célok	Becsült költség (mFt)
HVÁLL 1	Betyárpark kialakítása Mátészalkán turisztikai és oktatási céllal	T1, T2	500
HVÁLL 2	Uszodafejlesztés	T1, T2	500
HVÁLL 3	Foglalkoztatási Paktumok A foglalkoztatottsági helyzet elemzését, a célok és feladatok összefoglalását tartalmazza – a gazdasági élet szereplőivel történt előkészítő munka lezárásaként elfogadott – az ebben az évben elfogadott Foglalkoztatási Paktum. A Paktum célja: □ megismerni és megismertetni a térség foglalkoztatási helyzetét, nehézségeit, a munkanélküliség okait □ a térségi szereplők gazdasági és humán erőforrás-fejlesztési elképzeléseinek, céljainak összehangolása □ a pénzügyi források, foglalkoztatási célok koordinálása □ a foglalkoztatást elősegítő programok megvalósítása Ipari Park projekt soft kiegészítése a következőkkel: - idegen nyelvi felkészítés - paktum kialakítása a helyi és multi vállalkozásokkal foglalkoztatás és a beszállítói igények felmérése érdekében.	T1, T2	150
HVÁLL 4	Városmarketing	T1, T2, T3, T4	100
HVÁLL 5	Szalka-Márka kialakítása és kapcsolódó közösségfejlesztés (Humán soft)	T1, T2, T3, T4	100
HVÁLL 6	Befektetés-ösztönzési program megvalósítása Mátészalkán	T1, T2, T3, T4	100
HVÁLL 7	Vállalkozói képzési program a beszállítói válás segítésére	T1	50
HVÁLL 8	"Pláza" fejlesztése, Kereskedelmi és szolgáltató központ kialakítása	T1	1500
HVÁLL 9	Élelmiszeripari együttműködés erősítése (Humán soft)	T1, T2	50
HVÁLL 10	Kraszna menti tanösvény	T1	10
HVÁLL 11	Vállalkozások termékfejlesztése, innovációs tevékenysége	T1, T2, T4	nincs adat
HVÁLL 12	Vállalkozások technológia- és telephelyfejlesztése	T1, T2, T4	nincs adat
HVÁLL 13	Szálláshelyek megújítása, férőhelyek bővítése	T1, T2, T4	1500
HVÁLL 14	Vállalkozások nemzetközi piacon történő megjelenése	T1, T2, T4	nincs adat

KULTURÁLIS, SPORT, REKREÁCIÓ ÉS KÖZÖSSÉG-FEJLESZTÉSRE IRÁNYULÓ PROJEKTEK (HHUMAN)			
Azonosító, sorszám	Tervezett hálózatos projektek	Kapcsolódó középtávú célok	Becsült költség (mFt)
HHUMÁN 1	Kerékpáros rendezvények lebonyolítása (Kerékerdő)	T1, T2, T3, T4	50
HHUMÁN 2	Móricz Zsigmond Általános Iskola épületének energetikai korszerűsítése	T2	200
HHUMÁN 3	Gyakorlati mezőgazdasági oktatás fejlesztése	T1, T2	100
HHUMÁN 4	Középiskolai kollégium megújítása	T2	250
HHUMÁN 5	Óvodai ellátás fejlesztése Mátészalkán	T2, T3	400
HHUMÁN 6	Bölcsődei ellátás fejlesztése Mátészalkán	T2, T3	120
HHUMÁN 7	Akadálymentesítés a közintézményekben	T2, T3	200
HHUMÁN 8	Szatmár Kincse Program a helyi identitás erősítésére	T2, T3	70
HHUMÁN 9	Bérlakások megújítása, komfortosítása, vásárlása	T2, T3	100
HHUMÁN 10	Egészségügyi alapellátási központ létrehozása	T2, T3	400
HHUMÁN 11	Pedagógusok képzése	T2, T3	150
HHUMÁN 12	Oktatás módszertanának fejlesztése a város közoktatási intézményeiben	T2, T3	150
HHUMÁN 13	IKT fejlesztés a közoktatásban	T2, T3	nincs adat
HHUMÁN 14	Pályaorientáció és kapcsolatrendszer kialakítása a középfokú	T1, T2	100

KULTURÁLIS, SPORT, REKREÁCIÓ ÉS KÖZÖSSÉG-FEJLESZTÉSRE IRÁNYULÓ PROJEKTEK (HHUMAN)			
	intézményekkel		
HHUMÁN 15	Mentorprogram	T2, T3	100
HHUMÁN 16	A lakóterületen élők egészségi állapotának, életminőségének javítása	T2, T3	200
HHUMÁN 17	Közösségi terek kialakítása és fejlesztése (Zárványterületek)	T2, T3	50
HHUMÁN 18	Városi szabadidős létesítmények kialakítása	T2, T3	50
HHUMÁN 19	Városi Sporttelep fejlesztése	T2, T3	100
HHUMÁN 20	Mobilizációs program a hátrányos helyzetű családoknál	T2, T3	100
HHUMÁN 21	Rajtkő akció A Rajtkő Akció meghonosítása, a középiskolába be nem jutott tehetséges roma fiatalok mentorálása a középfokú oktatásba kerülésük elősegítése céljából	T2, T3	100
HHUMÁN 22	Biztos Kezdet gyerekház	T2, T3	100
HHUMÁN 23	Keleti lakótelep sportpálya és sportöltöző	T2, T3	100
HHUMÁN 24	Temető bővítése	T2, T3	300
HHUMÁN 25	Játszóterek megújítása, építése	T2, T3	30
HHUMÁN 26	Helyi kulturális rendezvények, helyi civil szervezetek, sport szervezetek támogatása	T2, T3	50
HHUMÁN 27	Városi térfigyelő rendszer fejlesztése	T2, T3	100
HHUMÁN 28	Közösségfejlesztés CLLD-hez kapcsolódóan	T2, T3	100
HHUMÁN 29	Időskorúak ellátásnak színvonalát fejlesztő beruházások és szoft tevékenységek	T2, T3	150
HHUMÁN 30	A védőnői és a gyermekjóléti szolgálat, az ifjúságvédelem fejlesztése	T2, T3	150
HHUMÁN 31	Bűnmegelőzés támogatása- polgárőrség támogatása	T2, T3	50
HHUMÁN 32	Ifjúsági programok, nem iskolarendszerű foglalkozások szervezése	T2, T3	150
HHUMÁN 33	Idősek ellátási rendszerének fejlesztése Mátészalkán	T2, T3	250
HHUMÁN 34	Szabadtéri rendezvények infrastruktúrájának kialakítása	T2, T3	250
HHUMÁN 35	Gyerekesély program folytatása	T2, T3	500
HHUMÁN 36	Tehetséggondozási program folytatása az iskolában	T2, T3	150
HHUMÁN 37	Helyi identitás fejlesztését segítő akciók megvalósítása	T2, T3	200

KÖRNYEZETI FEJLESZTÉSÉRE IRÁNYULÓ PROJEKTEK (HKÖRNY)			
Azonosító, sorszám	Tervezett hálózatos projektek	Kapcsolódó középtávú célok	Becsült költség (mFt)
HKÖRNY 1	Zöldfelület fejlesztése	T2, T3	50
HKÖRNY 2	Illegális szeméttelrakók felszámolása	T2, T3	50
HKÖRNY 3	Barnamezős terület megújítása a Gabonaforgalmi Vállalat telephelyén	T1, T2, T3	1000
HKÖRNY 4	Panelprogram folytatása	T2, T3	200
HKÖRNY 5	Védőerdők telepítése	T2, T3	nincs adat
HKÖRNY 6	Csapadékvíz csatorna rendszer fejlesztése, korszerűsítése	T2, T3	500
HKÖRNY 7	TÁVHŐ primer, szekunder vezetékek felújítása, energetikai korszerűsítése	T2, T3	2500
HKÖRNY 8	SMART City- Fenntartható város kialakításához kapcsolódó környezeti és energetikai komplex fejlesztések	T2, T3	nincs adat

4.3 A fejlesztések ütemezése

Ahogy a 4.4. fejezetben is bemutatásra kerül, a projektek megvalósítását számos tényező befolyásolja, mely egyrészt a megvalósítás forrásainak összetettségéből (források rendelkezésre állásától), másrészt az egyes projektgazdák különbözőségéből (magán és közszféra), harmadrészt az egyes projektek egymáshoz fűződő viszonyából adódik. A projektek megvalósításának ütemezése mindezek figyelembevételével történt.

KÓD	Projekt címe	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
KULCSPROJEKTEK										
KULCS 1	Mátészalkai Ipari Park alpinfrastruktúrájának fejlesztése (új út építése valamint új közművezetékek kiépítése, meglévő közműkapacitások bővítése a meglévő Ipari Park területén)									
KULCS 2	Ipari Park bővítése, fejlesztése (bővítési terület alpinfrastruktúra fejlesztése (út és közmű))									
KULCS 3	Történelmi városközpont funkcióbővítő rekonstrukciója Mátészalka Városában: „Fény- és Technikatörténelmi Múzeum - az Első villamosított lakóház rekonstrukciója”									
KULCS 4	Történelmi városközpont funkcióbővítő rekonstrukciója Mátészalka Városában: „Film- és Színház-történelmi Múzeum - volt Mozi épület átalakítás”									
KULCS 5	Történelmi városközpont funkcióbővítő rekonstrukciója Mátészalka Városában: Szatmári Múzeum épületének bővítése									
KULCS 6	Történelmi városközpont funkcióbővítő rekonstrukciója Mátészalka Városában: Kossuth utca közterületeinek kialakítása									
KULCS 7	Történelmi városközpont funkcióbővítő rekonstrukciója Mátészalka Városában: Curtis sétány									
KULCS 8	Történelmi városközpont funkcióbővítő rekonstrukciója Mátészalka Városában: Zsinagóga és környezetének rekonstrukciója									
AKCIÓTERÜLETI PROJEKTEK										
BELV AT 1	Mátészalkai Helyi Piac kialakítása									
BELV AT 2	A jelenlegi Szatmár Alapfokú Művészeti Iskola felújítása									
BELV AT 3	A Mátészalkai Polgármesteri Hivatal épületének funkcióváltáshoz kapcsolódó korszerűsítése									
BELV AT 4	Szalkay László tér komplex megújítása									
BELV AT 5	Hősök tere zöldfelületének megújítása, térkialakítása									
BELV AT 6	Forgalomcsillapított övezet kialakítása a Hősök terén, zsákparkoló kialakítása a Kölcsey utcán									
BELV AT 7	Civil és ifjúsági ház megvalósítása (Képes Kávéház)									
BELV AT 8	Szociális Alapellátási Központ kialakítása									
BELV AT 9	Fogyatékkal élők nappali ellátását szolgáló intézmény fejlesztése									
BELV AT 10	Utcaképet meghatározó üzletek fejlesztése									
BELV AT 11	Zöldfelület bővítés és a szabadidő eltöltését segítő fejlesztések megvalósítása a Belvárosban a sportcsarnok rekonstrukciójával									
GAZDFEJL AT 1	Nagy piac megújítása									
GAZDFEJL AT 2	Ipari park területének rekultivációja									
GAZDFEJL AT 3	Ipari Park befektetés-ösztönzési programhoz illeszkedő fejlesztése									
TURISZTIKAI AT 1	A természetes környezet fejlesztése									
TURISZTIKAI AT 2	Strandfürdő és környezetének fejlesztése									
TURISZTIKAI AT 3	Kemping kialakítása									

KÓD	Projekt címe	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
CINEVÉG AT 1	Telepi szolgáltatóház a Cinevégen									
CINEVÉG AT 2	Roma oktatási, felzárkóztató program									
CINEVÉG AT 3	Átfogó képzési rendszer									
CINEVÉG AT 4	Közösségi terek kialakítása és fejlesztése									
CINEVÉG AT 5	A természetes és az épített környezet fejlesztése									
CINEVÉG AT 6	Foglalkoztathatóság javítása									
CINEVÉG AT 7	Munkaerőpiacra való visszatérés ösztönzése a hátrányos helyzetűek számára									
KELETI AT 1	A természetes és az épített környezet fejlesztése									
KELETI AT 2	Foglalkoztathatóság javítása									
KELETI AT 3	Munkaerőpiacra való visszatérés ösztönzése a hátrányos helyzetűek számára									
ÉNY-I AT 1	A természetes és az épített környezet fejlesztése									
ÉNY-I AT 2	Foglalkoztathatóság javítása									
ÉNY-I AT 3	Munkaerőpiacra való visszatérés ösztönzése a hátrányos helyzetűek számára									
HÁLÓZATOS PROJEKTEK										
HVÁLL 1	Betyárpark kialakítása Mátészalkán turisztikai és oktatási céllal									
HVÁLL 2	Uszodafejlesztés									
HVÁLL 3	Foglalkoztatási Paktumok									
HVÁLL 4	Városmarketing									
HVÁLL 5	Szalka-Márka kialakítása és kapcsolódó közösségfejlesztés (Humán soft)									
HVÁLL 6	Befektetés-ösztönzési program megvalósítása Mátészalkán									
HVÁLL 7	Vállalkozói képzési program a beszállítóvá válás segítésére									
HVÁLL 8	"Pláza" fejlesztése, Kereskedelmi és szolgáltató központ kialakítása									
HVÁLL 9	Élelmiszeripari együttműködés erősítése (Humán soft)									
HVÁLL 10	Kraszna menti tanösvény									
HVÁLL 11	Vállalkozások termékfejlesztése, innovációs tevékenysége									
HVÁLL 12	Vállalkozások technológia- és telephelyfejlesztése									
HVÁLL 13	Szálláshelyek megújítása, férőhelyek bővítése									
HVÁLL 14	Vállalkozások nemzetközi piacon történő megjelenése									
HHUMÁN 1	Kerékpáros rendezvények lebonyolítása (Kerékerdő)									
HHUMÁN 2	Alap- és középfokú oktatási intézmények rekonstrukciója									
HHUMÁN 3	Gyakorlati mezőgazdasági oktatás fejlesztése									
HHUMÁN 4	Középiskolai kollégium megújítása									
HHUMÁN 5	Óvodai ellátás fejlesztése Mátészalkán									
HHUMÁN 6	Bölcsődei ellátás fejlesztése Mátészalkán									
HHUMÁN 7	Akadálymentesítés a közintézményekben									
HHUMÁN 8	Szatmár Kincse Program a helyi identitás erősítésére									
HHUMÁN 9	Bérlakások megújítása, komfortosítása, vásárlása									
HHUMÁN 10	Egészségügyi alapellátási központ létrehozása									
HHUMÁN 11	Pedagógusok képzése									
HHUMÁN 12	Oktatás módszertanának fejlesztése a város közoktatási intézményeiben									
HHUMÁN 13	IKT fejlesztés a közoktatásban									
HHUMÁN 14	Pályaorientáció és kapcsolatrendszer kialakítása a középfokú intézményekkel									
HHUMÁN 15	Mentorprogram									
HHUMÁN 16	A lakóterületen élők egészségi állapotának, életminőségének javítása									

KÓD	Projekt címe	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
HHUMÁN 17	Közösségi terek kialakítása és fejlesztése (Zárványterületek)									
HHUMÁN 18	Városi szabadidős létesítmények kialakítása									
HHUMÁN 19	Városi Sporttelep fejlesztése									
HHUMÁN 20	Mobilizációs program a hátrányos helyzetű családoknál									
HHUMÁN 21	Rajtkó akció									
HHUMÁN 22	Biztos Kezdet gyerekház									
HHUMÁN 23	Keleti lakótelep sportpálya és sportöltöző									
HHUMÁN 24	Temető bővítése									
HHUMÁN 25	Játszóterek megújítása, építése									
HHUMÁN 26	Helyi kulturális rendezvények, helyi civil szervezetek, sport szervezetek támogatása									
HHUMÁN 27	Városi térfigyelő rendszer fejlesztése									
HHUMÁN 28	Közösségfejlesztés CLLD-hez kapcsolódóan									
HHUMÁN 29	Időskorúak ellátásnak színvonalát fejlesztő beruházások és szoft tevékenységek									
HHUMÁN 30	A védőnői és a gyermekjóléti szolgálat, az ifjúságvédelem fejlesztése									
HHUMÁN 31	Bűnmegelőzés támogatása- polgárőrség támogatása									
HHUMÁN 32	Ifjúsági programok, nem iskolarendszerű foglalkozások szervezése									
HHUMÁN 33	Idősek ellátási rendszerének fejlesztése Mátészalkán									
HHUMÁN 34	Szabadtéri rendezvények infrastruktúrájának kialakítása									
HHUMÁN 35	Gyerekesély program folytatása									
HHUMÁN 36	Tehetség gondozási program folytatása az iskolában									
HHUMÁN 37	Helyi identitás fejlesztését segítő akciók megvalósítása									
HKÖZL 1	M49-es út tervezése, kivitelezése									
HKÖZL 2	Városi Kerékerdő program									
HKÖZL 3	Külterületi kerékpárutak létesítése									
HKÖZL 4	Elektromos kerékpározás rendszerének kialakítása									
HKÖZL 5	Parkolóhelyek számának növelése									
HKÖZL 6	Körforgalmak kialakítása									
HKÖZL 7	Járdák megújítása									
HKÖZL8	SMART City - Elektromos buszközlekedés kialakítása a város területén									
HKÖZL 9	Hiányzó jelzőlámpás csomópontok kiépítése a 49-es főúton a jelzőlámpák összehangolása érdekében									
HKÖRNY 1	Zöldfelület fejlesztése									
HKÖRNY 2	Illegális személtalpok felszámolása									
HKÖRNY 7	Barnamezős terület megújítása a Gabonaforgalmi Vállalat telephelyén									
HKÖRNY 3	Panelprogram folytatása									
HKÖRNY 4	Védőerdők telepítése									
HKÖRNY 5	Csapadékvíz csatornarendszer fejlesztése, korszerűsítése									
HKÖRNY 6	TÁVHŐ primer, szekunder vezeték felújítása, energetikai korszerűsítése									
HKÖRNY 7	SMART City- Fenntartható város kialakításához kapcsolódó környezeti és energetikai komplex fejlesztések									

4.4 Az akcióterületi fejlesztések összehangolt, vázlatos pénzügyi terve

Jelen fejezetben megfogalmazott tervezett projektek finanszírozási forrásait elsősorban a 2014-2020-as támogatási időszakban a város számára rendelkezésre álló források jelentik, ami az egyes szereplők saját forrásaival egészül ki, részben a támogatások társfinanszírozása, részben a teljes mértékben saját forrásból megvalósítandó fejlesztések kapcsán.

A városok, ezen belül különösen a járasszékhely városok számára a következő támogatási időszakban kiemelt figyelmet érdemel a **Terület és Településfejlesztési (TOP)** források új eljárás szerinti felhasználása. A TOP keretein belül meghatározott források tervezése és felhasználása az Integrált Területi Programok (ITP) kialakításával valósul meg területi szinteken (külön megyei szint és külön megyei jogú város szintje), mely tartalmazza a megyék területén megvalósítani tervezett fejlesztéseket. Szabolcs-Szatmár-Bereg megye területi szereplői részére (Nyíregyháza nélkül) rendelkezésre álló keret 89,28 Mrd Ft⁸. Ezen túlmenően a megye szereplői részére allokált *indikatív* forráskeretek (allokációk) ismertek az alábbiak szerint.

3. táblázat: Szabolcs-Szatmár-Bereg megye TOP forráskerete terhére tervezett, a megyei integrált területi program végleges változatának elkészítéséhez alapul szolgáló forrásallokáció

Prioritás	Tervezett intézkedések	Intézkedések szerinti tervezett allokáció
1. Térségi gazdasági környezet fejlesztése a foglalkoztatás elősegítésére	1.1. Helyi gazdasági infrastruktúra fejlesztése	12,783 Mrd Ft
	1.2. Társadalmi és környezeti szempontból fenntartható turizmusfejlesztés	7,973 Mrd Ft
	1.3. A gazdaságfejlesztést és a munkaerő mobilitás ösztönzését szolgáló közlekedésfejlesztés	5,715 Mrd Ft
	1.4. A foglalkoztatás segítése és az életminőség javítása családbarát, munkába állást segítő intézmények, közszolgáltatások fejlesztésével	6,891 Mrd Ft
2. Vállalkozásbarát, népességmegtartó településfejlesztés	2.1. Gazdaságélénkítő és népességmegtartó településfejlesztés	16,520 Mrd Ft
3. Alacsony széndioxid kibocsátású gazdaságra való áttérés kiemelten a városi területeken	3.1. Fenntartható települési közlekedésfejlesztés	8,415 Mrd Ft
	3.2. Önkormányzatok energiahatékonyságának és a megújuló energia-felhasználás arányának növelése	14,052 Mrd Ft
4. A helyi közösségi szolgáltatások fejlesztése és a társadalmi együttműködés erősítése	4.1. Egészségügyi alapellátás infrastrukturális fejlesztése	3,440 Mrd Ft
	4.2. A szociális alapszolgáltatások infrastrukturájának bővítése, fejlesztése	1,910 Mrd Ft
	4.3. Leromlott városi területek rehabilitációja	1,554 Mrd Ft
5. Megyei és helyi emberi erőforrás fejlesztések, foglalkoztatás-ösztönzés és társadalmi együttműködés	5.1. Foglalkoztatás-növelést célzó megyei és helyi foglalkoztatási együttműködések (paktumok)	7,408 Mrd Ft
	5.2. A társadalmi együttműködés erősítését szolgáló helyi szintű komplex programok	0,094 Mrd Ft
	5.3. Helyi közösségi programok megvalósítása	1,654 Mrd Ft
7. Közösségi szinten irányított városi helyi fejlesztések (CLLD)	7.1. Kulturális és közösségi terek infrastrukturális fejlesztése	CLLD
	7.2. A városi lakosság közösségi aktivitásának növelése a helyi közösségszervezés és kulturális kínálatbővítés segítségével	CLLD

Forrás: Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei Önkormányzat

Az előző fejezetekben bemutatásra került kulcsprojektek, hálózatos, akcióterületi és egyéb projektek finanszírozás forrása szerinti összefoglalását a következő táblázat mutatja be. **A város által felhasználni tervezett források** milliárdos nagyságrendűek: az alábbi táblázat adatai alapján mintegy 30 milliárd forintnyi fejlesztést kíván megvalósítani az önkormányzat. A

⁸ 1702/2014. (XII. 3.) Kormányhatározat

ténylegesen megvalósuló fejlesztések alapvetően a megpályázható források nagyságától, a tényleges pályázók (azaz versenytársak) számától és a támogatási intenzitástól függenek.

A város által meghatározott célok elérése nem csak az Önkormányzat és a közsféra érdeke, hanem az Mátészalkán lakóké, az ott működő vállalkozásoké is. Ezért kiemelkedő fontossággal bír a források koncentrált felhasználásában a magánsféra fejlesztésekbe való bevonása. Ezért már a tervezés szakában bevonásra kerültek a civil szervezetek és a város jelentős vállalkozásai, hogy javaslataik beépülhessenek az ITS célrendszerében és projektjeik megjelenjenek a stratégiában.

A tervezett magánberuházásokra különösen nagy hatást gyakorol a helyi és az azzal szorosan összefüggő makrogazdasági helyzet. A jelenleg tapasztalható, az építőipart különösen érzékenyen érintő gazdasági válság hatása növeli mind az állami, mind a magánberuházások kockázatát, mivel egyrészt a megtérülés időtartama növekszik, másrészt a hitelhez, vagy pályázati önerőhöz jutás feltételei is romlottak.

A város mint járásközpont a városfejlesztésen túl számos olyan tevékenységet végez, amelyek segítik, támogatják a stratégiai célok elérését. Ezen tevékenységek közé tartoznak például bizonyos szabályozási tevékenységek, a városmarketing célú tevékenységek (pl. marketing stratégia elkészítése, marketingkommunikáció), a magánbefektetők bevonása, a lehetséges, kölcsönösen eredményes partneri együttműködések kialakítása érdekében, valamint hogy a létesítmények kihasználtsága növekedjen, a fejlesztési eredmények ismertebbé váljanak, a város által tervezett programok minél nagyobb vonzerővel bírjanak.

A fentiek érdekében a város a tervezés során megkezdett rendszeres találkozót folytatni fogja a helyi gazdaság szereplőivel és a lakossággal, valamint a városmarketing tevékenység erősítésével a magánsféra fejlesztőivel való együttműködések kialakítása is teret kap.

A TOP forrásain túl az Európai Unió Strukturális és Beruházási Alapjai terhére az alábbi források állnak rendelkezésre:

- Az **Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Program** (IKOP) elsődleges célja a közlekedés hálózatának és infrastruktúrájának fejlesztése, a transzeurópai közlekedési hálózaton keresztül a városi közlekedésen át, egészen a környezetbarát megoldásokig.
- Az **Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program**, azaz az EFOP elsődleges célja, hogy a humán tőke és a társadalmi környezet javításával járuljon hozzá a társadalmi felzárkózási és népesedési kihívások kezeléséhez. Az EFOP a gyakorlatban nemcsak a szegénység elleni küzdelemből fogja kivenni a részét, de hangsúlyt helyez a társadalmi kohézió erősítésére, az egészségügyi beruházásokra, a köznevelés minőségének fejlesztésére, kiemelt tekintettel a korai iskolaelhagyás csökkentésére, a felsőfokú végzettséggel rendelkezők számának növelésére és a kutatás-fejlesztésre.
- A **Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program** (KEHOP) célja, hogy a magas hozzáadott értékű termelésre és a foglalkoztatás bővülésére épülő gazdasági növekedés az emberi élet és a környezeti elemek – hosszú távú változásokat is figyelembe vevő – védelmével összhangban valósuljon meg.
- A **Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program**, azaz a GINOP egyik legfontosabb célkitűzése Magyarország foglalkoztatási rátájának 75%-ra való emelése. Ehhez egyrészt új munkahelyeket kell létesíteni, másrészt a munkát vállalni akarók képességeit kell fejleszteni. A program további két fontos célkitűzése az ország innovációs képességeinek és kapacitásainak, valamint a magyar ipari és szolgáltató szektornak a fókuszált fejlesztése.
- A TOP, azaz a **Terület- és Településfejlesztési Operatív Program** fő küldetése, hogy kereteket biztosítson a területileg decentralizált fejlesztések tervezéséhez és megvalósításához. Fejlesztései között helyet kapnak a közvetlenül a közszférára, a helyi társadalomra és környezetre irányuló fejlesztések is.
- A VEKOP, azaz **Versenyképes Közép-Magyarország Operatív Program** segítségével kívánjuk biztosítani Magyarország egyetlen „fejlettebb” régiójának további fejlődését,

gazdasági versenyképességének további növekedését, illetve a régió belüli fejlettségbeli különbségek csökkenését.

- A közigazgatás, és a közszolgáltatási szféra kiemelt fejlesztései lesznek a **Közigazgatás- és Közszolgáltatás Fejlesztési Operatív Program (KÖFOP)** terhére végrehajtva.
- A VP, azaz **Vidékfejlesztési Program** elsődleges célja a mezőgazdasági vállalkozások versenyképességének növelése, az agrárium fenntartható fejlődése, a vidéki térségek és közösségek erősítése, az életminőség javítása a vidéki térségekben, valamint a gazdasági fejlődés támogatása.
- A **Magyar Halászati Operatív Program (MAHOP)** a halászati ágazat támogatási lehetőségeit tartalmazza.
- Az RSZTOP, azaz a **Rászoruló Személyeket Támogató Operatív Program** elsődleges célja, hogy a leginkább rászoruló személyeket – a szegénységben élő gyermekeket, a hajléktalanokat, valamint a rendkívül alacsony jövedelmű személyeket – megfelelő étkezéshez és alapvető fogyasztási cikkekhez juttassa.

Az Mátészalkán a 2014-2020-as időszakban megvalósítani tervezett projektek illeszkedését a fenti forrásokhoz az alábbi táblázat mutatja be, mely az elérhető források megismerésének függvényében aktualizálható. Az alábbi táblázatban a magánereiből (lakossági, vállalati, valamint egyéb szervezetek által biztosított forrásból) megvalósuló beruházásokat „*” jelöli

4. táblázat A tervezett fejlesztések vázlatos pénzügyi terve

Projekt kód	Projekt megnevezése	Indikatív költségvetés (millió Ft)	Finanszírozás lehetséges forrása
KULCSPROJEKTEK			
KULCS 1	Mátészalkai Ipari Park alapinfrastruktúrájának fejlesztése (új út építése valamint új közművezetékek kiépítése, meglévő közműkapacitások bővítése a meglévő Ipari Park területén)	500	TOP 1.1
KULCS 2	Ipari Park bővítése, fejlesztése (bővítési terület alapinfrastruktúra fejlesztése (út és közmű))	1500	TOP 1.1.
KULCS 3	Történelmi városközpont funkcióbővítő rekonstrukciója Mátészalka Városában: „Fény- és Technikatörténelmi Múzeum - az Első villamosított lakóház rekonstrukciója”	150	TOP 1.2 TOP 2.1
KULCS 4	Történelmi városközpont funkcióbővítő rekonstrukciója Mátészalka Városában: „Film- és Színháztörténelmi Múzeum - volt Mozi épület átalakítás”	100	TOP 1.2 TOP 2.1
KULCS 5	Történelmi városközpont funkcióbővítő rekonstrukciója Mátészalka Városában: Szatmári Múzeum épületének bővítése	100	TOP 1.2 TOP 2.1
KULCS 6	Történelmi városközpont funkcióbővítő rekonstrukciója Mátészalka Városában: Kossuth utca közterületeinek kialakítása	150	TOP 1.2 TOP 2.1
KULCS 7	Történelmi városközpont funkcióbővítő rekonstrukciója Mátészalka Városában: Curtis sétány	100	TOP 1.2 TOP 2.1
KULCS 8	Történelmi városközpont funkcióbővítő rekonstrukciója Mátészalka Városában: Zsinagóga és környezetének rekonstrukciója	150	TOP 1.2 TOP 2.1
AKCIÓTERÜLETI PROJEKTEK			
BELV AT 1	Mátészalkai Helyi Piac kialakítása	600	TOP 1.1 TOP 2.1
BELV AT 2	A jelenlegi Szatmár Alapfokú Művészeti Iskola felújítása	109	KEOP
BELV AT 3	A Mátészalkai Polgármesteri Hivatal épületének funkcióváltáshoz kapcsolódó korszerűsítése	1300	TOP 3.2
BELV AT 4	Szalkay László tér komplex megújítása	500	TOP 2.1
BELV AT 5	Hősök tere zöldfelületének megújítása, térkialakítása	50	TOP 2.1
BELV AT 6	Forgalomcsillapított övezet kialakítása a Hősök terén, zsákparkoló kialakítása a Kölcsey utcán	150	TOP 3.1

Projekt kód	Projekt megnevezése	Indikatív költségvetés (millió Ft)	Finanszírozás lehetséges forrása
BELV AT 7	Civil és ifjúsági ház megvalósítása (Képes Kávéház)	150	TOP 2.1
BELV AT 8	Szociális Alapellátási Központ kialakítása	400	TOP 4.2
BELV AT 9	Fogyatékkal élők nappali ellátását szolgáló intézmény fejlesztése	50	TOP 4.2
BELV AT 10	Utcaképet meghatározó üzletek fejlesztése *	100	TOP 1.1 TOP 2.1
BELV AT 11	Zöldfelület bővítés és a szabadidő eltöltését segítő fejlesztések megvalósítása a Belvárosban a sportcsarnok rekonstrukciójával	1500	TOP 2.1
GAZDFEJL AT 1	Nagypiac megújítása	500	TOP 1.1 TOP 2.1
GAZDFEJL AT 2	Ipari park területének rekultivációja	500	TOP 1.1 TOP 2.1
GAZDFEJL AT 3	Ipari Park befektetés-ösztönzési programhoz illeszkedő fejlesztése	1000	GINOP 1 TOP 1.1
TURISZTIKAI AT 1	A természetes környezet fejlesztése	30	TOP 2.1 TOP 4.3
TURISZTIKAI AT 2	Strandfürdő és környezetének fejlesztése	1500	TOP 1.2 TOP 2.1
TURISZTIKAI AT 3	Kemping kialakítása	500	TOP 1.2 TOP 2.1
CINEVÉG AT 1	Telepi szolgáltatóház a Cinevégen	150	TOP 4.3
CINEVÉG AT 2	Roma oktatási, felzárkóztató program	200	TOP 5.3 EFOP 3
CINEVÉG AT 3	Átfogó képzési rendszer	100	TOP 2.1 TOP 4.3 TOP 5.3
CINEVÉG AT 4	Közösségi terek kialakítása és fejlesztése	30	TOP 4.3 TOP 7.1
CINEVÉG AT 5	A természetes és az épített környezet fejlesztése	30	TOP 2.1 TOP 4.3
CINEVÉG AT 6	Foglalkoztathatóság javítása *	150	EFOP1,3
CINEVÉG AT 7	Munkaerőpiacra való visszatérés ösztönzése a hátrányos helyzetűek számára	150	EFOP1,3
KELETI AT 1	A természetes és az épített környezet fejlesztése	20	TOP 2.1 TOP 4.3
KELETI AT 2	Foglalkoztathatóság javítása	150	EFOP1,3
KELETI AT 3	Munkaerőpiacra való visszatérés ösztönzése a hátrányos helyzetűek számára	150	EFOP1,3
ÉNY-I AT 1	A természetes és az épített környezet fejlesztése	30	TOP 2.1 TOP 4.3
ÉNY-I AT 2	Foglalkoztathatóság javítása	150	EFOP1,3
ÉNY-I AT 3	Munkaerőpiacra való visszatérés ösztönzése a hátrányos helyzetűek számára	150	EFOP1,3
HÁLÓZATOS PROJEKTEK			
HVÁLL 1	Betyárpark kialakítása Mátészalkán turisztikai és oktatási céllal	500	TOP 1.2
HVÁLL 2	Uszodafejlesztés*	500	TOP 1.2 TOP 2.1
HVÁLL 3	Foglalkoztatási Paktumok*	150	TOP 2.1 TOP 5.1 TOP 5.3
HVÁLL 4	Városmarketing	100	TOP 1.2 TOP 2.1
HVÁLL 5	Szalka-Márka kialakítása és kapcsolódó közösségfejlesztés (Humán soft)	100	TOP 1.2 TOP 2.1
HVÁLL 6	Befektetés-ösztönzési program megvalósítása Mátészalkán	100	TOP 1.2 TOP 2.1
HVÁLL 7	Vállalkozói képzési program a beszállítói válás segítésére	50	TOP 1.2 TOP 2.1 TOP 5.1.

Projekt kód	Projekt megnevezése	Indikatív költségvetés (millió Ft)	Finanszírozás lehetséges forrása
HVÁLL 8	"Pláza" fejlesztése, Kereskedelmi és szolgáltató központ kialakítása*	1500	saját forrás
HVÁLL 9	Élelmiszeripari együttműködés erősítése (Humán soft)	50	TOP 5.1 VP
HVÁLL 10	Kraszna menti tanösvény	10	TOP 1.2 TOP 2.1
HVÁLL 11	Vállalkozások termékfejlesztése, innovációs tevékenysége*	nincs adat	GINOP 1 TOP 1.1
HVÁLL 12	Vállalkozások technológia- és telephelyfejlesztése*	nincs adat	GINOP 1 TOP 1.1
HVÁLL 13	Szálláshelyek megújítása, férőhelyek bővítése*	1500	GINOP 7, 8
HVÁLL 14	Vállalkozások nemzetközi piacon történő megjelenése*	nincs adat	GINOP 1 TOP 1.1
HHUMÁN 1	Kerékpáros rendezvények lebonyolítása (Kerékerdő)	50	TOP 7.2
HHUMÁN 2	Móricz Zsigmond Általános Iskola épületének energetikai korszerűsítése	200	TOP 2.1 TOP 3.2
HHUMÁN 3	Gyakorlati mezőgazdasági oktatás fejlesztése	100	TOP 5.1 TOP 5.2
HHUMÁN 4	Középiskolai kollégium megújítása	250	TOP 2.1 TOP 3.2
HHUMÁN 5	Óvodai ellátás fejlesztése Mátészalkán	400	TOP 1.4
HHUMÁN 6	Bölcsődei ellátás fejlesztése Mátészalkán	120	TOP 1.5
HHUMÁN 7	Akadálymentesítés a közintézményekben	200	TOP 2.1 TOP 4.1 TOP 4.2
HHUMÁN 8	Szatmár Kincse Program a helyi identitás erősítésére	70	TOP 5.3
HHUMÁN 9	Bérlakások megújítása, komfortosítása, vásárlása	100	TOP 2.1 TOP 3.2
HHUMÁN 10	Egészségügyi alapellátási központ létrehozása	400	TOP 4.1
HHUMÁN 11	Pedagógusok képzése	150	EFOP3
HHUMÁN 12	Oktatás módszertanának fejlesztése a város közoktatási intézményeiben	150	EFOP3
HHUMÁN 13	IKT fejlesztés a közoktatásban	nincs adat	EFOP4
HHUMÁN 14	Pályaorientáció és kapcsolatrendszer kialakítása a középfokú intézményekkel	100	TOP 5.1
HHUMÁN 15	Mentorprogram	100	TOP 5.3
HHUMÁN 16	A lakóterületen élők egészségi állapotának, életminőségének javítása	200	TOP 5.3
HHUMÁN 17	Közösségi terek kialakítása és fejlesztése (Zárványterületek)	50	TOP 2.1 TOP 4.3 TOP 7.3
HHUMÁN 18	Városi szabadidős létesítmények kialakítása	50	TOP 2.1 TOP 7.1
HHUMÁN 19	Városi Sporttelep fejlesztése	100	TOP 2.1 TOP 7.1
HHUMÁN 20	Mobilizációs program a hátrányos helyzetű családoknál	100	TOP 2.1 TOP 5.3
HHUMÁN 21	Rajtkő akció	100	TOP 2.1 TOP 5.3
HHUMÁN 22	Biztos Kezdet gyerekház	100	TOP 1.4 TOP 2.1
HHUMÁN 23	Keleti lakótelep sportpálya és sportöltöző	100	TOP 2.1 TOP 7.1
HHUMÁN 24	Temető bővítése	300	TOP 2.1
HHUMÁN 25	Játszóterek megújítása, építése	30	TOP 1.2 TOP 2.1 TOP 7.1
HHUMÁN 26	Helyi kulturális rendezvények, helyi civil szervezetek, sport szervezetek támogatása	50	TOP 5.3

Projekt kód	Projekt megnevezése	Indikatív költségvetés (millió Ft)	Finanszírozás lehetséges forrása
HHUMÁN 27	Városi térfigyelő rendszer fejlesztése	100	TOP 3.1
HHUMÁN 28	Közösségfejlesztés CLLD-hez kapcsolódóan	100	TOP 7.2
HHUMÁN 29	Időskorúak ellátásnak színvonalát fejlesztő beruházások és szoftv tevékenységek	150	TOP 4.2
HHUMÁN 30	A védőnői és a gyermekjóléti szolgálat, az ifjúságvédelem fejlesztése	150	TOP 1.4 TOP 4.2
HHUMÁN 31	Bűnmegelőzés támogatása- polgárőrség támogatása	50	TOP 5.3
HHUMÁN 32	Ifjúsági programok, nem iskolarendszerű foglalkozások szervezése	150	TOP 7.2, EFOP3
HHUMÁN 33	Idősek ellátási rendszerének fejlesztése Mátészalkán	250	TOP 4.1, EFOP1,2
HHUMÁN 34	Szabadtéri rendezvények infrastruktúrájának kialakítása	250	TOP 2.1
HHUMÁN 35	Gyerekesély program folytatása	500	EFOP1,3
HHUMÁN 36	Tehetség gondozási program folytatása az iskolában	150	TOP 7.2, EFOP3
HHUMÁN 37	Helyi identitás fejlesztését segítő akciók megvalósítása	200	TOP 5.3
HKÖZL 1	M49-es út tervezése, kivitelezése	nincs adat	Állami forrás
HKÖZL 2	Városi Kerékerdő program	1000	TOP 3.1
HKÖZL 3	Külterületi kerékpárutak létesítése	500	TOP 3.1
HKÖZL 4	Elektromos kerékpározás rendszerének kialakítása	250	TOP 3.1
HKÖZL 5	Parkolóhelyek számának növelése	100	TOP 2.1 TOP 3.1
HKÖZL 6	Körforgalmak kialakítása	nincs adat	TOP 3.1 állami forrás
HKÖZL 7	Járdák megújítása	50	TOP 3.1
HKÖZL8	SMART City - Elektromos buszközlekedés kialakítása a város területén	nincs adat	TOP 3.1
HKÖZL 9	Hiányzó jelzőlámpás csomópontok kiépítése a 49-es főúton a jelzőlámpák összehangolása érdekében	nincs adat	TOP 3.1
HKÖRNY 1	Zöldfelület fejlesztése	50	TOP 2.1
HKÖRNY 2	Illegális szeméttelrakók felszámolása	50	KEHOP 3
HKÖRNY 3	Barnamezős terület megújítása a Gabonaforgalmi Vállalat telephelyén*	1000	TOP 1.1 TOP2.1.
HKÖRNY 4	Panelprogram folytatása	200	TOP 2.1 KEHOP 5
HKÖRNY 5	Védőerdők telepítése	10	TOP 2.1
HKÖRNY 6	Csapadékvíz csatorna rendszer fejlesztése, korszerűsítése	500	TOP 2.1
HKÖRNY 7	TÁVHŐ primer, szekunder vezetékek felújítása, energetikai korszerűsítése	2500	TOP 3 KEHOP 5
HKÖRNY 8	SMART City- Fenntartható város kialakításához kapcsolódó környezeti és energetikai komplex fejlesztések	nincs adat	TOP 3 KEHOP 5

5 Anti-szegregációs program

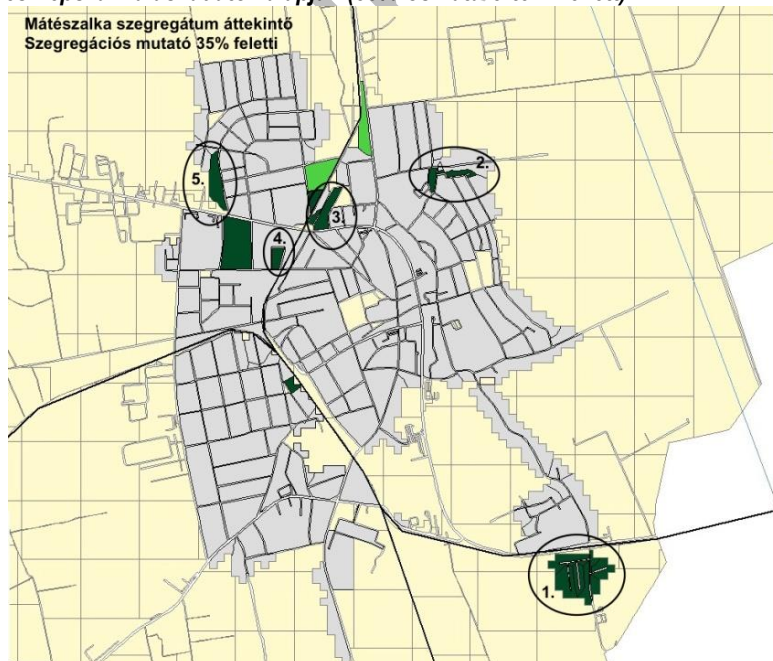
5.1 A település szegregátumainak és szegregáció által veszélyeztetett területeinek bemutatása

A 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet alapján „szegregált vagy szegregációval veszélyeztetett terület: olyan egybefüggő terület, amelyen az alacsony társadalmi státuszú családok koncentráltan élnek együtt vagy a társadalmi státuszcsökkenés jelei tapasztalhatók, ezért a területen közösségi beavatkozás szükséges; szegregációval veszélyeztetett terület lehet egy önálló településrész, de részét képezheti egy vagy több településrésznek is”.

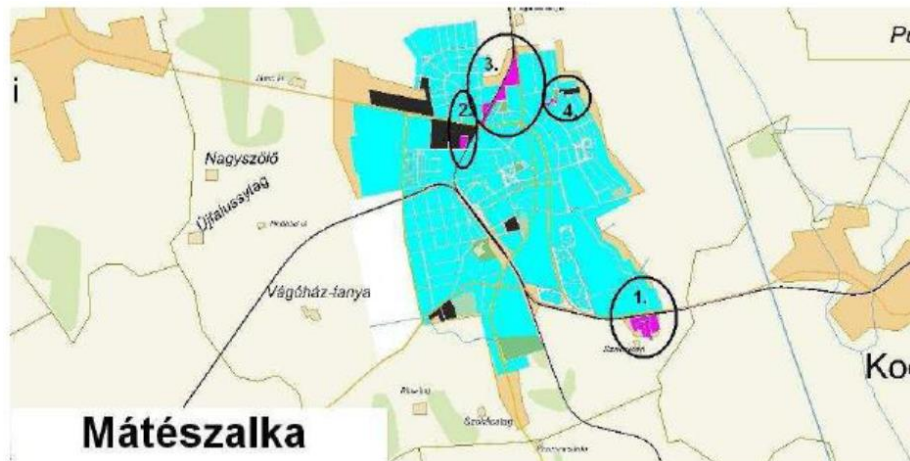
A Városfejlesztési Kézikönyv előírásainak megfelelően a szegregáció fogalma alatt az alacsony társadalmi státuszú családok koncentrált együttélése értendő. A szegregátumok lehatárolása az ún. szegregációs mutató alapján történik: azon területek tekinthetők szegregátumnak, ahol a népszámlálási adatok alapján a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül eléri, illetve meghaladja a 35%-ot. A leromlott területek lehatárolását segítő ún. szegregációs mutatót határozott meg a KSH a 2011-es népszámlálás adatait alapul véve. Szegregáció ott mutatható ki, ahol ezen mutatók vonatkozásában több mint 50 fő található egy adott területen. Mátészalkán ez alapján 5 szegregátum került kijelölésre, melyeket az alábbi kartogram ábrázol és az ITS Megalapozó tanulmány 3.3.. fejezete mutat be részletesen.

A térkép sötétzöld színnel, valamint számmal jelöli a szegregátumokat, míg a világoszöld színnel jelölt területeket szegregációs folyamatok veszélyeztetik. A kartogram olyan területeket is megjelöl, amelyek eleget tesznek ugyan a szegregációs mutató kritériumának, de az alacsony népességszámuk miatt mégsem tekinthetők valósi szegregátumnak.

10. térkép: Mátészalka szegregátumai és szegregációval veszélyeztetett területei a 2011-es népszámlálási adatok alapján (35%-os határérték mellett)

Forrás: KSH

11. térkép Mátészalka szegregátumai 2001-es népszámlás szerint

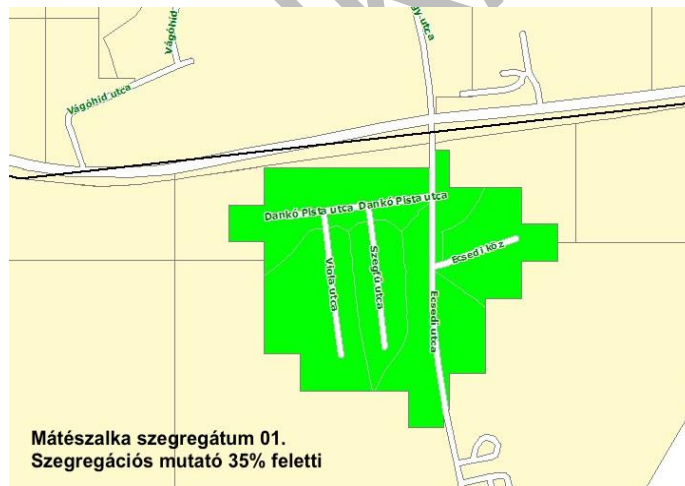
Forrás: KSH, 2001

Összehasonlítva a 2001-es adatokkal elkészített térkép alapján (amikor az adott évben a határértékét magasabb %-on⁹ állapították meg), elmondható hogy több szegregátum alakult ki, valamint egyes szegregátumok területi lehatárolása bővült.

5.1.1 Szegregátum 1

Szegregátum lehatárolása: Dankó P. u., Ecsedi köz, Szegfű u., Viola u. mindkét oldala - Ecsedi u. vasúttól belterületi határig

Érintett városrész: Déli városrész

12. térkép: Mátészalka – Szegregátum 1. (35%)

Forrás: KSH, 2015

⁹ Szegregátumnak a legalább 50%-os értékkel rendelkező területeket nevezték, míg a szegregációval veszélyeztetett területek értéke 40% és 50% közötti volt.

A KSH által megadott szegregációs adatokat az ITS Megalapozó tanulmány 3.3.2. fejezete tartalmazza. **A szegregátum fő jellemzői:**

- a szegregátum a Cinevég nevű lakóterületen került kijelölésre, ahol egy erősen leromlott állapotú területről van szó. Az itt élők száma a város lakosságának mintegy 3,2%-a alkotja. A kor megoszlás szerint elmondható, hogy a területen egy fiatal, nagyrészt iskoláskorú társadalmat találunk.
- Az aktív korúakon belül a legfeljebb általános iskola végzettséggel rendelkezők aránya 83,2 %-ot mutat..
- A szegregátumban a házak többsége szoba-konyhás, ahol a WC-k a csatornázás hiánya miatt az udvaron találhatóak. Magas az egy lakásra jutó lakosok száma.
- Az aktív korúakon belül a lakosság 3/4-e nem rendelkezik rendszeres jövedelemmel. A területen élő 15-64 éves korosztályba tartozók közül csak 1/5-e foglalkoztatott.
- A munkanélküliségi ráta 61,6%, a tartós munkanélüliek aránya 26,8 %.
- Infrastrukturális ellátottsága szerint a víz és az elektromos hálózaton kívül nincs kiépített közműve. A személyszállítás kapcsán az önkormányzat térítésmentes konténeres szállítást biztosít.
- A lakóingatlanok előtti területek elhanyagoltak, a vízelvezető árkok eltűntek, a csapadék elvezetése szikkasztása nem megoldott. Funkcionális ellátottsága kedvezőtlen.

Az anti-szegregációs program keretében megerősítendő funkciók a Szegregátum1-ben

	Közig., közszolg.	Kereske- delmi	Ipari, logisztikai	Turisztikai	Zöld- felületi	Közleke- dési	Lakó	Közösségi
Megerősítendő								

5.1.2 Szegregátum 2

Szegregátum lehatárolása: Csokonai u. - Mátyás király u. - Csokonai u. - Bencsi köz északi oldala - Csokonai u. - Csokonai köz

Érintett városrész: Keleti városrész

13. térkép: Mátészalka – Szegregátum 2. (35%)

Forrás: KSH

A KSH által megadott szegregációs adatokat az ITS Megalapozó tanulmány 3.3.3. fejezete tartalmazza. **A szegregátum fő jellemzői:**

- A területen élők száma 64 fő. kor megoszlás szerint elmondható, hogy a területen is egy fiatal, nagyrészt iskoláskorú társadalmat találunk.
- Az aktív korúakon belül a legfeljebb általános iskola végzettséggel rendelkezők aránya 71,4 %, az itt élők 6,5 %-a rendelkezik felsőfokú végzettséggel.
- Az azonosított lakásállomány közel fele alacsony komfort fokozat besorolású, rossz műszaki állapotú.
- Az aktív korúakon belül a lakosság 68,6 %-a nem rendelkezik rendszeres jövedelemmel.
- A közműszolgáltatások gerinchálózata közel teljesen kiépített, a Csokonai közt burkolatlan út jellemzi. A területet beépült lakóterületek veszik körül, így új beépítésekre nem lehet számítani, ami nem zárja ki a már beépült területek elszegregálódását.

Az anti-szegregációs program keretében megerősítendő funkciók a Szegregátum2-ben

	Közig., közszolg.	Kereske- delmi	Ipari, logisztikai	Turisztikai	Zöld- felületi	Közleke- dési	Lakó	Közösségi
Megerősítendő								

5.1.3 Szegregátum 3

Szegregátum lehatárolása: Szél köz páros oldala - Ifjúság tér - Jármű u.

Érintett városrész: Északi városrész

14. térkép: Mátészalka – Szegregátum 3. (35%)

Forrás: KSH, 2015

A KSH által megadott szegregációs adatokat az ITS Megalapozó tanulmány 3.3.3. fejezete tartalmazza. **A szegregátum fő jellemzői:**

- Szegregált területek közül a második legnagyobb számú lakónépessége 120 fő. A kormegoszlás szerint elmondható, hogy ez a terület áll legközelebb a városi értékekhez, az aktív korúak és az idősebbek dominálnak.
- Az aktív korúakon belül a legfeljebb általános iskola végzettséggel rendelkezők aránya 60,5 %, ami a városi átlag 4 szerese.
- A területen lévő lakások alacsony komfort fokozat besorolásúak, a lakott lakások közel 1/3-a egyszobás lakás.
- Az aktív korúakon belül a lakosság 3/4-e nem rendelkezik rendszeres jövedelemmel. A munkanélküliségi ráta 41%.
- Közszolgáltatások szempontjából az előző szegregátumhoz hasonló értékeket mutat.

Az anti-szegregációs program keretében megerősítendő funkciók a Szegregátum3-ban

	Közig., közszolg.	Kereske- delmi	Ipari, logisztikai	Turisztikai	Zöld- felületi	Közleke- dési	Lakó	Közösségi
Megerősítendő								

5.1.4 Szegregátum 4

Szegregátum lehatárolása: Deák F. köz - Deák F. u. - Móricz Zs. u. - Irinyi u.

15. térkép: Mátészalka – Szegregátum 4. (35%)

Forrás: KSH, 2015

A KSH által megadott szegregációs adatokat az ITS Megalapozó tanulmány 3.3.3. fejezete tartalmazza. **A szegregátum fő jellemzői:**

- Lakónépességében a 0-14 évesek aránya 27 %-os. A hatvan év feletti korosztályba az itt élők 7,9 %-a tartozik.
- Az aktív korúakon belül a legfeljebb általános iskola végzettséggel rendelkezők aránya 39 %-ot mutat, a többi területhez képest ez az érték a legalacsonyabb, minden harmadik 25 éves és idősebb lakos rendelkezik felsőfokú végzettséggel.
- Kis telkes, sűrű beépítésű családi házas terület. Az azonosított lakásállomány kicsivel több, mint 1/4-e alacsony komfort fokozatú.
- Az aktív korúakon belül a lakosság 58 %-a nem rendelkezik rendszeres jövedelemmel. A munkanélküliségi ráta 51,4, a tartós munkanélküliek aránya 31,4 %.
- A szegregátum nagy részét a Deák Ferenc utcát, a Deák Ferenc közt, az Irinyi utcát burkolatlan út borítja.

Az anti-szegregációs program keretében megerősítendő funkciók a Szegregátum4-ben

	Közig., közszolg.	Kereske- delmi	Ipari, logisztikai	Turisztikai	Zöld- felületi	Közleke- dési	Lakó	Közösségi
Megerősítendő								

5.1.5 Szegregátum 5

Szegregátum lehatárolása: Északi körút nyugati oldala Tavasz utcától Jármű utcáig

Érintett városrész: Északi városrész

16. térkép: Mátészalka – Szegregátum 5. (35%)

Forrás: KSH

A KSH által megadott szegregációs adatokat az ITS Megalapozó tanulmány 3.3.3. fejezete tartalmazza. **A szegregátum fő jellemzői:**

- Az itt élők száma 77 fő, amely az Északi városrész 2,3 %-át alkotja. A kor megoszlás szerint a városi átlaghoz igazítva a fiatalok aránya dominánsabb.
- Az aktív korúakon belül a legfeljebb általános iskola végzettséggel rendelkezők aránya 54,2 %-ot mutat, a városi átlag 3-4 szerese, ezzel szemben felsőfokú végzettséggel rendelkező személyt nem azonosítottak a területen.
- Az megtalálható lakásállomány kevesebb, mint egyharmada alacsony komfort fokozat besorolású.
- Az aktív korúakon belül a lakosság 62,5 %-a nem rendelkezik rendszeres jövedelemmel. A munkanélküliségi ráta 33,3%, a tartós munkanélüliek aránya 22,2 %.

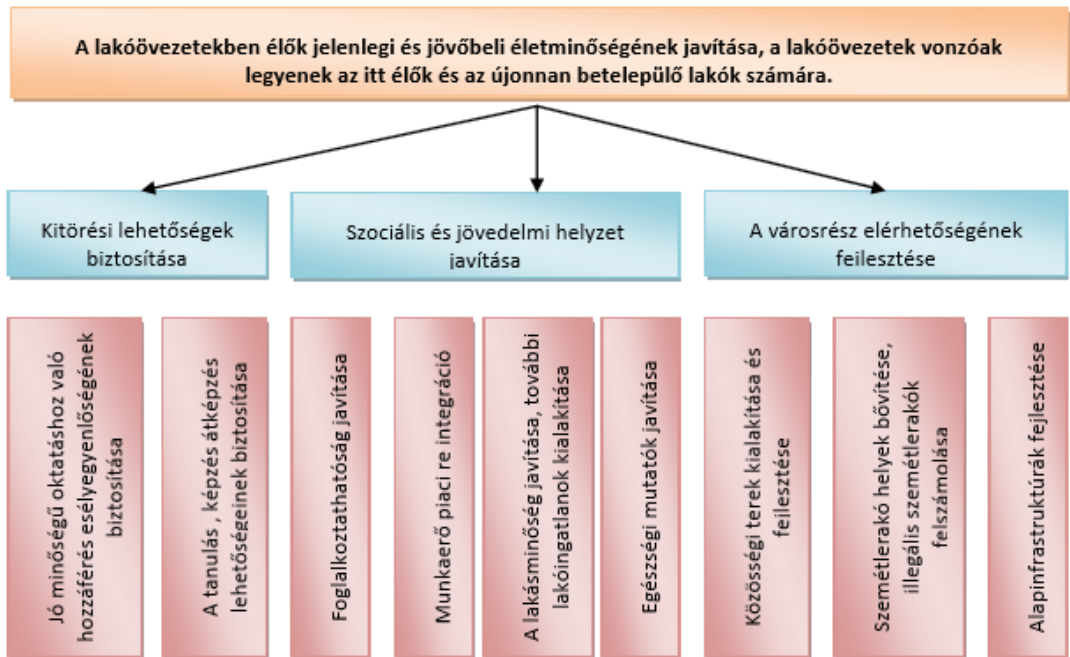
Az anti-szegregációs program keretében megerősítendő funkciók a Szegregátum5-ben

	Közig., közszolg.	Kereske- delmi	Ipari, logisztikai	Turisztikai	Zöld- felületi	Közleke- dési	Lakó	Közösségi
Megerősítendő								

5.2 Az elmúlt években megvalósított, a szegregátumokat érintő beavatkozások

Mátészalka 2010-ben elfogadott Integrált Városfejlesztési Stratégiájában fogalmazta meg a város anti-szegregációs céljait és beavatkozásait.

5. ábra: Mátészalka 2010-ben elfogadott IVS-ben meghatározott anti-szegregációs célrendszer

Forrás: IVS

5. táblázat: Mátészalka 2010-ben elfogadott IVS-ében megfogalmazott anti-szegregációs tevékenységek

Tevékenység	Megvalósult-e
Az oktatáshoz való hozzáférés esélyegyenlőségének biztosítása	Igen
Tovább kell folytatni az önkormányzati intézménynél kitűzött és megvalósítás alatt lévő célok, intézkedések megvalósítását	Igen
A hátrányos helyzetű tanulók esélyegyenlőségének, továbbhaladásának segítése	Igen
Támogatói, mentori szolgáltatás	Igen
A tanulás lehetőségeinek biztosítása	Igen
Szociális és jövedelmi helyzet javítása	Részben
Foglalkoztathatóság javítása	Részben
Munkaerő piaci re-integráció	Részben
Lakásminőség javítása	Részben
Egészségi mutatók javítása	Részben
A városrész elérhetőségének javítása	Részben
Közösségi terek kialakítása és fejlesztése	Részben
Szeméttérakó helyek bővítése és az illegális szeméttérakók felszámolása	Részben
Alapinfrastruktúrák fejlesztése	Részben

A város az IVS-ben megfogalmazta, hogy szociális város rehabilitációs programot kíván indítani, mely pályázat azonban eredménytelen volt.

A fentiekben túlmenően az alábbiak vállalta a város a 2010-ben elfogadott IVS-ben

- folyamatosan figyelemmel kíséri az esélyegyenlőség, deszegregáció és integráció előmozdítását szolgáló szakmai és pénzügyi uniós, országos, regionális, megyei forrásokat és azok elérése érdekében lépéseket tesz. Ez irányú tevékenységét évente értékeli.
- rendszeresen áttekinti és értékeli az esélyegyenlőség érvényesülését az oktatás, a foglalkoztatás, a lakhatás, a szociális és társadalmi hozzáférés területein, az értékelés során szükségesnek mutató korrekciós beavatkozásokat elvégzi és megjeleníti a város esélyegyenlőségi dokumentumaiban, melyek:
 - A közoktatási esélyegyenlőségi terv és intézkedés dokumentuma
 - A települési esélyegyenlőségi terv
 - A foglalkoztatásra vonatkozó esélyegyenlőségi terv
 - Anti-szegregációs terv.
- az alacsony státuszú lakosságot valós munkaerő-piaci igényekre épülő képzésekbe, átképzésekbe folyamatosan bevonja, az alacsony státuszú népességhez tartozók a normál, elsődleges munkaerő-piacra való be-, és visszajuttatását kiemelt feladatként kezeli
- a Város Önkormányzata létrehoz egy esélyegyenlőségi referens státuszt és a megfelelő szakembert a Polgármesteri Hivatal rendszerében foglalkoztatja."

Ezeket a vállalásokat a város az alábbi módon teljesítette:

- a pályázatok figyelése megtörtént, azonban az éves értékelés nem történt meg dokumentáltan
- elkészült a települési esélyegyenlőségi terv, melynek részét képezi a foglalkoztatásra vonatkozó esélyegyenlőségi terv is
- elkészült közoktatási esélyegyenlőségi terv és intézkedés dokumentuma
- az anti-szegregációs terv a 2010-ben elfogadott IVS részét képezte
- a képzésekbe, elsősorban a közmunka programokhoz kapcsolódóan bevonásra kerültek az alacsony státuszú lakosok
- az önkormányzatnak van esélyegyenlőségi referense

A városban megvalósított és a szegregátumban élőket direkt vagy indirekt módon érintő anti-szegregációs illetve felzárkóztató fejlesztéseket az alábbi táblázat foglalja össze. Ebből megállapítható, hogy a városban bár a komplex telepprogram és a tervezett szociális város-rehabilitációs program nem valósult meg, számos olyan fejlesztés történt, amely hozzájárult, hogy a fenti táblázatban foglaltak részben vagy teljesen megvalósuljanak. Mindazonáltal fontos kiemelni, hogy a megvalósult tevékenységeket is folytatni szükséges és a meg nem valósított projektek megvalósítására törekedni kell jelen megalapozó tanulmányra épülő ITS-ben.

6. táblázat: Mátészalkán megvalósult antiszegregációs és szociális felzárkóztató fejlesztések

Pályázó neve	Alintézkedés kódja	Projekt megnevezése	Megítélt támogatás	Tényleges kezdete	Tényleges befejezése	Projekt rövid leírása
Mátészalka Város Önkormányzata	ÉAOP 4.1.3/C	Szociális alapszolgáltatások és gyermekjóléti alapellátások komplex fejlesztése az ellátás színvonalának javítása érdekében a Mátészalkai mikrotérségben	73 556 601	2010.09.14	2013.07.31	A projekt tartalma a Szatmári Kistérségi Egyesített Szociális és Egészségügyi Alapellátási Intézmények által ellátott 7 szociális alapszolgáltatás és gyermekjóléti alapellátás komplex térségi fejlesztése. A fejlesztésen belül két épület bővítése, eszközök és járművek beszerzése valósul meg. A projekt fő indoka a térség demográfiai-szociális viszonyaira, jóléti problémáira vezethető vissza. A fő projektcélunk a szociális feladataink jobb ellátása, a célcsoport helyzetének jelentős javítása.
HUMAN-NET Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Humán Erőforrás Fejlesztési Alapítvány	TÁMOP 3.3.9.C-12	Aranyalma Tanoda	29 695 000	2014.04.30	2015.10.31	Korábban megvalósított programunk jó gyakorlatait, tapasztalatait összegyűjtve kívánjuk újabb Tanodánkat beindítani Mátészalkán annak érdekében, hogy a célcsoportot alkotó hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeket segítő szolgáltatások minél szélesebb körben elérhetővé váljanak. Egy olyan támogató közeg létrehozását célozzuk, mely az alternatív pedagógiai módszerekre épülve a gyerekek erősségeiből kiindulva bontakoztatja ki képességeiket, fejleszti kompetenciáikat.
Szatmári Többcélú Kistérségi Társulás	TÁMOP 5.1.1-09/6	Együtműködések erősítése a foglalkoztatás bővítéséért a mátészalkai kistérségben	56 438 636	2010.09.01	2012.04.30	A projekt az együttműködések erősítéséről, a foglalkoztatás bővítéséről szól, mely célokat a Mátészalkai kistérségben valósítja meg a Szatmári Többcélú Kistérségi Társulás. E célok keretében a projekt pályakezdő diplomás csoportnak a tartós munkaerő-piaci jelenlétét kívánja elősegíteni a kistérségi munkaerő-piac stabilitása és a kistérségben lévő Önkormányzatok, intézmények együttműködési készségeinek erősítése, növelése céljából. Az elsődleges célcsoport a kistérségben élő vagy visszatérni szándékozó pályakezdő munkanélküli diplomások, mely csoport a toborzás és kiválasztás után egy 120 órás pályázati és EU-s ismeretek képzésen majd egy 505 órás OKJ-s Munkaerő piaci szervező, elemző képzésen esnének át kompetenciájuk növelése céljából.
Szatmári Többcélú Kistérségi Társulás	TÁMOP 5.2.3.A-12/1	Integrált térségi programok a gyerekek és családjaik felzárkózási esélyeinek növelésére a Mátészalkai kistérségben	600 000 000	2013.03.01	2015.02.28	Mátészalkai Kistérség Cél: A kistérség 26 településén komplex szolgáltatások nyújtása, esélyegyenlőség javítása. Főbb tevékenységek: 2 Biztos Kezdet Gyerekház, 2 Biztos Kezdet szolgáltatás és 2 Községi Ház létrehozása. Fejlesztő, korrepetáló, szabadidős programok, táborok, szűrővizsgálatok. Szakemberek kompetenciafejlesztése. A családok részére: tematikus klubfoglalkozások. Önellátás fejlesztése, gazdálkodási ismeretek programmal. Konzorciumi partner: "Boldog Családokért" Egyesület
Magyar Pünkösdi Egyház Országos Cigánymisszió	TÁMOP 5.3.1.B-2-12/2	Szociális gondozók foglalkoztatása a mátészalkai MPE OCM Segítő Szolgálatnál	9 560 952	2014.10.01	2015.11.30	

Aletheia Szociális Szolgáltató Központ	TÁMOP 5.4.3-10/2	Házi segítségnyújtás fejlesztése Mátészalka kistérségben	29 026 673	2011.04.01	2012.06.30	A projekt keretében 30 fő ápolási díjban részesülő személyre vonatkozóan valósítunk meg komplex képzési-foglalkoztató programot a Mátészalkai kistérségben. Ennek keretében valósítjuk meg a 180 órás segédgondozói képzésüket, ezt követően a kistérségben működő házi segítségnyújtó szolgálatunknál szeretnénk őket tovább foglalkoztatni. A projekt időtartama alatt a résztvevők számára egyéni és csoportos szupervíziót, valamint személyiségfejlesztő és munkaerőpiaci tréningeket biztosítunk.
Szatmári Többcélú Kistérségi Társulás	TÁMOP 5.4.4-09/2-A	Szociális és gyermekjóléti szakemberek kompetencia-fejlesztése a Mátészalkai Kistérségben	26 310 843	2010.04.05	2011.12.31	A Szatmári Kistérségben a szükségletek ismerete alapján felmerül a kérdés, milyen támogatást lehet nyújtani azoknak a fiataloknak és fiatal felnőtteknek, akik valamilyen pszichiátriai problémával küzdenek, illetve hogyan lehet megelőzni ezen problémák kialakulását azoknál, akiknek a szegénységből fakadó egészségi és szociális gondjai vannak, vagy hosszabb munkanélküliség vagy családi problémák miatt veszélyeztetettek. A megelőző intézkedéseknek figyelemmel kell lenniük a fiatalokat érintő durva bánásmód, abúzus különböző formáira is. A program célkitűzése a szociális munkások szakmai kompetenciájának fejlesztése a fiatalok és fiatal felnőttek pszichiátriai betegségeinek és problémáinak kezelését illetve megelőzését segítő hatékony, modern támogató rendszer kialakításához.
MÁTÉSZALKA VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	TÁMOP 5.4.9-11/1	Modellkísérleti program megvalósítása Mátészalkán	33 177 750	2013.06.01	2014.05.31	A projekt megvalósítása során Mátészalka részvételével egy modellkísérleti programot kívánunk megvalósítani a szociális és gyermekjóléti alapszolgáltatások területén. Alapvető cél a szakemberekkel közreműködve egy új "VAN SEGÍTSÉG!" című útmutató elkészítése, valamint egy új diagnosztikai és dokumentációs eljárás, a virtuális platform létrehozása, bevezetése. A projektnek köszönhetően megvalósul a szociális és gyermekjóléti alapellátások hatékony, komplex fejlesztése.
HUMAN-NET Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Humán Erőforrás Fejlesztési Alapítvány	TÁMOP 5.5.2-11/2	MÁKSZŐSZ - Mátészalkai Kistérségi SZociális Önkéntes SZolgálat	17 705 131	2012.10.01	2013.09.30	Célunk a mátészalkai kistérségben élő hátrányos helyzetű munkavállalók társadalmi és munkaerő-piaci integrációjának elősegítése önkéntes munka végzése által. A projekt keretében önkéntes pont létrehozásával a kistérségben élő lakosság körében meg kívánjuk ismertetni ezt a tevékenységet és ennek társadalmi hasznosságát. A kistérségben működő szervezetek, intézmények számára humán erőforrás kapacitás terén is segítséget kívánunk nyújtani ahhoz, hogy tevékenységeiket hatékonyabban el tudják látni.
Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság	TIOP 3.4.1.B-11/1	"Gyermekotthon létesítése Mátészalkán a társadalmi integráció jegyében"	289 110 707	2013.10.15	2015.06.14	A projekt célja a mátészalkai Képes Géza u. 2. szám alatt található 160 férőhelyes gyermekotthon kiváltása egy 48 fős új gyermekotthon létesítésével (bruttó 1.330 m ²). Az új épület teljes mértékben megfelel valamennyi jogszabályi előírásnak, így végleges működési engedélyt fog kapni, továbbá az új körülményeknek köszönhetően a gyermekek társadalmi integrációja ténylegesen segíthető. A fejlesztés kapacitás-bővítést nem eredményez, mert összességében az elhelyezett gyermekek száma nem változik.

Forrás: palyazat.gov.hu

5.3 Anti-szegregációs intézkedési terv

5.3.1 A szegregáció mérséklését vagy megszüntetését célzó intézkedések

Az Anti-szegregációs program keretében tervezett intézkedésekhez megfelelő kiindulási alapot nyújt egyrészt Mátészalka Helyi Esélyegyenlőségi Programja (HEP), amely kiemelten foglalkozik a szociálisan hátrányos helyzetben élők problémáival, másrészt a város 2010-ben elfogadott Integrált Városfejlesztési Stratégiájában megfogalmazott anti-szegregációs beavatkozásai. Jelen anti-szegregációs terv kialakításakor fontos figyelembe venni a HEP-ben foglaltakat, egyrészt mert szakmailag megalapozott vizsgálatokon alapul, másrészt, mert biztosítani kell a HEP és az Anti-szegregációs program közötti összhangot.

7. táblázat Az anti-szegregációs terv tervezett intézkedései

Konkrét intézkedés/ beavatkozás	Felelős partner(ek)	Lehetséges pénzügyi forrás	Megvalósulás lehetséges időtávja	Kapcsolódó akcióterület
FOGLALKOZTATHATÓSÁG JAVÍTÁSA, A MUNKAERŐPIACRA VALÓ VISSZATÉRÉS ÖSZTÖNZÉSE				
Roma oktatási, felzárkóztató program Szocializáció-fejlesztés, képességfejlesztés, tanoda program folytatása	Önkormányzat	TOP, EFOP	2016-2022	CINEVÉG AT
Átfogó képzési rendszer A városi szegregátumban élők társadalmilag hátrányos helyzetű csoportok életviszonyának javítása érdekében, átfogó átképzési, képzési rendszert kell bevezetni, amely nem csak az egyénekre, hanem rendszerszemléletű módon a családokra, csoportokra és közösségekre is kiterjeszhető. Ennek egyik eszköze lehet a lakosság folyamatos tájékoztatása, és városrészi fórumok rendezése, amelyek egyik feladata kell, hogy legyen a területekre beköltöztetendő alacsony státuszú családok befogadásának előkészítése.	TKKI és KLIKK	TOP	2016-2022	CINEVÉG AT
Foglalkoztathatóság javítása Az illetékes hatóságokkal és civil szervezetekkel együttműködve fel kell mérni a lakóterületen élő munkanélküli és inaktív lakosság helyzetét, képzettségét, foglalkoztathatóságát, erre épülve pedig Szociális szolgáltatási koncepciót kell aktualizálni, felelőst kell rendelni hozzá, aki gondoskodik végrehajtásról és a program előrehaladásának monitorozásáról.	Önkormányzat	EFOP, TOP	2016-2022	CINEVÉG AT KELETI AT ÉNYI-I AT
Munkaerőpiacra való visszatérés ösztönzése a hátrányos helyzetűek számára Az illetékes hatóságok, közintézmények (pl. a munkaügyi központ, családsegítő központ), illetve civil szervezetek együttműködésében megvalósuló kísérleti programokat kell kidolgozni és megvalósítani a már több éve nem foglalkoztatott személyek munkaerő-piaci re-integrációjára. Meg kell teremteni a szociális gazdaság feltételeit, ennek keretében fel kell mérni a lakóterületen, hogy a meglévő vállalkozások milyen arányban tudnak alacsony végzettségűeket foglalkoztatni, valamint fel kell mérni, hogy melyek azok a keresett szakmák, amelyekben munkaerőhiány van Akcióterv készítése szükséges a munkaképes korú	Önkormányzat	TOP, EFOP	2016-2022	CINEVÉG AT KELETI AT ÉNYI-I AT

alacsony státuszú lakosok elsődleges munkaerő-piaci integrációjának / re-integrációjának előmozdítása érdekében, támogató szolgáltatások (állásfigyelés, kísérés, képzésbe vonás, mentorálási feladatok) és lépések útján. A szociális támogatások folyósításával párhuzamosan ösztönző mechanizmusokat kell kidolgozni és működtetni, amelyek a rendelkezésre állási támogatás helyett a rehabilitáció és a munkaerőpiac felé irányítják a célcsoport tagjait.				
SZOCIÁLIS SZOLGÁLTATÁSOK ÉS KÖZÖSSÉGI FEJLESZTÉSEK ERŐSÍTÉSE, A LAKÓTERÜLETEN ÉLŐK EGÉSZSÉGI ÁLLAPOTÁNAK ÉS ÉLETMINŐSÉGÉNEK FEJLESZTÉSE				
Telepi szolgáltatóház a Cinevégen	Önkormányzat	TOP	2016-2022	CINEVÉG AT
Közösségi terek kialakítása és fejlesztése A város élhetőbbé tétele érdekében biztosítani kell a közösségfejlesztés tereit. Ehhez azonban be kell vonni a lakóterületen élőket, a programok tervezésébe, megvalósításába, a felmerülő problémák megoldásába. Célszerű civil szervezet bevonása a közösségfejlesztésbe, mivel ez a közszféra szereplőinél rugalmasabban tudja kezelni a felmerülő konfliktusokat, és hatékonyabban tud közvetíteni a szereplők között	Önkormányzat	TOP	2016-2022	CINEVÉG AT
A TERMÉSZETES ÉS AZ ÉPÍTETT KÖRNYEZET FEJLESZTÉSE				
Zöldfelület fejlesztése A szegregátumokban több zöldfelület kialakítása célszerű. A parkosítással, fásítással élhetőbb területté válna a jelenlegi lakóövezet.	Önkormányzat	TOP	2016-2022	CINEVÉG AT KELETI AT ÉNYI AT

5.3.2 A tervezett fejlesztések szegregációs hatásainak kivédésére hozott intézkedések

Az ITS keretében tervezett fejlesztésekkel szemben alapvető elvárás, hogy ne idézzék elő zárványok, szegregátumok kialakulását, és semmilyen formában ne erősítsék a szegregációs folyamatokat.

A fejlesztések által okozott szegregációs hatások leghatékonyabb eszköze az, ha már a fejlesztések tervezésekor lehetőség szerint csak olyan fejlesztések kerülnek kiválasztásra és megvalósításra, amelyek nem növelik a szegregáció mértékét, azaz a fejlesztések tervezésekor már megtörténik az esetleges szegregációs hatások vizsgálata. Mátészalka jelen Integrált Településfejlesztési Stratégiájának tervezésekor készült projektgyűjtés során nem került azonosításra olyan projekt, amely az alacsony státuszú népesség térbeli koncentrációjának növekedését, ezáltal a szegregáció fokozódását eredményezné.

A fenti folyamatok támogatásának további eszközei:

- a szegregátumban élők foglalkoztatásának elősegítése a projekt-megvalósítás során (ez részben a közfoglalkoztatás keretében teljesíthető, részben pedig előírható közbeszerzési feltételként).
- az anti-szegregációs programban megfogalmazott intézkedések minél nagyobb arányú beépítése a tervezett fejlesztésekbe egyfelől önálló anti-szegregációs tartalmú projektek kidolgozásával a szegregációval veszélyeztetett területekre, másfelől lehetőség szerint más projektekben való megjelenítéssel (pl. egy, a szociális vagy egészségügyi szakemberek számára szervezett képzés tematikájába beépíthető a hátrányos helyzetű személyekkel való eredményes együttműködéshez szükséges készségek elsajátítása is)

- tényleges társadalmi párbeszéd és partnerség városi, akcióterületi és – szükség esetén – projektszinten egyaránt, amely során fontos, hogy a partnerség túllépjen a szokásos formákon, és valóban aktív együttgondolkodás jöjjön létre (ezáltal megakadályozható a vélt vagy valós társadalmi konfliktusok manifesztálódása)

5.3.3 A szegregációt okozó folyamatok megváltoztatására, hatásuk mérséklésére teendő intézkedések

Jelen stratégiában számos fejlesztés került megfogalmazásra, amelyek eredményeként a szegregációs mutatót adó statisztikai jellemzők értéke potenciálisan javulhat, melyek közül az alábbiak emelhetők ki a 4. fejezetben meghatározott projektek közül:

- Civil és ifjúsági ház megvalósítása (Képes Kávéház)
- Alap- és középfokú oktatási intézmények rekonstrukciója
- Gyakorlati mezőgazdasági oktatás fejlesztése
- Óvodai ellátás fejlesztése Mátészalkán
- Bölcsődei ellátás fejlesztése Mátészalkán
- Egészségügyi alapellátási központ létrehozása
- Pályaorientáció és kapcsolatrendszer kialakítása a középfokú intézményekkel
- Mentorprogram
- A lakóterületen élők egészségi állapotának, életminőségének javítása
- Városi szabadidős létesítmények kialakítása
- Városi Sporttelep fejlesztése
- Mobilizációs program a hátrányos helyzetű családoknál
- Rajtkő akció
- Biztos Kezdet gyerekház
- Keleti lakótelep sportpálya és sportöltöző
- Közösségfejlesztés CLLD-hez kapcsolódóan
- Időskorúak ellátásnak színvonalát fejlesztő beruházások és szoft tevékenységek
- A védőnői és a gyermekjóléti szolgálat, az ifjúságvédelem fejlesztése
- Bünmegelőzés támogatása- polgárőrség támogatása
- Ifjúsági programok, nem iskolarendszerű foglalkozások szervezése
- Városi Kerékerdő program
- Külterületi kerékpárutak létesítése
- Járdák megújítása
- Zöldfelület fejlesztése
- Illegális személtelakók felszámolása
- Panelprogram folytatása
- Védőerdők telepítése

6 A stratégia külső és belső összefüggései

6.1 Külső összefüggések

6.1.1 Illeszkedés nemzetközi szintű fejlesztési programokkal

6.1.1.1 Illeszkedés az EU 2020 stratégiához és az ERFA, ESZA és EMVA által támogatható beruházási prioritásokhoz

Európa 2020: Az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedés stratégiája egymást kölcsönösen megerősítő három prioritást tart szem előtt:

1. **Intelligens növekedés** keretében a tudáson és innováción alapuló gazdaság kialakítását; melynek keretében erősíteni kívánja a jövőbeli növekedés alapjait képező tényezőket, a tudást és az innovációt. Ehhez szükségesek: az oktatás minőségének javítása, kutatási teljesítményünk fokozása, az innováció és tudástranszfer népszerűsítése. Az információs és kommunikációs technológiák teljes körű alkalmazása, valamint annak biztosítása, hogy az innovatív ötletekből olyan új termékek és szolgáltatások szülessenek, amelyek segítenek a növekedés és minőségi munkahelyek megteremtésében és abban, hogy kezeljük a társadalmi kihívásokat.
2. **Fenntartható növekedés:** erőforrás-hatékony, fenntartható és versenyképes gazdaság megteremtése, többek között környezetbarát – technológiák fejlesztése, az Információs és kommunikációs technológiákat alkalmazó intelligens hálózatok bővítésének felgyorsítása, valamint a vállalkozások versenyképességének megerősítése, elsősorban a gyártásban és a kkv-k körében, illetve azáltal, hogy a fogyasztókat hozzásegítjük az erőforrás-hatékonyság nagyra értékeléséhez. Ez a megközelítés hozzá segít, hogy megelőzzük a környezetkárosodást, a biodiverzitás csökkenését és az erőforrások nem fenntartható használatát, illetve erősíti majd a gazdasági, társadalmi és területi kohéziót.
3. **Inkluzív növekedés:** azaz a magas foglalkoztatás, valamint szociális és területi kohézió jellemezte gazdaság kialakításának ösztönzése. A magas foglalkoztatottság, a készségek fejlesztésébe való beruházás, a szegénység leküzdése és a munkaerőpiac modernizálása, valamint képzési és szociális védelmi rendszerek révén az emberek képessé válnak az előttük álló változások felmérésére, a változások kezelésére és összetartóbb társadalom kialakítására.

Az EU 2020 stratégia (intelligens, fenntartható és inkluzív növekedés) megvalósítása érdekében kijelölt 2014-2020 közötti EU kohéziós politika tematikus célkitűzései az alábbiak:

- (1) a kutatás, a technológiai fejlesztés és az innováció erősítése;
- (2) az IKT-hoz való hozzáférésnek, azok használatának és minőségének a javítása;
- (3) a kkv-k, (az EMVA esetében) a mezőgazdasági, illetve (az ETHA esetében) a halászati és akvakultúra-ágazat versenyképességének a növelése;
- (4) az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaság felé történő elmozdulás támogatása minden ágazatban;
- (5) az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, a kockázatmegelőzés és -kezelés előmozdítása;
- (6) a környezet megóvása és védelme és az erőforrás-felhasználás hatékonyságának előmozdítása;
- (7) a fenntartható közlekedés előmozdítása és szűk keresztmetszetek megszüntetése a kulcsfontosságú hálózati infrastruktúrákban;
- (8) a fenntartható és minőségi foglalkoztatás, valamint a munkavállalói mobilitás támogatása;
- (9) a társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység, valamint a hátrányos megkülönböztetés elleni küzdelem;
- (10) az oktatásba, és a képzésbe, többek között a szakképzésbe történő beruházás a készségek fejlesztése és az egész életen át tartó tanulás érdekében;

(11) a hatóságok és az érdekelt felek intézményi kapacitásának javítása és hatékony közigazgatáshoz történő hozzájárulás.

A tematikus célokhoz beruházási prioritások kerültek kijelölésre. Az ITS keretében tervezett fejlesztések illeszkedését az EU tematikus célkitűzésekhez és beruházási prioritásokhoz a következő táblázat mutatja be.

ITS Tematikus célok	Kapcsolódó EU tematikus célok	Kapcsolódó EU beruházási prioritások
T1: A város adottságaira építő megyei gazdasági centrum szerep erősítése, valamint a vállalkozóbarát gazdasági környezet fejlesztése	1, 2, 3, 4, 8, 10	1b, 2b, 3a, 3b, 3c, 3d, 4b, 8a, 8b, 8c, 8d, 10
T2: A központi szerep megerősítése a járásban és a Szatmári térségben a közigazgatás, az oktatás, az egészségügy, a kultúra és az idegenforgalom területén	2, 4, 5, 6, 7, 11	2b, 4b, 5b, 6b, 6c, 6d, 6e, 6f, 7b, 7c, 11
T3: A népesség megtartása és a társadalmi különbségek csökkentése érdekében vonzó és szolidáris európai kisváros szerep erősítése	9, 10	9a, 9b, 9c, 9d, 10
T4: Aktív hazai és nemzetközi kapcsolatrendszer	8, 9, 10, 11	8a, 8b, 8c, 8d, 9a, 9b, 9c, 9d, 10, 11

6.1.1.2 Illeszkedés az EU7. Környezetvédelmi Cselekvési Programhoz

Az Európai Bizottság „Jólét bolygónk felélése nélkül” című, a 2020-ig tartó időszakra szóló általános uniós környezetvédelmi cselekvési programról szóló javaslata felhívta a figyelmet arra, hogy létre kell hozni az uniós környezetvédelmi politika alakításának folyamatosságát biztosító hetedik környezetvédelmi cselekvési programot, melynek célkitűzései és Mátészalka ITS közötti illeszkedést az alábbi táblázatban szemléltetjük.

EU7. Környezetvédelmi Cselekvési Program kiemelt célkitűzései	Mátészalka ITS célrendszerének relevanciája
1. Az uniós természeti tőke védelme, megőrzése és fejlesztése	T1, T2, T3, T4
2. Erőforrás-hatékony, környezetbarát és versenyképes uniós gazdaság kialakítása	T1, T2, T3
3. Környezeti terhelés csökkentése, egészség és jólét fenyegető kockázat csökkentése	T1, T2, T3
4. A környezetpolitika tudományos eredményekkel való szilárdabb alátámasztása	-
5. Az uniós városok fenntarthatóságának növelése	T1, T2, T3, T4

Az EU7. Környezetvédelmi Cselekvési Program és Mátészalka ITS célok közötti összhang biztosított.

6.1.1.3 Illeszkedés Magyarország Partnerségi Tervéhez

A Partnerségi Megállapodás az európai uniós tervezési folyamat nemzeti alapidokumentuma, amely azonosítja Magyarország legfontosabb kihívásait, és kitűzi fő fejlesztési prioritásait a 2014 és 2020 közötti időszakra. A 2014. szeptember 11-én Magyarország és az Európai Bizottság által aláírt Partnerségi Megállapodás 5 nemzeti fejlesztési prioritást határozott meg, amelyekhez a következő módon illeszkedik az ITS célrendszere.

Partnerségi Megállapodás nemzeti fejlesztési prioritásai	Az ITS kapcsolódó tematikus céljai
1. A gazdasági szereplők versenyképességének javítása és nemzetközi szerepvállalásuk fokozása	T1, T2
2. A foglalkoztatás növelése (a gazdaságfejlesztési, foglalkoztatási, oktatási, társadalmi felzárkózási szakpolitikák által, tekintettel a területi különbségekre)	T1, T2, T3
3. Energia- és erőforrás-hatékonyság növelése	T1, T2
4. A társadalmi felzárkózási és népesedési kihívások kezelése	T2, T3
5. A gazdasági növekedést segítő helyi és térségi fejlesztések megvalósítása	T1, T2, T3, T4

6.1.2 Illeszkedés az országos és megyei területfejlesztési tervdokumentumokhoz

6.1.2.1 Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptióhoz való illeszkedés

A 2014. januárban elfogadott Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió (OFTK) négy hosszú távú – 2030-ig szóló – átfogó fejlesztési célt és ezek elérése érdekében tizenhárom specifikus célt, köztük hét szakpolitikai jellegű és hat területi célt fogalmaz meg.

- Szakpolitikai célok:
 - Versenyképes, innovatív gazdaság
 - Életképes vidék, egészséges élelmiszertermelés és ellátás, az élelmiszer-feldolgozóipar fejlesztése
 - Gyógyító Magyarország, egészséges társadalom, egészség- és sportgazdaság
 - Kreatív tudástársadalom, piacképes készségek, K+F+I
 - Értéktudatos és szolidáris öngondoskodó társadalom
 - Jó állam, szolgáltató állam és biztonság
 - Stratégiai erőforrások megőrzése, fenntartható használata, környezetünk védelme
- Területi célok:
 - Az ország makro-regionális szerepének erősítése
 - A többközpontú térszerkezetet biztosító városhálózat
 - Vidéki térségek népességeltartó képességének növelése
 - Kiemelkedő táji értékű térségek fejlesztése
 - Területi különbségek csökkentése, térségi felzárkóztatás és gazdaságösztönzés elősegítése
 - Összekapcsolt terek: az elérhetőség és mobilitás biztosítása

E célok közül Mátészalka ITS céljai elsősorban az alábbiakhoz kapcsolódnak szorosan: Életképes vidék, egészséges élelmiszertermelés és ellátás, az élelmiszer-feldolgozóipar fejlesztése, a Vidéki térségek népességeltartó képességének növelése és a Területi különbségek csökkentése, térségi felzárkóztatás és gazdaságösztönzés elősegítése

6.1.2.2 Nemzeti Fenntartható Fejlődés Keretstratégiához való illeszkedés

A Kormány által 2013 márciusában elfogadott dokumentum a 2012-2024-es időszakra vonatkozik és a fenntarthatóság felé való átmenet céljait és teendőit foglalja össze. A dokumentum – többek között – kimondja, hogy a benne foglalt „a magyar nemzet hosszú távú sikeres fennmaradását célzó alapelveket és stratégiai célkitűzéseket” a jogalkotásban – többek között a költségvetés elfogadásakor – és a szakpolitikai stratégia- és programalkotásban folyamatosan érvényre kell juttatni. Mindezek alapján szükséges az ország számára rendelkezésre álló hazai, vagy uniós fejlesztési források felhasználásának tervezésekor a Nemzeti Fenntartható Fejlődés Keretstratégiájának (a továbbiakban: NFFK) elveit érvényesíteni. A NFFK célja mindemellett, hogy *„hozzájáruljon egy nemzeti egyetértés kialakulásához a fenntarthatóságról. A fenntarthatóság ugyanis nem csak politikai és kormányzási kérdés; hanem az egyes személyeknek, családoknak, üzleti vállalkozásoknak, civil szerveződéseknek is olyan célokat, értékeket kell követniük, oly módon kell meghozni mindennapos döntéseiket és olyan kezdeményezésekbe kell belevágniuk, amelyek biztosítják a fenntartható társadalom elérését.”*

Az **NFFK átfogó célja** a folytonosan változó társadalmi – humán – gazdasági – természeti külső környezethez való alkalmazkodóképesség feltételeinek biztosítása, az ahhoz szükséges kulturális adaptáció minőségi javítása.

NFFK stratégiai fejlesztendő területei	
Emberi erőforrás	demográfia
	egészség
	tudás
	társadalmi kohézió
Társadalmi erőforrások	bizalom
	munka
	család
	a múlt öröksége
Természeti erőforrások	biodiverzitás
	megújuló természeti erőforrások
	az embert érő környezeti terhelések csökkentése
	nem megújuló természeti erőforrások
Gazdasági (fizikai) erőforrások	a vállalkozói tőke és az innováció erősítése
	a foglalkoztatás bővítése
	költségvetési politika
	életpálya-finanszírozás

Mátészalka ITS-ében meghatározott minden cél tartalmaz az NFFK-hoz kapcsolódó elemeket, így jelen dokumentum és az NFFK közötti összhang megállapítható.

6.1.2.3 Nemzeti Vidékstratégiához való illeszkedés

A stratégia átfogó célkitűzése: *„Vidéki térségeink népességeltartó és népességmegtartó képességének javítása.”*

A Nemzeti Vidékstratégia az alábbi alapelveket rögzíti:

- Az állam közösségi és környezeti érdekeket érvényesítő szerepvállalása, átláthatóság
- Közösségi hasznosulás, méltányos elosztás
- Rendszerszemléletű megközelítés
- A helyi gazdaságra és a hálózati jellegű együttműködésekre építkezés
- Helyi közösségi részvétel, együttműködés

Vidékfejlesztési stratégia stratégiai célkitűzései
1. Tájaink természeti értékeinek, erőforrásainak megőrzése
2. Sokszínű és életképes agrártermelés
3. Élelmezési és élelmiszerbiztonság
4. A vidéki gazdaság létalapjainak biztosítása, a vidéki foglalkoztatás növelése
5. A vidéki közösségek megerősítése, a vidéki népesség életminőségének javítása

Stratégiai szinten jelen ITS minden célja tartalmaz a Vidékfejlesztési Stratégiához kapcsolódó elemeket, így jelen dokumentum és az NFFK közötti összhang megállapítható.

6.1.2.4 Megyei területfejlesztési koncepcióhoz és stratégiai programhoz való illeszkedés

A dokumentumok az alábbi célokat fogalmazták meg a helyzetértékelésre alapozva:

Átfogó célok

1. Az aktív megye - Értékteremtő foglalkoztatás és az aktivitás növelése
2. A szolidáris megye - A mélyszegénység felszámolása és a leszakadó térségek felzárkóztatása
3. A vonzó megye - Vonzó természeti, társadalmi, kulturális és gazdasági környezet megteremtése

Stratégiai célok

1. Versenyképes élelmiszergazdaság - az agrárgazdaság erősítése fókuszált módon
2. Zöld megye - Zöldgazdaság, klímabarát energiagazdálkodás, a klímaváltozáshoz való alkalmazkodás
3. Proaktív megye - A megyei szintű gazdasági, társadalmi önszerveződés feltételeinek kialakítása
4. Képzett megye - rugalmas szakképzési, felsőoktatási és innovációs környezet kialakítása
5. Fejlett centrum - a nyíregyházi agglomerációnak mint gazdasági, foglalkoztatási, közszolgáltatási és kulturális centrumnak a fejlesztése
6. Dinamizálódó decentrumok és szolgáltató járásközpontok- a megyei gazdasági decentrumok és járásközpontok funkcióbővítése és összehangolt fejlesztése
7. Élhető vidék és felzárkózó külső perifériák - a megye külső perifériáinak komplex felzárkóztatása és a vidéki térségek integrált fejlesztése

Mátészalka ITS-ben meghatározott céljai mindhárom átfogó célhoz, elsősorban az 1., 3. és 6. stratégiai célokhoz illeszkednek.

A stratégiai program az alábbi prioritásokat fogalmazta meg:

1. prioritás: A megyei élelmiszergazdaság piacorientált megerősítése
2. prioritás: Hatékony környezetgazdálkodás és klímaváltozáshoz való alkalmazkodás megteremtése
3. prioritás: Komplex megyei menedzsment és marketing tevékenység megvalósítása
4. prioritás: A megye gazdasági fejlődését elősegítő oktatási és innovációs rendszer kialakítása
5. prioritás: A megyeszékhely komplex, integrált fejlesztése

- 6. prioritás: A megye versenyképes decentrumainak fejlesztése
- 7. prioritás: A megye járásközpontjainak és kisvárosainak funkcióbővítő fejlesztése
- 8. prioritás: Élhető vidéki térségek megteremtése
- 9. prioritás: A külső perifériák felzárkóztatása
- 10. prioritás: A leszakadó rétegek – ezen belül a romák – felzárkóztatása

Mátészalka ITS-ben meghatározott céljai az 1, 2, 6, 8 és 10. prioritásokhoz illeszkednek.

6.1.3 Egyéb helyi fejlesztési és rendezési dokumentumokkal való kapcsolat

6.1.3.1 Illeszkedés a településrendezési eszközökhöz

Az Mátészalkán jelenleg hatályban lévő településrendezési eszközöket az ITS Megalapozó Tanulmánya mutatja be.

A tervezés jelenlegi szakaszában az előzetes fejlesztési elképzelések összhangban vannak a területek jelenlegi funkciójával, így a szabályzatok módosítására jelenleg nincs szükség. Az integrált településfejlesztési stratégia megvalósítása során, az adott beavatkozások véglegesítése közben szükség lehet a tervezett célok és a rendezési terv, valamint a HÉSZ illeszkedésének újbóli összevetésére, illetve utóbbi dokumentumok szükség szerinti módosítására vagy a fejlesztések újragondolására.

Az országos és megyei településrendezési terv Mátészalkára vonatkozó megállapításait a Megalapozó Vizsgálat tartalmazza.

6.1.3.2 Illeszkedés az önkormányzat gazdasági programjához

Mátészalka önkormányzata 2015-2020 évi Gazdasági programjának céljai az alábbiak:

- **Átfogó cél:** Mátészalka, mint dinamikus térségközpont, egy fejlődő térség kereskedelmi, agrár- és gazdasági központjává válik, modern közszolgáltatásokat biztosít, valamint esztétikus, élhető városképpel rendelkezik.
- **Tematikus célok**
 - Gazdaságélénkítés, turizmusfejlesztés
 - Élhető, esztétikus városi környezet kialakítása
 - Fejlődő térség, dinamikus térségi központ
 - Esélyteremtő város

A Gazdasági programban meghatározott célok és fejlesztési elképzelések teljes mértékben összhangban vannak az ITS átfogó és területi céljaival, és illeszkednek a város ITS-ben meghatározott jövőképehez.

6.1.3.3 A települési környezetvédelmi programmal való összhang

A város nem rendelkezik hatályos környezetvédelmi programmal.

6.2 Belső összefüggések

6.2.1 A célok és a helyzetértékelésben bemutatott problémák kapcsolata

Jelen fejezet célja, hogy bemutassa, hogy a stratégiában meghatározott célok teljesülése hogyan és milyen mértékben segíti elő a helyzetfeltáró fejezetekben meghatározott városi problémák mérséklődését. Az alábbi táblázatokban összefoglalva azonosításra kerültek a tematikus, valamint a problémák közötti összefüggések, erősségét egy 0-3 skálán, ahol a „0” a kapcsolódás hiányát, míg a „3” érték az erős kapcsolódást jelöli.

Ahogy a lenti táblázatból is kitűnik a legszorosabb kapcsolat az ITS Megalapozó Tanulmány és az ITS céljai között a T2 célnál mutatható ki. Hasonló erős kapcsolat van még a T1 és a T3 célokkal.

MUNKANYELV

8. táblázat A városi szintű középtávú tematikus célok és problémák kapcsolatai

Városi szintű problémák	Városi szintű középtávú tematikus célok			
	T1: A város adottságaira építő megyei gazdasági centrum szerep erősítése, valamint a vállalkozóbarát gazdasági környezet fejlesztése	T2: A központi szerep megerősítése a járásban és a Szatmári térségben a közigazgatás, az oktatás, az egészségügy, a kultúra és az idegenforgalom területén	T3: A népesség megtartása és a társadalmi különbségek csökkentése érdekében vonzó és szolidáris európai kisváros szerep erősítése	T4: Aktív hazai és nemzetközi kapcsolat-rendszer
A város az ország keleti, viszonylag periférikus, részén fekszik	2	2	1	1
Csökken a működő vállalkozások száma	3	2	1	1
Csökkenő lakosság szám	2	2	2	0
Az elvándorlások száma évek óta meghaladja az odavándorlások számát	3	2	2	1
Jelentős munkanélküliség	3	3	3	1
Szegregált, leromlott területek jelenléte	1	3	3	1
A kelet-nyugati irányú tranzitforgalom a városközponton keresztül halad	2	3	3	0
Biztonságos kerékpáros közlekedés feltételeinek hiánya	3	2	2	1
Kevés zöldterület	1	3	2	0
A közparkok felújításra szorulnak	1	3	2	0
A kapcsolódások összesített erőssége	21	25	21	6

6.2.2 A célok logikai összefüggései

Jelen fejezetben a stratégiában meghatározott városi és városrészi célok között azonosítható összefüggések kerülnek bemutatásra. Az alábbi összesítő táblázat azt mutatja be, hogy, hogy az egyes területi/városrészi célok teljesülése milyen mértékben segíti elő települési léptékű célok megvalósulását. Az alábbi táblázatban a tematikus és területi célok közötti összefüggések erősségét egy 0-3 skála mutatja be, ahol a „0” a kapcsolódás hiányát, míg a „3” érték az erős kapcsolódást jelöli.

A különböző célok logikai összefüggéseit összesítő ábra alapján a következő főbb megállapításokat tehetjük:

- A V1 Városhely városrészi cél járul hozzá legnagyobb mértékben a város középtávú céljainak teljesüléséhez.
- A T1 célhoz a Városhely és az Ipari Park városrészek céljai illeszkednek legszorosabban.
- A T2 cél teljesüléséhez leginkább a Városhely és a Nyugati városrészek céljai járulnak hozzá.
- A T3 célhoz legerősebben a jelentősebben a Városhely, a Keleti és Déli városrészek céljai járulnak hozzá.
- A települési szintű tematikus célok közül a városrészi célok leginkább a társadalmi különbségek csökkentését, illetve a térségi és járásközponti szerep és a közszolgáltatások fejlesztését támogatják, ettől kevéssel marad csak el az aktív kapcsolatrendszer kialakítását és a foglalkoztatottság növelését, a vállalkozóbarát gazdasági környezet erősítését támogató cél.

9. táblázat: A települési célok logikai összefüggései

Városrészi célok	Városi szintű középtávú tematikus célok				A kapcsolódások összesített erőssége
	T1: A város adottságaira építő megyei gazdasági centrum szerep erősítése, valamint a vállalkozóbarát gazdasági környezet fejlesztése	T2: A központi szerep megerősítése a járásban és a Szatmári térségben a közigazgatás, az oktatás, az egészségügy, a kultúra és az idegenforgalom területén	T3: A népesség megtartása és a társadalmi különbségek csökkentése érdekében vonzó és szolidáris európai kisváros szerep erősítése	T4: Aktív hazai és nemzetközi kapcsolat-rendszer	
V1: A Városközpont térségközponti és közlekedési jellegű funkcióinak erősítése, valamint vonzó környezet kialakítása	3	3	3	3	12
V2: Az Északi városrész lakófunkciójának erősítése, valamint a természetes és épített környezet fejlesztése	1	1	2	1	5
V3: A Keleti városrészen a társadalmi integráció erősítése valamint a természetes és épített környezet fejlesztése	1	2	3	1	7
V4: A Déli városrészen a társadalmi integráció erősítése valamint a természetes és épített környezet fejlesztése	1	2	3	1	7
V5: A Nyugati városrészen a közszolgáltatások, valamint a természetes és épített környezet fejlesztése	1	3	2	2	8
V6: Az Ipari Park városrészben a vállalkozásokat támogató környezet fejlesztése	3	2	1	3	9
A kapcsolódások összesített erőssége	10	13	14	11	48

6.2.3 A stratégia megvalósíthatósága

Jelen stratégia készítésekor az egyik legfontosabb szempont az volt, hogy a megalapozó vizsgálatban azonosított problémákra választ adjon. Az ITS Megalapozó Vizsgálata 3.3.1. fejezete mutatja be az egyes településrészek vonatkozásában a felmerült problémákat és fejlesztési szükségleteket. Ennek alapján készült el jelen Integrált Településfejlesztési Stratégia 3. fejezetében a településrészek elemzése.

Az előző fejezetekben ismertetett fejlesztések bemutatásával az volt a cél, hogy minden egyes felmerült fejlesztés megjelenjen a stratégiában, függetlenül attól, hogy Mátészalka Önkormányzata által megvalósítani kívánt fejlesztés, vagy a város más szervezetei, intézményei, szereplői kívánják megvalósítani.

Fontos azonban megjegyezni, hogy az ITS-ben szereplő fejlesztések listája a teljesség igényével készült, mindazonáltal valószínűsíthető, hogy nem tud minden fejlesztés megvalósulni, elsősorban a szükséges önerő nagysága miatt. Ezért a várost érintő és az önkormányzat által tervezett fejlesztések prioritizálásra fognak kerülni, mely döntést a fenti szempontok mindegyike befolyásolni fog.

A fejlesztések természetesen a magánszféra jelenleg ismert nagyobb volumenű fejlesztéseit is magukban foglalják, amelyeket nagymértékben befolyásolnak a gazdasági környezet változásai is.

A stratégia tervezése során a 3. fejezetben bemutatott célok és a 4. fejezetben részletezett fejlesztések a korábban megvalósult fejlesztésekből származó tapasztalatokon, valamint a körültekintő és alapos előkészítő munkán alapulnak, melyek a Megalapozó Vizsgálat készítése keretében történtek. Ezek biztos bázist jelentenek ahhoz, hogy a kitűzött célok megfeleljenek az igényeknek és a valóságnak, valamint ahhoz, hogy reálisan megvalósíthatók legyenek Mátészalka adottságaira és lehetőségeire építve. A fejlesztések finanszírozásának alapját elsősorban a 2014-2020-as időszak európai uniós forrásai jelentik, azok közül is legnagyobb mértékben a hazai operatív programok, melyek jelen stratégia 4.4. fejezetében kerültek részletesen bemutatásra. Az operatív programok prioritásai alapján megállapítható, hogy a tervezett fejlesztések túlnyomó többsége illeszkedik a programok prioritásaihoz, tervezett intézkedéseikhez.

A belső összefüggések bemutatása kapcsán fontos megemlíteni a stratégia megvalósíthatóságának kérdését: azaz reális-e a bevonható erőforrások becslése, valamint reálisak-e a célok a bevonható erőforrások tükrében. Ahogy a 7. fejezetből kiderül a kockázatok bemutatásakor elemzésre került annak lehetősége, hogy a célok eléréséhez elengedhetetlen kulcsprojektek megvalósításához szükséges pályázati forrás nem áll rendelkezésre, valamint, hogy a fejlesztések költségei meghaladják az előzetesen meghatározott értéket.

A projektek sikeres megvalósításának feltétele, hogy a város az összes érdekelt fél támogatását élvezze, és mind saját polgáraival, mind pedig járási, megyei és központi kormányzati partnereivel kölcsönös előnyökön nyugvó, a problémák megoldására koncentrált, kreatív párbeszédet folytasson. A partnerség kiépítése már a tervezés során megkezdődik, és a végrehajtás során a különböző ágazati partnerek bevonásával teljesebbé válik.

A stratégia megvalósításához – tekintettel a döntéshozói és operatív feladatok számosságára – felelős és aktív városvezetésre, és jól képzett, tájékozott operatív munkatársakra van szükség. A megfelelő szervezet és személyi állomány a biztosítéka annak, hogy a szükséges döntések megfelelő időben és megfelelő tartalommal megszülessenek, és a döntések alapján az operatív végrehajtó szervezet világos hatáskörökkel dolgozzon a megvalósításon. A változó társadalmi-gazdasági körülményekhez történő alkalmazkodás követelménye szükségessé teszi, hogy a stratégia elfogadása után is lehetséges rugalmasan tudjon alkalmazkodni a lehetőségekhez, külső adottságokhoz. Ehhez monitoring és kontrolling rendszer működtetése szükséges, amely lehetővé teszi a megvalósulás nyomon követését, az akadályozó tényezők azonosítását és megfelelő intézkedések meghozatalát.

6.2.4 A célok megvalósítása érdekében tervezett tevékenységek egymásra gyakorolt hatása

Mátészalka tudatosan tervezi a szolgáltatásait és a funkciók városi szintű megoszlását. A városrészi szintű célok koherens rendszerben, egymást erősítve járulnak hozzá az integrált településfejlesztési stratégia átfogó céljának és tematikus céljainak megvalósításához. Az egyes városrészekre meghatározott célok illeszkednek egymáshoz és úgy kerültek kijelölésre, hogy figyelembe vételre kerültek a szomszédos városrészekre gyakorolt hatásaik is. Fel kell tárnunk azonban a városrészi fejlesztések azon kapcsolódási pontjait is, amelyek esetlegesen negatív hatást eredményeznek a város más területén, lehetővé téve a kockázatok megelőzését.

A turisztikai szolgáltatások színvonalának emeléséhez szükséges közlekedés-fejlesztési elképzelések egyes városrészeket hátrányosan érinthetnek, így az ITS megvalósítása során törekedni kell ezen területek elérhetőségét segítő fejlesztések előtérbe helyezésére.

Összességében a lakókörnyezet minőségének és a szolgáltatások színvonalának javítása a városrészek élhetőségéhez járul hozzá annak tudatában, hogy a közösségi és szolgáltató szerepkör megerősítése és az élhetőbb környezet megteremtése – a fejlesztések átgondolt végrehajtása nélkül – ellentétes irányú hatásokat válthat ki az egyes városrészekben: a helyben elérhető szolgáltatások miatt a korábban más városrészekben jelentkező kereslet csökkenni fog. Különösen igaz ez a belváros közösségi és szolgáltató funkcióval rendelkező létesítményei esetében, ezért ezen szolgáltatások városi szintű kiegyensúlyozott fejlesztésére van szükség.

A városrészi célok kölcsönhatása egyértelműen pozitív mérleget mutat, az egyes városrészek funkcióinak tervezett területi megoszlása illeszkedik az ott mutatkozó szükségletekhez.

7 A stratégia megvalósíthatóságának főbb kockázatai

Jelen fejezetben bemutatásra kerül az egyes kockázatok bekövetkezésének valószínűsége és hatásának mértéke. Ezen túl a lenti táblázat a kockázatok esetleges bekövetkezése esetére tervezett intézkedéseket is megjeleníti, annak érdekében, hogy a stratégia megvalósítását ténylegesen segítse a kockázatok elemzése. Ezen kockázatok lehetnek pénzügyi-gazdasági természetűek (elégtelen finanszírozásból, bizonytalan vagy kedvezőtlen makrogazdasági tényezőkből adódó kockázati tényezők), jogi-intézményi kockázatok, műszaki kockázatok vagy társadalmi kockázatok.

Mátészalka integrált településfejlesztési stratégiája sikeres megvalósítása szempontjából fontos, hogy tartalmazza a stratégia szintjén azonosított kockázatokat, tehát azon történéseket, eseményeket, melyek esetleges bekövetkezése a stratégia céljainak elérését veszélyezteti. Ezen túlmenően azokat a kockázatokat, melyek az egyes konkrét beavatkozások, projektek megvalósítását veszélyeztetik, az egyes fejlesztések kapcsán kell majd a megvalósításhoz kapcsolódóan meghatározni és kezelni.

A községtervezett kapcsolódó beruházásaira nagy hatással van a kedvezőtlen gazdasági helyzet, hiszen általában ilyenkor csökkennek az önkormányzatok adóbevételei, amelyeket költségvetési elvonások is tetéznek, mindezek által pedig csökken a beruházásokra fordítható saját források mértéke. Ebben a helyzetben azoknak a beruházásoknak kedvezőbb a helyzete, amelyek megvalósításához pályázati források vehetők igénybe, illetve sikerül azokat megszerezni.

A tervezett magánberuházásokra különösen nagy hatást gyakorol a helyi és az azzal szorosan összefüggő makrogazdasági helyzet. A jelenleg tapasztalható, az építőipart különösen érzékenyen érintő gazdasági válság hatása növeli a beruházások kockázatát, mivel egyrészt a megtérülés időtartama növekszik, másrészt a hitelhez, vagy pályázati önerőhöz jutás feltételei is romlottak.

10. táblázat: A stratégia megvalósíthatóságának főbb kockázatai

Kockázat megnevezése	Bekövetkezés valószínűsége	Hatás mértéke	Kockázatkezelés módja	Kapcsolódó célok
A jogszabályi környezet kedvezőtlen irányba változása	magas	jelentős	A jogi és szabályozási követelményeket meghatározó intézményekkel folyamatosan szoros együttműködésre kell törekedni. Ezen túlmenően a vonatkozó jogszabályok és eljárásrendek módosításait folyamatosan figyelemmel kell kísérni.	T1, T2, T3
Előre nem látható műszaki problémák	magas	jelentős	Részletes tanulmánytervek készítése, alapos helyzetfelmérés, folyamatos monitoring	T1, T2, T3
A projektek megvalósításához szükséges pályázati forrás nem áll rendelkezésre	közepes	jelentős	A kockázat elkerülése érdekében folyamatosan egyeztetés szükséges a forrást biztosító szervezetekkel, intézményekkel. Amennyiben szükséges, további finanszírozási lehetőségeket kell felkutatni.	T1, T2, T3
Likviditásprobléma a fejlesztési források kifizetésének csúszása miatt	közepes	jelentős	A forrás lehívás késedelmére való felkészülés	T1, T2, T3
A megye más járásaival való verseny	közepes	jelentős	Folyamatos egyeztetés a hatóságokkal és a helyi és országos fejlesztéspolitikában érdekelt szereplőkkel	T1, T2, T3

Kockázat megnevezése	Bekövetkezés valószínűsége	Hatás mértéke	Kockázatkezelés módja	Kapcsolódó célok
Az indikátorok teljesítése nem lehetséges	alacsony	jelentős	Teljesíthető és mérhető indikátorok meghatározása már a tervezés fázisában	T1, T2, T3
A tervezett projektek megvalósítási költsége jóval meghaladja a tervezett mértéket	közepes	közepes	Részletes projekttervek, átgondolt műszaki tervek, költségvetések készítése Tartalékkeret meghatározása	T1, T2, T3
Közbeszerzési eljárásokból adódó kockázatok (időbeli elhúzódások)	közepes	közepes	Az eljárásrend szigorú betartása minden érintett részéről. A közbeszerzési dokumentumok megfelelő szakmai előkészítettségének biztosítása	T1, T2, T3
A fejlesztéseket érintő esetleges régészeti feltárások elhúzódása miatti csúszás	közepes	közepes	A fejlesztések kivitelezői, az Önkormányzat és a feltárást végző régészek közötti folyamatos együttműködés, a rendszeres egyeztetések jó alapot adnak a kockázat hatásainak mérséklésére.	T1, T2, T3
Hatósági dokumentumok hiánya, késése	közepes	közepes	A hatsági dokumentumok ügyintézési időkereteinek figyelembe vétele Esetleges késésre, csúszásra előre felkészülés már az előkészítés során	T1, T2, T3
Kivitelezői határidő csúszása	közepes	közepes	A fejlesztések kivitelezésekor megfelelő végrehajtási ütemtervet kell meghatározni. A nyertes kivitelezővel kötött vállalkozási szerződésben a kivitelezőnek felróható határidő csúszás miatt olyan kötbért kell meghatározni, ami fedezi az Önkormányzat kockázatát.	T1, T2, T3
Társadalmi szempontok kockázatai: lakossági ellenállás, negatív közvélemény	közepes	közepes	A lakosság és a civil szervezetek már a stratégia alkotásának folyamatába be vannak vonva a társadalmiasítás eszközeivel, a fejlesztések előkészítése során a lakosságnak lehetősége volt a fejlesztési javaslatait eljuttatni a város vezetése számára. A lakosság szempontjából kiemelkedő fejlesztési elemek kapcsán további egyeztetéseket kell folytatni a lakosság és a civil szervezetek képviselőivel a konkrét tervek készítésekor.	T1, T2, T3
A megújított vagy új zöldfelületek gyors degradációja	közepes	közepes	A tervezés fázisában nagy hangsúlyt kell helyezni arra, hogy a városi klímát jól tűrő, honos növényfajok kerüljenek telepítésre a fejlesztések keretében a közterületeken. Kiemelt figyelmet kell arra fordítani, hogy a növények a legmegfelelőbb időpontban kerüljenek telepítésre és a gondozás szakszerű legyen. A kivitelező felelősségét megfelelően kell szabályozni a szerződésben.	T1, T2, T3
A megvalósításhoz szükséges szakemberek hiánya	alacsony	közepes	Az Önkormányzat feladata, hogy megfelelő szakmai háttérrel biztosítson mind létszám, mind kompetencia vonatkozásában.	T1, T2, T3

8 A megvalósítás eszközei és nyomon követése

8.1 A célok elérését szolgáló fejlesztési és nem beruházási jellegű önkormányzati tevékenységek

8.1.1 Mátészalka vagyonkezelési gyakorlata

A helyi önkormányzatokról szóló 2011. évi CLXXXIX törvény alapján, annak keretei között a települési önkormányzat helyi rendeletben szabályozhatja a vagyona feletti rendelkezési jog gyakorlását. A nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény értelmében az önkormányzati vagyon felosztása az alábbiak szerint alakul: a jogszabály két nagy vagyoni csoportot különböztet meg: üzleti vagyont és törzsvagyont. A törzsvagyon körébe tartozó tárgyak forgalomképtelenek, illetve korlátozottan forgalomképesek. Az önkormányzat forgalomképtelen törzsvagyona a kizárólagos önkormányzati tulajdonban álló vagyonból és nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű vagyonból áll. Mátészalka Város Önkormányzatának 21/2012. (X.19.) sz. önkormányzati rendelete az önkormányzat vagyonának meghatározásáról, a vagyon feletti tulajdonjog gyakorlásának szabályozásáról rendelkezik. A rendelet hatálya kiterjed a tulajdonában álló ingatlanokra, ingóságokra (tárgyi és forgóeszközökre) és vagyoni értékű jogaira (immateriális javak). Ezen túlmenően az Önkormányzat vagyongazdálkodásának alapelveit az Önkormányzat vagyongazdálkodási terve is szabályozza. Eszerint az Önkormányzat kiemelt felelősségi körébe tartozik a vagyonnal való felelősségteljes, átgondolt, tervszerű, hatékony, az önkormányzat céljait legjobban szolgáló gazdálkodás. A város vagyongazdálkodása az országos szintű jogszabályokkal összhangban működik, meghatározza többek között az önkormányzati vagyon hasznosításának módjait, elveit közép és hosszútávon.

A vagyon legjelentősebb tételeit a tárgyi eszközök, az üzemeltetésre átadott eszközök és a befektetett pénzügyi eszközök jelentik. A vagyon másik jelentős csoportját a részesedések jelentik olyan gazdasági társaságokban, ahol az önkormányzat részesedéssel rendelkezik.

A város az alábbi részesedésekkel rendelkezik gazdasági társaságokban (2014):

- Mátészalkai Városfejlesztési Kft., 100%
- Szalkatávhó Kft., 100%
- Mátészalkai Kulturális Nonprofit Kft., 100%
- Szalka-Víz Kft., 100%
- Hydroszat Kft., 39,4%
- Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Temetkezési Vállalat, 5,07%
- ÉRF Zrt., 0,47%
- Innohíd Zrt. 0,3%

A város vagyonának részletes adatait az önkormányzati vagyonról és az arról való rendelkezési jog gyakorlásáról szóló önkormányzati rendelet melléklete tartalmazza. A vagyongazdálkodás részletes bemutatását az ITS megalapozó tanulmány 1.10 fejezete tartalmazza.

8.1.2 A stratégia megvalósítása szempontjából meghatározó egyéb helyi szabályozások és tevékenységek

A stratégia sikeres megvalósításának alapját az egyes fejlesztések és projektek tudatos tervezése jelenti. A helyi szabályozások vonatkozásában az Önkormányzat egyik legfontosabb feladata a város **szabályozási tervének és helyi építési szabályzatának** rendszeres felülvizsgálata és szükség szerinti módosítása annak érdekében, hogy a fejlesztések megvalósulhassanak.

Az Önkormányzat tevékenységei kapcsán rendszeresen kapcsolatban áll a különböző **hatóságokkal**. E kapcsolat nemcsak a tervezéstől a kivitelezés lezárásig áll fenn, hanem a

fejlesztések fenntartása alatt is folytatódik. A tervezés során az Önkormányzat nagy hangsúlyt helyez ezen együttműködésekre annak érdekében, hogy a fejlesztési elképzeléseket a szakágazati tervekkel, lehetőségekkel hatékonyan össze lehessen hangolni.

A városnak jelen stratégia készítésekor az alábbi **hatályos koncepciói és ágazati stratégiái** készültek el:

- Hosszútávú fejlesztési koncepció
- Mátészalkai Esélyegyenlőségi Program
- Szociális Szolgáltatásszervezési Koncepció
- Gazdasági Program
- Hatályos Településszerkezeti Terv (ennek részeként készült Örökségvédelmi Hatástanulmány)
- Hatályos Helyi Építési Szabályzat és Szabályozási Terv
- Kerékpárforgalmi Hálózati Terv
- Vagyongazdálkodási terv
- Szatmári Kistérség Területfejlesztési Stratégia, 2010
- Szatmári Kistérségi közoktatási esélyegyenlőségi intézkedési terv 2011
- Szatmári Kistérségi közép- és hosszú távú sportkoncepció 2010
- Szatmári Kistérségi befektetés-ösztönzési koncepció 2010

8.1.3 Városmarketing stratégia

Az Önkormányzat a különböző fejlesztésekről a különböző médiákon keresztül, a város újságjának oldalain és az Önkormányzat honlapján is rendszeresen tájékoztatják a közvéleményt. Az Önkormányzatnál előreláthatólag 2015 júliusában fog elkészülni a városmarketing stratégia.

8.2 Az ITS megvalósításának szervezeti keretei

8.2.1 A városfejlesztés jelenlegi szervezeti rendszere

Mátészalka városfejlesztési intézményrendszerét jelenleg **Mátészalka Város Önkormányzata, Mátészalka Polgármesteri Hivatal adott osztályai, valamint a város intézményeinek** szoros együttműködése alkotja.

A városfejlesztéssel kapcsolatos stratégiai döntéseket Mátészalka képviselőtestülete hozza. A képviselőtestület bizottságai:

- Pénzügyi Bizottság
- Jogi, Ügyrendi és Társadalmi Kapcsolatok Bizottság
- Gazdasági és Fejlesztési Bizottság
- Oktatási, Közművelődési és Sport Bizottság
- Egészségügyi, Szociális és Lakásügyi Bizottság

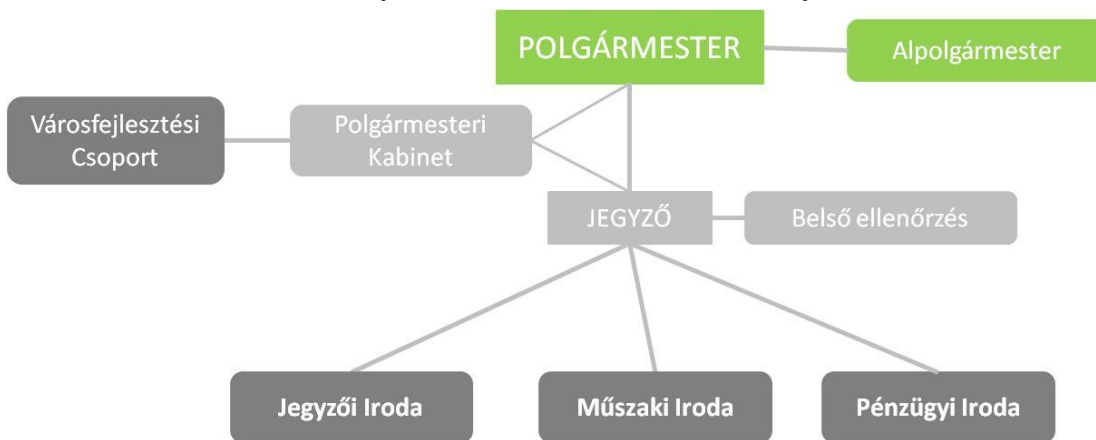
A bizottságok saját szakterületükön közreműködnek a településfejlesztési tevékenységeket megalapozó dokumentumok tervezésében, véleményezésében, valamint megvalósításának figyelemmel kísérésében. A bizottságok közül kiemelkedően fontos szerepe van a városfejlesztéshez kapcsolódóan a Gazdasági és Fejlesztési Bizottságnak, amely testület közreműködik a hosszabb időszakra szóló fejlesztési koncepciók pénzügyi feltételeinek kidolgozásában.

A településfejlesztési döntések szakmai előkészítésében jelentős szerepe van a **Polgármesteri Hivatal szervezeti egységeinek, osztályainak**. A Hivatalon belül elsősorban a Polgármesteri Kabinethez tartozó Városfejlesztési Csoport látja el a településfejlesztéshez, az ITS megvalósításához kapcsolódó közvetlen. A projektek előkészítésében és irányításában, valamint

az operatív működtetésben elsősorban a **Polgármesteri Kabinet Városfejlesztési Csoportja szerepe kiemelkedő. A hivatal korábbi szervezeti struktúráját az alábbi ábra szemlélteti.**

6. ábra: Mátészalka város Önkormányzati Hivatalának korábbi szervezeti ábrája

8.2.2 Az ITS megvalósításának intézményi háttere

Az Önkormányzat a 2007-2013-as időszakban sikeresen valósította meg projektjeit, melyek keretében számos közintézmény megújult és a lakosság közérzetének javítását eredményező fejlesztés valósult meg Mátészalkán. Az Önkormányzat munkáját a fejlesztésekben a fent bemutatott hivatali szervezeti egységek hatékonyan és sikeresen támogatták a korábban a Műszaki Iroda alatt működő Városfejlesztési Csoport közreműködésével.

Az ITS megvalósítását szolgáló szervezeti háttérnek illeszkednie kell a 2014-2020-as időszakra kiépítendő országos és megyei szervezetrendszerhez, úgy, hogy a források leհívhatósága és elszámolhatósága biztosítható legyen. Az önkormányzat jelenlegi településfejlesztési intézményrendszere, stratégiai és operatív menedzsmentje alkalmas az integrált településfejlesztési stratégia megvalósítására, a 2014-2020 közötti fejlesztések szervezeti rendszerének biztosítására, mindazonáltal az önkormányzat **egy új funkció kialakításával** kezdte el megvalósítani 2014 végén **a Polgármesteri Kabinetben belül, az önkormányzati főtanácsadó pozícióval**, az ITS-ben meghatározott gazdaság- és vállalkozásfejlesztéssel, városfejlesztéssel összefüggő feladatok koordinálását. Emellett a profil tisztítása és a döntéshozók és a megvalósítók közötti út rövidítése, egyszerűsítése érdekében a Városfejlesztési Csoport áthelyezésre került a Polgármesteri Kabinetbe, mint szervezeti egységbe. Ezen túlmenően az Önkormányzat tervezi az ITS teljesülését ellenőrző **Monitoring bizottság** felállítását (lásd 8.5. fejezet).

Az önkormányzat jelenlegi településfejlesztési intézményrendszere, stratégiai és operatív menedzsmentje a fenti változtatásoktól eltekintve alkalmas az integrált településfejlesztési stratégia megvalósítására, a 2014-2020 közötti fejlesztések szervezeti rendszerének biztosítására, ezért **az ITS megvalósítása során a jelenlegi (a 8.2.1. pontban bemutatott) intézményi struktúra és végrehajtási rendszer és mechanizmus egyéb irányú megváltoztatása nem tervezett.**

8.3 A településközi koordináció mechanizmusai, együttműködési javaslatok

Megyei szinten a településközi koordinációban Szabolcs-Szatmár-Bereg Megye Önkormányzata játszik kiemelkedő szerepet, mivel a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program tervezése és részben a megvalósítása is e szervezet hatáskörébe tartozik. Ahhoz, hogy a megye számára rendelkezésre álló forráskeretet hatékonyan, ésszerűen és maradéktalanul fel lehessen használni, elengedhetetlen a partnerség a megyei önkormányzat és a települések között.

A térség településeinek tervezett fejlesztései esetében célszerű különbséget tenni a szűken értelmezett járás és a tágabb térség – főként városi jogállású – települései között. A közeli járasszékhelyek saját vonzáskörzetük kibővítésére és megerősítésére törekednek. Ennek eléréséhez több olyan projekt megvalósítása is várható, amelyek jellegükben hasonlóak a tervezett Mátészalkai beavatkozásokhoz. A közeli településeken kisebb léptékű, részben pontszerű fejlesztések valósulhatnak meg, amelyek kifejezetten a helyi lakosság életminőségének javítására irányulnak. Egyértelműen leszögezhető, hogy a városnak nem érdeke a pontszerű, elszigetelt fejlődés, hiszen ha nagy a fejlettségbeli kontraszt a központ és környéke között, az negatívan befolyásolhatja a város egészségének gazdasági-társadalmi fejlődését. Az alábbi táblázatban bemutatásra kerülő kapcsolatrendszer jól ábrázolja a város és a környező települések közötti szoros és részleteiben is pontosan meghatározható egymásrautaltságot, amelynek alapja az erősségeket építeni és a gyengeségeket megszüntetni kívánó gondolkodásmód és a funkciók ésszerű megosztása.

11. táblázat Munkamegosztás az Mátészalka és vonzáskörzetébe tartozó települések között¹⁰

Mátészalka, mint járási központ által nyújtott tényleges és lehetséges szolgáltatások	A környező települések által nyújtott tényleges és lehetséges szolgáltatások
<ul style="list-style-type: none"> ■ Munkahely ■ Közigazgatás ■ Egészségügy, szakellátás ■ Középfokú oktatás ■ Kiskereskedelmi szolgáltatások ■ Üzleti és pénzügyi szolgáltatások ■ Kommunális szolgáltatások ■ Kulturális lehetőségek 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Munkaerő ■ Rekreációs tevékenység ■ Lakóterület ■ Mezőgazdasági termékek ■ Alternatív ipari területek ■ Közszolgáltatások

Mátészalka szerepkörének tekintetében meghatározó az országos járási rendszerbe történő betagozódása, melynek következtében 2013. január 1-től járási központ funkciót tölt be. Vonzáskörzete és az általa ellátott funkciók alapján a Mátészalkai járás meghatározó települése, amely rendelkezik bizonyos számú, más települést ellátó, városi funkciót jelentő intézményi és speciális funkcióval, melyek az ITS Megalapozó tanulmány 1.1.2. fejezetben kerülnek bemutatásra. A járásba tartozó települések az alábbiak: Mátészalka, Nagyecsed, Vaja, Fábriánháza, Fülöpösdaróc, Géberjén, Györtelek, Hodász, Jármí, Kántorjánosi, Kocsord, Mérk, Nagydobos, Nyírcsaholy, Nyírkáta, Nyírmeggyes, Nyírparasznya, Ópályi, Ökiritófülpös, Őr, Papos, Rápolc, Szamoskér, Szamosszeg, Tiborszállás, Vállaj. Elsősorban a járás települései jelentik Mátészalka vonzáskörzetét, azonban az ingázási adatok tekintetében megállapítható, hogy a legtöbben Kocsordról, Nyírmeggyesről és Nagyecsedről érkeznek napi rendszerességgel Mátészalkára. Számos közigazgatási funkció kapcsán van a városnak a város határán túlnyúló szerepe (lásd a Megalapozó tanulmány 1. fejezetét), melyek jó alapot teremtettek a szomszédos településekkel való szoros kapcsolat kiépítésére. A Mátészalkai járás, illetve vonzáskörzete egységes fejlődéséhez elengedhetetlen, hogy a térség képes legyen problémáit és szükségleteit közösen megfogalmazni, majd ezeket integrált programokká alakítani. A folyamatos kapcsolattartásnak, a közös gondolkodásnak a projektfejlesztés teljes szakaszára ki kell

¹⁰ A város funkcionális vonzáskörzetének lehatárolását és bemutatását a Megalapozó Vizsgálat tartalmazza.

terjednie. Ehhez szükséges a térségi szinten megjelenő projektjavaslatok pontos számbavétele, az esetlegesen közösen megvalósítható projektek azonosítása, a folyamatos egyeztetés és tájékoztatás a tervezett fejlesztésekről, a megvalósítást befolyásoló tényezők nyomon követése, a fejlesztések megvalósításának rendszeres (pl. évenkénti) felülvizsgálata, valamint a kritikai észrevételek beépítése a települések és a térség stratégiai fejlesztési dokumentumaiba.

Tekintettel arra, hogy több projektben is érintettek e települések, rendszeres személyes találkozók történnek a településvezetők között. Ezen túlmenően a 314/2012. Korm. rendelet 31. §-a értelmében valósul meg a környező települések önkormányzataival az ITS véleményezési folyamata.

8.4 A partnerség biztosítása az ITS készítése és megvalósítása során

Mátészalka Város Önkormányzata 2015 januárjában elkészítette a város integrált településfejlesztési stratégiájának társadalmisításához kapcsolódó Partnerségi egyeztetési tervét, összhangban a képviselőtestület által elfogadott partnerségi egyeztetési szabályzattal. A partnerségi egyeztetési terv az alábbi jogszabály és útmutatók figyelembe vételével került kidolgozásra:

- 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről
- Útmutató a kis- és középvárosok számára az Integrált Településfejlesztési Stratégia 2014 – 2020 elkészítéséhez (Munkaanyag)
- Városfejlesztési Kézikönyv

A partnerség megvalósításának a jogszabályi kötelezettségen túl is fontos szerepe van a tervezési folyamatban: egyrészt lehetőséget ad a partnerek fejlesztési elképzeléseinek megismerésére, másrészt lényeges szerepe van az elkészülő (településfejlesztési koncepció és) integrált településfejlesztési stratégia társadalmi elfogadtatásában annak, hogy a partnerek már a tervezés során széles körben bevonásra kerülnek, véleményt nyilváníthatnak. A partnerségi együttműködés folyamata a fenntartható településfejlesztés tervezési, megvalósítási és fenntartási szakaszaira is kiterjed.

Partneri csoportok

A településfejlesztési dokumentumok egyeztetésének folyamatába az alábbi partneri csoportok kerülnek bevonásra:

- A 314./2012. Korm. rendelet alapján meghatározott kötelező véleményezői kör (államigazgatási szervek és önkormányzatok)
- Szakmai egyeztetésbe, véleményezésbe bevont partnerek, melyek elsősorban a város közintézményeit, hatósági szerveit és a legjelentősebb közösségi szerveződések foglaltja magában
- Lakossági szint

Megvalósult egyeztetések

Megvalósult egyeztetések:

- A 314/2012. Korm. rendelet alapján, illetve a 342/2014. Kormányrendelet módosításainak megfelelően meghatározott kötelező véleményezői kör 2015. május során került felkérésre írásbeli véleményezésre.
- A szakmai egyeztetésbe, véleményezésbe bevont partnerek két alkalommal 2015. március 31-én és 2015. május 18-án került meghívásra egy workshop-ra, ahol minden meghívottnak lehetősége volt elmondani egyrészt az általa fejlesztésre javasolt területeket, másrészt a véleményét a célrendszerrel, az ITS-ről.

- A lakossági szint a város honlapján (www.mateszalka.hu) keresztül került megszólításra. A lakosoknak lehetősége van és volt írásban is jelezni javaslatait az palyazat3@mateszalka.hu e-mail címen.
- 2015. júniusában tervezi az önkormányzat lakossági fórum megszervezését.

Vélemények kezelése

A megvalósult egyeztetések dokumentációja (jelenléti ívek, emlékeztetők, prezentációk), valamint a kötelező államigazgatási egyeztetés keretében beérkezett észrevételek kezelésének dokumentációja elérhető az önkormányzatnál, az ITS tervezésének folyamatára kijelölt koordinátornál.

A partnerség a megvalósítás során

A partnerségi egyeztetési folyamat során beérkező vélemények kezelése egységes, előre rögzített módon történt, megtörtént a javaslatok, vélemények dokumentálása, nyilvántartása, majd szakmai feldolgozása. Az elfogadott vélemények beépítésre kerültek a megfelelő dokumentumokba, míg az el nem fogadott vélemények esetében megtörtént azok indoklása.

Megvalósultak az elfogadott koncepció és stratégia nyilvánosságát biztosító intézkedések, a végleges dokumentumok a város honlapján elérhetőek.

A településfejlesztés egy járásközpont esetében összetett folyamat, amelynek során számos szereplő érdekeit kell figyelembe venni. A stratégia megvalósítása során is törekedni kell a partnerség szempontjainak fenntartására, amely a tervezési folyamatot is jellemezte, és amely az ITS elfogadottságának, a magántőke részvételének és a civil szféra érdekeinek képviselete szempontjából egyaránt fontos szerepet játszik. Ennek alapján a legfontosabb partnerségi csoportok a következők:

- Szakmai felügyelet gyakorlója
- Működtető, megvalósítók
- Partnerek a működtetésben
- Felhasználók
- Önkormányzat érintett szervezeti egységei
- Érdekképviseleti szervek
- A várostérség érintett szereplői
- Érintett államigazgatási szervek
- Területi (megyei) önkormányzat érintett képviselője

Ahogy a fentiekben bemutatásra került, a város mint járásközpont a városfejlesztésen túl számos olyan tevékenységet végez, amelyek segítik, támogatják a stratégiai célok elérését. Ezen tevékenységek közé tartoznak például bizonyos szabályozási tevékenységek, a városmarketing célú tevékenységek, a magánbefektetők bevonása.

A fentiek érdekében a város a tervezés során megkezdett rendszeres találkozókat folytatni fogja a helyi gazdaság szereplőivel és a lakossággal, valamint a városmarketing tevékenység erősítésével a magánszféra fejlesztőivel való együttműködések kialakítása is teret kap. Ahogy a tervezés során, úgy a megvalósítás során is törekszik arra az Önkormányzat, hogy a lakosok véleményét maximálisan figyelembe vevő fejlesztéseket valósítson meg.

Ezen túlmenően gondoskodik arról is az Önkormányzat, hogy az ITS megvalósítása kapcsán tájékoztassa a város lakóit a stratégia megvalósulásáról, az elért eredményekről az ITS társadalmasításához kialakított honlapon keresztül.

8.5 Monitoring rendszer kialakítása

8.5.1 Az ITS intézkedéseikhez kapcsolódó output és eredményindikátorok meghatározása

Mivel a 2014 – 2020 közötti időszakban az ún. eredmény-központúság elve miatt az indikátorok és azok célértékeinek szerepe megnő, ezért az ITS indikátorai úgy kerültek kialakításra, hogy azok egyértelmű és hozzáférhető adatokra támaszkodjanak, azaz az indikátorok változását az adatok egyértelmű változásához lehessen kötni. Az indikátorok meghatározása az EU által megjelölt közös indikátorok és a hazai OP tervezetekben használt indikátorok figyelembe vételével történt.

A táblázatban meghatározottakon túlmenően a tervezett fejlesztések az alábbi eredményindikátorokhoz járulnak hozzá:

- A KMR és a kevésbé fejlett régiók közszféra adatai nélkül számított foglalkoztatási rátáinak (20-64 évesek) különbsége, %
- A járasszékhely települést 20 percen túl elérő települések számának csökkenése, db
- Elégedettség a települési környezet minőségével, pontérték (0-10)
- Napi utazások esetén fő közlekedési eszközként gyalogos, kerékpáros vagy közösségi közlekedési módot választók részaránya
- Primer energia felhasználás, PJ
- Szociális városrehabilitációs programmal elért hátrányos helyzetű lakosság száma, fő
- A jobb életlehetőségekkel rendelkező hátrányos helyzetű személyek száma az akcióterületen, fő

12. táblázat: Tematikus célok eredményindikátorai

Tematikus cél	Eredmény indikátor	Mérték-egység	Indikátor forrása (mérés módja)	Mérés gyakorisága	Bázisérték referenciaév	Bázisérték	Célérték 2022
T1: A város adottságaira építő megyei gazdasági centrum szerep erősítése, valamint a vállalkozóbarát gazdasági környezet fejlesztése	Működő mátészalkai vállalkozások száma (növekedés)	db	KSH	évente	2012	1.135	1300
	A mátészalkai székhellyel rendelkező vállalkozások által fizetett iparüzési adó értéke (növekedés)	eFt	Önkormányzat	évente	2014	901.579	1.200.000
	A 15-64 év közötti lakosság foglalkoztatási rátája (növekedés)	%	KSH (népszámlálás)	tízévente	2011	55,7%	70 %
T2: A központi szerep megerősítése a járásban és a Szatmári térségben a közigazgatás, az oktatás, az egészségügy, a kultúra és az idegenforgalom területén	Megújuló energiaforrást használó és/vagy energiahatékonysági beruházási intézkedések által érintett önkormányzati épületek száma (növekedés)	db	Önkormányzat	évente	2014	1	5
	Megújított közterületek mérete (növekedés)	m ²	Önkormányzat	évente	2014	4.000	6.000
T3: A népesség megtartása és a társadalmi különbségek csökkentése érdekében vonzó és szolidáris európai kisváros szerep erősítése	Kialakított szabadtéri közösségi terek mérete és száma (növekedés)	m ² db	Önkormányzat	évente	2014	0	3.300 m ² 11 db
	Megújított és újonnan kiépített utak és kerékpárutak hossza (növekedés)	m	Önkormányzat	évente	2014	0	1.150
	Mátészalkai székhelyű civil szervezetek által elnyert önkormányzati támogatás összege (növekedés)	mFt	Önkormányzat	évente	2014	7	20
T4: Aktív hazai és nemzetközi kapcsolatrendszer	Testvérvárosi együttműködések száma (növekedés)	db	Önkormányzat	évente	2014	6	7
	A városban tartott megyei, országos vagy nemzetközi jelentőségű rendezvények száma (növekedés)	db	Önkormányzat	évente	2014	1	2

A városrészi célokhoz kapcsolódó indikátorok esetében elsősorban a KSH népszámlálási adataira lehet építeni. Amellett, hogy minden városrész esetében meg lett határozva egy-egy célkitűzés (lásd ITS 3. fejezet), területi szinten a legfontosabb a városrészek közötti diszparitás csökkentése: vagyis nem elegendő az, hogy az egyes városrészekben javulás mutakozzon meg az indikátorok értékében, ezzel egy időben a városon belüli különbségeknek is csökkennie kell. Ezen adatokat a ITS Megalapozó Vizsgálat tartalmazza.

13. táblázat: Területi (városrészi célok) eredményindikátorai

Városrészi cél	Eredmény indikátor	Mértékegység	Indikátor forrása (mérés módja)	Mérés gyakorisága
V1 – V6	Az egyes városrészek lakosainak száma	fő	KSH Népszámlálás	tízévente
	Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában	%	KSH Népszámlálás	tízévente
	Alacsony komfort fokozatú lakások aránya	%	KSH Népszámlálás	tízévente
	Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	%	KSH Népszámlálás	tízévente
	A gazdaságilag nem aktív népesség aránya	%	KSH Népszámlálás	tízévente
	A legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korú népességen belül	%	KSH Népszámlálás	tízévente
	Az egyes városrészekben működő kiskereskedelmi üzletek száma	db	Önkormányzat	hétévente
	Lakossági elégedettség a települési környezet minőségével	%	Önkormányzat	hétévente
	Szociális városrehabilitációval érintett akcióterületen élő lakosság száma	fő	Önkormányzat	hétévente

A fentebb megfogalmazott projektek output indikátorai meghatározásra kerültek az alábbiak szerint.

14. táblázat: A tervezett fejlesztések output indikátorai

Kód	Fejlesztések megnevezése	Output indikátor	Mértékegység	Indikátor forrása (mérés módja)	Mérés gyakorisága
KULCSPROJEKTEK					
KULCS 1	Mátészalkai Ipari Park alpinfrastruktúrájának fejlesztése (új út építése valamint új közművezetékek kiépítése, meglévő közműkapacitások bővítése a meglévő Ipari Park területén)	felújított vagy korszerűsített hálózatok hossza	km	projekt jelentés	éves
KULCS 2	Ipari Park bővítése, fejlesztése (bővítési terület alpinfrastruktúra fejlesztése (út és közmű))	fejlesztett ipari terület nagysága felújított vagy korszerűsített utak teljes hossza	ha km	projekt jelentés	éves
KULCS 3	Történelmi városközpont funkcióbővítő rekonstrukciója Mátészalka Városában: „Fény- és Technikatörténeti Múzeum - az Első villamosított lakóház rekonstrukciója”	felújított épület mérete	m ²	projekt jelentés	éves
KULCS 4	Történelmi városközpont funkcióbővítő rekonstrukciója Mátészalka Városában: „Film- és Színháztörténeti Múzeum - volt Mozi épület átalakítás”	felújított épület mérete kialakított funkciók száma	m ² db	projekt jelentés	éves
KULCS 5	Történelmi városközpont funkcióbővítő rekonstrukciója Mátészalka Városában: Szatmári Múzeum épületének bővítése	felújított épület mérete	m ²	projekt jelentés	éves
KULCS 6	Történelmi városközpont funkcióbővítő rekonstrukciója Mátészalka Városában: Kossuth utca közterületeinek kialakítása	felújított terület nagysága	ha	projekt jelentés	éves
KULCS 7	Történelmi városközpont funkcióbővítő rekonstrukciója Mátészalka Városában: Curtis sétány	felújított terület nagysága	ha	projekt jelentés	éves
KULCS 8	Történelmi városközpont funkcióbővítő rekonstrukciója Mátészalka Városában: Zsinagóga és környezetének rekonstrukciója	felújított épület mérete felújított terület nagysága	m ² ha	projekt jelentés	éves
AKCIÓTERÜLETI PROJEKTEK					
BELV AT 1	Mátészalkai Helyi Piac kialakítása	kialakított terület nagysága kialakított funkciók száma	m ² db	projekt jelentés	éves
BELV AT 2	A jelenlegi Szatmár Alapfokú Művészeti Iskola felújítása	felújított hálózat hossza	km	projekt jelentés	éves
BELV AT 3	A Mátészalkai Polgármesteri Hivatal épületének funkcióváltáshoz kapcsolódó korszerűsítése	éves energia-megtakarítás	kW	projekt jelentés	éves
BELV AT 4	Szalkay László tér komplex megújítása	megújított terület nagysága kialakított funkciók száma	ha db	projekt jelentés	éves
BELV AT 5	Hősök tere zöldfelületének megújítása, térkialakítása	megújított terület nagysága kialakított funkciók száma	ha db	projekt jelentés	éves
BELV AT 6	Forgalomcsillapított övezet kialakítása a Hősök terén, zsákparkoló kialakítása a Kölcsey utcán	kialakított parkolók száma	db	projekt jelentés	éves
BELV AT 7	Civil és ifjúsági ház megvalósítása (Képes Kávéház)	kialakított terület nagysága	m ²	projekt jelentés	éves
BELV AT 8	Szociális Alapellátási Központ kialakítása	kialakított épület nagysága kialakított funkciók száma	m ² db	projekt jelentés	éves
BELV AT 9	Fogyatékkal élők nappali ellátását szolgáló intézmény fejlesztése	kialakított épület nagysága kialakított funkciók száma	m ² db	projekt jelentés	éves
BELV AT 10	Utcaképet meghatározó üzletek	felújított épület mérete	m ²	projekt jelentés	éves

Kód	Fejlesztések megnevezése	Output indikátor	Mértékegység	Indikátor forrása (mérés módja)	Mérés gyakorisága
	fejlesztése				
BELV AT 11	Zöldfelület bővítés és a szabadidő eltöltését segítő fejlesztések megvalósítása a Belvárosban a sportcsarnok rekonstrukciójával	felújított terület nagysága	m ²	projekt jelentés	éves
GAZDFEJL AT 1	Nagy piac megújítása	felújított terület nagysága	m ²	projekt jelentés	éves
GAZDFEJL AT 2	Ipari park területének rekultivációja	Városi területeken létrehozott vagy helyreállított nyitott terek	m ²	projekt jelentés	éves
GAZDFEJL AT 3	Ipari Park befektetés-ösztönzési programhoz illeszkedő fejlesztése	támogatásban részesülő vállalkozások száma	db	projekt jelentés	éves
TURISZTIKAI AT 1	A természetes környezet fejlesztése	felújított terület nagysága	ha	projekt jelentés	éves
TURISZTIKAI AT 2	Strandfürdő és környezetének fejlesztése	felújított terület nagysága	ha	projekt jelentés	éves
TURISZTIKAI AT 3	Kemping kialakítása	terület nagysága	m ²	projekt jelentés	éves
CINEVÉG AT 1	Telepi szolgáltatóház a Cinevégen	Városi területeken létrehozott vagy helyreállított nyitott terek,	m ²	projekt jelentés	éves
CINEVÉG AT 2	Roma oktatási, felzárkóztató program	kialakított programok száma programokban részt vevők száma	db fő	projekt jelentés	éves
CINEVÉG AT 3	Átfogó képzési rendszer	kialakított programok száma a programmal elért hátrányos helyzetű lakosság száma	db fő	projekt jelentés	éves
CINEVÉG AT 4	Közösségi terek kialakítása és fejlesztése	kialakított programok száma a programban részt vevők száma	db fő	projekt jelentés	éves
CINEVÉG AT 5	A természetes és az épített környezet fejlesztése	felújított terület nagysága fásított terület nagysága	ha ha	projekt jelentés	éves
CINEVÉG AT 6	Foglalkoztathatóság javítása	A munkaerő-piaci integráló programokba bevont hátrányos helyzetű személyek száma	fő	projekt jelentés	éves
CINEVÉG AT 7	Munkaerőpiacra való visszatérés ösztönzése a hátrányos helyzetűek számára	A munkaerő-piaci integráló programokba bevont hátrányos helyzetű személyek száma	fő	projekt jelentés	éves
KELETI AT 1	A természetes és az épített környezet fejlesztése	felújított terület nagysága fásított terület nagysága	ha ha	projekt jelentés	éves
KELETI AT 2	Foglalkoztathatóság javítása	A munkaerő-piaci integráló programokba bevont hátrányos helyzetű személyek száma	fő	projekt jelentés	éves
KELETI AT 3	Munkaerőpiacra való visszatérés ösztönzése a hátrányos helyzetűek számára	A munkaerő-piaci integráló programokba bevont hátrányos helyzetű személyek száma	fő	projekt jelentés	éves
ÉNY-I AT 1	A természetes és az épített környezet fejlesztése	felújított terület nagysága fásított terület nagysága	ha ha	projekt jelentés	éves
ÉNY-I AT 2	Foglalkoztathatóság javítása	A munkaerő-piaci integráló programokba bevont hátrányos helyzetű személyek száma	fő	projekt jelentés	éves
ÉNY-I AT 3	Munkaerőpiacra való visszatérés ösztönzése a hátrányos helyzetűek számára	A munkaerő-piaci integráló programokba bevont hátrányos helyzetű személyek száma	fő	projekt jelentés	éves
HÁLÓZATOS PROJEKTEK					
HVÁLL 1	Betyárpark kialakítása Mátészalkán turisztikai és oktatási céllal	A természeti és a kulturális örökségnek, illetve látványosságának minősülő	db	projekt jelentés	éves

Kód	Fejlesztések megnevezése	Output indikátor	Mértékegység	Indikátor forrása (mérés módja)	Mérés gyakorisága
		támogatott helyszíneken tett látogatások várható számának növekedése, látogatás/év			
HVÁLL 2	Uszodafejlesztés	kialakított terület nagysága a természeti és a kulturális örökségnek, illetve látványosságoknak minősülő támogatott helyszíneken tett látogatások várható számának növekedése, látogatás/év	m ² db	projekt jelentés	éves
HVÁLL 3	Foglalkoztatási Paktumok	kialakított programok száma programban részt vevők száma	db fő	projekt jelentés	éves
HVÁLL 4	Városmarketing	elkészült stratégia kialakított programok száma	db db	projekt jelentés	éves
HVÁLL 5	Szalka-Márka kialakítása és kapcsolódó közösség-fejlesztés (Humán soft)	kialakított programok száma	db	projekt jelentés	éves
HVÁLL 6	Befektetés-ösztönzési program megvalósítása Mátészalkán	kialakított programok száma a programban részt vevők száma	db fő	projekt jelentés	éves
HVÁLL 7	Vállalkozói képzési program a beszállítói válás segítésére	kialakított programok száma a programban részt vevők száma	db fő	projekt jelentés	éves
HVÁLL 8	"Pláza" fejlesztése, Kereskedelmi és szolgáltató központ kialakítása	kialakított épület nagysága	m ²	projekt jelentés	éves
HVÁLL 9	Élelmiszeripari együttműködés erősítése (Humán soft)	kialakított programok száma a programban részt vevők száma	db fő	projekt jelentés	éves
HVÁLL 10	Kraszna menti tanösvény	A természeti és a kulturális örökségnek, illetve látványosságoknak minősülő támogatott helyszíneken tett látogatások várható számának növekedése, látogatás/év	db	projekt jelentés	éves
HVÁLL 11	Vállalkozások termékfejlesztése, innovációs tevékenysége	támogatásban részesülő vállalkozások száma	db	projekt jelentés	éves
HVÁLL 12	Vállalkozások technológia- és telephelyfejlesztése	támogatásban részesülő vállalkozások száma	db	projekt jelentés	éves
HVÁLL 13	Szálláshelyek megújítása, férőhelyek bővítése	támogatásban részesülő vállalkozások száma	db	projekt jelentés	éves
HVÁLL 14	Vállalkozások nemzetközi piacon történő megjelenése	támogatásban részesülő vállalkozások száma	db	projekt jelentés	éves
HHUMÁN 1	Kerékpáros rendezvények lebonyolítása (Kerékerdő)	kialakított programok száma a programban részt vevők száma	db fő	projekt jelentés	éves
HHUMÁN 2	Móricz Zsigmond Általános Iskola épületének energetikai korszerűsítése	felújított épületek száma	db	projekt jelentés	éves
HHUMÁN 3	Gyakorlati mezőgazdasági oktatás fejlesztése	kialakított programok száma	db	projekt jelentés	éves
HHUMÁN 4	Középiskolai kollégium megújítása	felújított épület nagysága kialakított funkciók száma	m ² db	projekt jelentés	éves
HHUMÁN 5	Óvodai ellátás fejlesztése Mátészalkán	felújított épület nagysága	m ²	projekt jelentés	éves
HHUMÁN 6	Bölcsődei ellátás fejlesztése Mátészalkán	felújított épület nagysága	m ²	projekt jelentés	éves
HHUMÁN 7	Akadálymentesítés a	akadálymentes épületek	db	projekt jelentés	éves

Kód	Fejlesztések megnevezése	Output indikátor	Mértékegység	Indikátor forrása (mérés módja)	Mérés gyakorisága
	közüntézményekben	száma			
HHUMÁN 8	Szatmár Kincse Program a helyi identitás erősítésére	kialakított programok száma	db	projekt jelentés	éves
HHUMÁN 9	Bérlakások megújítása, komfortosítása, vásárlása	felújított lakások száma	db	projekt jelentés	éves
HHUMÁN 10	Egészségügyi alapellátási központ létrehozása	kialakított épület nagysága	m ²	projekt jelentés	éves
HHUMÁN 11	Pedagógusok képzése	Fejlesztés által érintett köznevelési intézmények száma	db	projekt jelentés	éves
HHUMÁN 12	Oktatás módszertanának fejlesztése a város közoktatási intézményeiben	Fejlesztés által érintett köznevelési intézmények száma	db	projekt jelentés	éves
HHUMÁN 13	IKT fejlesztés a közoktatásban	Fejlesztés által érintett köznevelési intézmények száma	db	projekt jelentés	éves
HHUMÁN 14	Pályaorientáció és kapcsolatrendszer kialakítása a középfokú intézményekkel	A foglalkoztatási paktumok keretében munkaerő-piaci programokban résztvevők száma	fő	projekt jelentés	éves
HHUMÁN 15	Mentorprogram	a programban részt vevők száma	fő	projekt jelentés	éves
HHUMÁN 16	A lakóterületen élők egészségi állapotának, életminőségének javítása	kialakított programok száma	db	projekt jelentés	éves
HHUMÁN 17	Közösségi terek kialakítása és fejlesztése (Zárányterületek)	felújított terület nagysága	ha	projekt jelentés	éves
HHUMÁN 18	Városi szabadidős létesítmények kialakítása	felújított terület nagysága	ha	projekt jelentés	éves
HHUMÁN 19	Városi Sporttelep fejlesztése	megújított vagy kialakított sportlétesítmények száma	db	projekt jelentés	éves
HHUMÁN 20	Mobilizációs program a hátrányos helyzetű családoknál	programmal elért hátrányos helyzetű lakosság száma	fő	projekt jelentés	éves
HHUMÁN 21	Rajtkő akció	programban részt vevők száma	fő	projekt jelentés	éves
HHUMÁN 22	Biztos Kezdet gyerekház	férőhelyek száma	fő	projekt jelentés	éves
HHUMÁN 23	Keleti lakótelep sportpálya és sportöltöző	megújított vagy kialakított sportlétesítmények száma	db	projekt jelentés	éves
HHUMÁN 24	Temető bővítése	Városi területeken létrehozott nyitott terek	ha	projekt jelentés	éves
HHUMÁN 25	Játszóterek megújítása, építése	játszóterek száma	db	projekt jelentés	éves
HHUMÁN 26	Helyi kulturális rendezvények, helyi civil szervezetek, sport szervezetek támogatása	támogatott szervezetek száma kialakított programok száma	db db	projekt jelentés	éves
HHUMÁN 27	Városi térfigyelő rendszer fejlesztése	felszerelt kamerák száma	db	projekt jelentés	éves
HHUMÁN 28	Közösségfejlesztés CLLD-hez kapcsolódóan	kialakított programok száma	db	projekt jelentés	éves
HHUMÁN 29	Időskorúak ellátásnak színvonalát fejlesztő beruházások és szoftv tevékenységek	programok száma programokban résztvevők száma	db fő	projekt jelentés	éves
HHUMÁN 30	A védőnői és a gyermekjóléti szolgálat, az ifjúságvédelem fejlesztése	épített vagy felújított épület, kialakított programok száma	db	projekt jelentés	éves
HHUMÁN 31	Bűnmegelőzés támogatása-polgárőrség támogatása	programok száma programokban részt vevők száma	db fő	projekt jelentés	éves
HHUMÁN 32	Ifjúsági programok, nem iskolarendszerű foglalkozások szervezése	programok száma programokban résztvevők száma	db fő	projekt jelentés	éves

Kód	Fejlesztések megnevezése	Output indikátor	Mértékegység	Indikátor forrása (mérés módja)	Mérés gyakorisága
HHUMÁN 33	Idősek ellátási rendszerének fejlesztése Mátészalkán	A fejlesztés révén létrejövő, megújuló szociális alapszolgáltatások száma	db	projekt jelentés	éves
HHUMÁN 34	Szabadtéri rendezvények infrastruktúrájának kialakítása	felújított épület mérete felújított terület nagysága	m ² ha	projekt jelentés	éves
HHUMÁN 35	Gyerekesély program folytatása	A munkaerő-piaci integráló programokba bevont hátrányos helyzetű személyek száma	fő	projekt jelentés	éves
HHUMÁN 36	Tehetséggondozási program folytatása az iskolában	A kormányzati, önkormányzati, ill. társadalmi partnerek vagy nem önkormányzati szervezetek által a HFS keretében tervezett és végrehajtott programok száma	db	projekt jelentés	éves
HHUMÁN 37	Helyi identitás fejlesztését segítő akciók megvalósítása	A helyi társadalmi akciókba bevonás érdekében elért hátrányos helyzetű személyek száma	fő	projekt jelentés	éves
HKÖZL 1	M49-es út tervezése, kivitelezése	kiépített út hossza	km	projekt jelentés	éves
HKÖZL 2	Városi Kerékerdő program	kiépített kerékpár út hossza	km	projekt jelentés	éves
HKÖZL 3	Külterületi kerékpárutak létesítése	kiépített kerékpár út hossza	km	projekt jelentés	éves
HKÖZL 4	Elektromos kerékpározás rendszerének kialakítása	Kialakított kerékpárosbarát települések vagy településrészek száma	db	projekt jelentés	éves
HKÖZL 5	Parkolóhelyek számának növelése	Közlekedésbiztonsági fejlesztést megvalósított települések száma	db	projekt jelentés	éves
HKÖZL 6	Körforgalmak kialakítása	Közlekedésbiztonsági fejlesztést megvalósított települések száma	db	projekt jelentés	éves
HKÖZL 7	Járdák megújítása	Közlekedésbiztonsági fejlesztést megvalósított települések száma	db	projekt jelentés	éves
HKÖZL8	SMART City - Elektromos buszközlekedés kialakítása a város területén	Közlekedésbiztonsági fejlesztést megvalósított települések száma	db	projekt jelentés	éves
HKÖZL 9	Hiányzó jelzőlámpás csomópontok kiépítése a 49-es főúton a jelzőlámpák összehangolása érdekében	Közlekedésbiztonsági fejlesztést megvalósított települések száma	db	projekt jelentés	éves
HKÖRNY 1	Zöldfelület fejlesztése	zöldterület nagysága	ha	projekt jelentés	éves
HKÖRNY 2	Illegális személtarakók felszámolása	Összes kármentesített terület felszíni vetülete	m ²	projekt jelentés	éves
HKÖRNY 3	Barnamezős terület megújítása a Gabonaforgalmi Vállalat telephelyén	Városi területeken létrehozott vagy helyreállított nyitott terek	m ²	projekt jelentés	éves
HKÖRNY 4	Panelprogram folytatása	éves energia-megtakarítás	kW	projekt jelentés	éves
HKÖRNY 5	Védőerdők telepítése	védőerdő nagysága	ha	projekt jelentés	éves
HKÖRNY 6	Csapadékvíz csatorna rendszer fejlesztése, korszerűsítése	csatornarendszer hossza	km	projekt jelentés	éves
HKÖRNY 7	TÁVHŐ primer, szekunder vezetékek felújítása, energetikai korszerűsítése	A középületek éves primerenergia-fogyasztásának csökkenése; Energiahatékony-sági fejlesztések által elért primer energia felhasználás csökkenés	kwh/év	projekt jelentés	éves
HKÖRNY 8	SMART City- Fenntartható város kialakításához kapcsolódó környezeti és energetikai komplex fejlesztések	A középületek éves primerenergia-fogyasztásának csökkenése;	kwh/év	projekt jelentés	éves

Kód	Fejlesztések megnevezése	Output indikátor	Mértékegység	Indikátor forrása (mérés módja)	Mérés gyakorisága
		Energiahatékony-sági fejlesztések által elért primer energia felhasználás csökkenés			

8.5.2 A monitoring rendszer működtetési mechanizmusának meghatározása

A monitoring az a programalkotást követő nyomon követési folyamat, amely a program végrehajtásának eredményességét kíséri figyelemmel és visszacsatol a végrehajtás folyamatába, illetve indokolt esetben a program felülvizsgálatát eredményezheti. A monitoring célja, hogy elősegítse a stratégia hatékony megvalósítását, és biztosítsa, hogy változó külső és belső körülmények mellett is megfelelő erőforrások álljanak rendelkezésre a megvalósításhoz. A monitoring elválaszthatatlan a kontrolling fogalmától, amely a monitoring eredményeit felhasználva, szükség szerint és tervezett módon a stratégia megvalósítási folyamataiba, vagy magába a stratégiába avatkozik be.

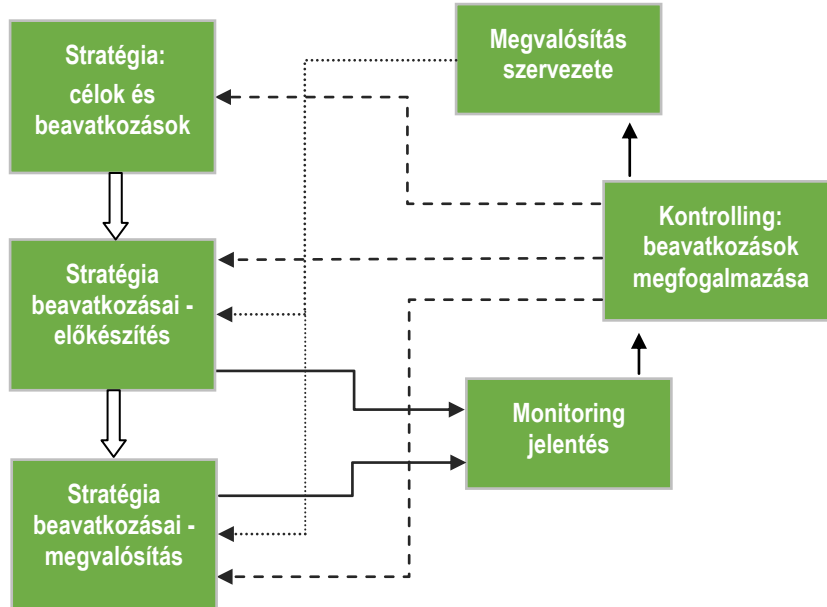
Fontos, tehát a stratégiában kijelölni a program monitoring felelősét, kivitelezőjét, gyakoriságát, formai elvárásait és a visszacsatolás módját.

A monitoring jelentések rendkívül fontos adalékok a program ütemezett (7-éves) felülvizsgálatának megalapozásához, illetve indokolt esetben rendkívüli módosításokat is eredményezhet egy-egy éves jelentés tartalma a programban. A monitoring jelentések az évente készülő akciótervek fontos háttérdokumentuma is, az ott megfogalmazott javaslatokat az akciótervekben is figyelembe kell venni. A monitoring folyamatát a következő oldalon található ábra összegzi.

- **Képviselőtestület:** a képviselőtestület javaslatokat fogalmaz meg és meghozza a folyamatokkal, illetve a konkrét beavatkozásokkal kapcsolatos döntéseket.
- **Szakmai Bizottságok:** javaslatot tesznek a képviselőtestület felé a stratégia megvalósítását érintő folyamatokra és konkrét beavatkozásokra.
- **Stratégia megvalósításáért felelős operatív szervezet – monitoring felelős:** a végrehajtó szervezeten belül a monitoringért felelős munkatársat kell kijelölni. A munkatárs feladata, hogy – az egyes beavatkozások megvalósítóival történő rendszeres kapcsolattartás alapján – éves rendszerességgel elkészítse a megvalósítás folyamatáról szóló jelentést, azt az operatív szervezet vezetőjével egyeztesse, aki a jelentést a Monitoring Bizottság vezetője felé továbbítja.
- **Monitoring Bizottság:** éves rendszerességgel felülvizsgálja a stratégia megvalósításának folyamatát és javaslatokkal él az érintett bizottságok, illetve képviselőtestület felé; megtárgyalja és elfogadja az éves rendszerességgel készülő monitoring jelentést, valamint javaslatokat fogalmaz meg annak kapcsán; a Monitoring Bizottság tagjai:
 - Polgármester
 - A testületi bizottsági elnökök
 - Stratégia megvalósításáért felelős operatív szervezet

7. ábra: A monitoring folyamatának összefoglalása

A monitoring folyamatával kapcsolatos dokumentumok:

- **Éves monitoring jelentés:** a jelentést az operatív végrehajtó szervezet monitoringért felelős munkatársa készíti és egyeztetni a szervezet vezetőjével. Az éves jelentést a Monitoring Bizottság javaslatai alapján az érintett testületi bizottságok, valamint a képviselőtestület minden évben megtárgyalja, elfogadja, illetve meghozza a szükséges intézkedésekkel kapcsolatos döntéseket. Az éves jelentés tartalma:
 - a megvalósítással kapcsolatos tevékenységek előrehaladása,
 - a megvalósítással kapcsolatos problémák azonosítása,
 - a megvalósítás folyamatainak javítása érdekében végrehajtott intézkedések leírása,
 - a stratégiában azonosított számszerűsített indikátorok,
 - a megvalósításra fordított pénzügyi források,
 - a szervezettel, célokkal és beavatkozásokkal kapcsolatos javaslatok, amelyek tartalmazzák a felelősök és határidők meghatározását is,
 - a következő periódusra tervezett tevékenységek és a szükséges szervezeti erőforrások és pénzügyi források meghatározása.
- **Adatbázis:** az előre elkészített és folyamatosan frissítendő adatbázis biztosítja az ITS keretében tervezett beavatkozások előrehaladásának, valamint a stratégiai és projektszintű indikátorok teljesítésének objektív és naprakész nyomonkövethetőségét, valamint az esetlegesen felmerülő problémák megfelelő kezelését. Az adatbázis az éves jelentések mellékletét képezi.

